Št. 28 (1718) Leto XXXIII
NOVO MESTO četrtek, 15. julija 1982
Cena: 12 din

13. februarja 1975 je bil list odlikovan z redom ZASLUGE ZA NAROD S SREBRNIMI ŽARKI

DOLENJSKI LIST

YU ISSN 0416 - 224?

Posavje po toči: dvakrat da – kdor hitro da

Poleg običajne solidarnostne sobote še en delavnik za oškodovance

Zaradi toče, ki je 29. junija klestila po najbolj vinorodnih goricah brežiške občine, so minuli teden sedli k dogovarjanju številni organi v posavski regiji in tudi zunaj nje.

Predsednik medobčinskega sveta SZDL za Posavje Ignac Vintar je o obsegu škode in tudi programu aktivnosti brežiškega občinskega izvršnega sveta poročal na seji predsedstva republiške konference SZDL. Brez odvečnega sestankovanja je bilo v začetku minulega tedna sprejeto stališče medobčinskega sveta SZDL in sindikatov v regiji, naj bi posavski kolektivi za prizadete po toči namenili enodnevni zaslužek, seveda poleg običajne solidarnostne sobote. To vprašanje so v sredo, 7. julija, obravnavali tudi na seji izvršnega odbora posavske gospodarske zbornice in seji sveta posavskih občin v Krškem. Vsi se zavzemajo za usklajeno akcijo kmetijskih pospeševalnih služb, banke in zavarovalnice. Za slednjo žal, ugotavljajo, da imajo zlasti zasebni kmetovalci malo ali nezavarovano imetje, kaj šele kmetijske kulture.

Govorili so tudi o obrambnem sistemu pred točo. O radarskem centru na Lisci je bilo pred leti mnogo besedi. Strokovnjaki si še pred časom niso upali v javnost z oceno, da bi stal sistem obrambe pred točo za osrednjo Slovenijo 100 milijonov dinarjev. Ujma na Bizeljskem in okoliških krajih je lepa polja in bujne gorice v borih četrt ure sesula domala v puščavo. Po prvih ocenah je škode za 300 milijonov dinarjev.

A. ŽELEZNIK

DELEGACIJA NDR V IMV – Med obiskom v Sloveniji si je delegacija NDR pod vodstvom Manfreda Flegla ogledala tudi proizvodnjo v IMV. V pogovoru s predstavniki te novomeške delovne organizacije pa so iskali možnosti za tesnejše sodelovanje med IMV in industrijo NDR. (Foto: Z. Lindič–Dragaš)

Sodelovanje z Nemci?

Delegacija NDR obiskala Industrijo motornih vozil – Zanimanje za gospodarska vozila in izvedenko „katrce"

Pretekli teden je bila na obisku v Sloveniji delegacija NDR, ki jo je vodil Manfred Flegel, prvi namestnik predsednika ministrskega sveta NDR. V petek so nemški gostje s predsednikom republiškega izvršnega sveta Janezom Zemljaričem obiskali tudi novomeško Industrijo motornih vozil.

Po ogledu proizvodnje v Tovarni avtomobilov so s predstavniki IMV tekli pogovori o možnostih tesnejšega dolgoročnega sodelovanja med IMV in vzhodnonemško industrijo, za kar, kot se je pokazalo, obstajajo veliki obojestranski interesi. Možnosti bodo v NDR še proučili, Manfred Flegel pa se je zanimal predvsem za gospodarska vozila IMV in izvedenko „katrc", ki so jo Francozi že dali na tržišče. Govorili pa so tudi o možnostih prodaje prikolic na vzhodnonemško tržišče. Kaj bi prišlo najbolj prav v tovrstnem sodelovanju IMV?

Predsednik kolektivnega poslovodnega organa Janez Šter je poudaril, da so to predvsem različni osnovni repromateriali od pločevine, avtomobilskih stekel, kemičnih izdelkov do nekaterih obdelovalnih orodij.

Isti dan so IMV obiskali tudi predstavniki koprskega Tomosa in novomeške ter koprske občine. Razlog obiska je bil proučiti možnosti za sodelovanje obeh avtomobilskih delovnih organizacij in njihovo odpiranje navzven, kar je v znanih velikih težavah teh in tudi drugih avtomobilskih proizvajalcev v Sloveniji in Jugoslaviji še kako pomembno.

V tem prvem razgovoru so se že dogovorili o akciji za praktično sodelovanje predvsem na proizvodnem in komercialnem področju.

Zmagi Papeža na balkanskem prvenstvu

Zlatu v ekipni vožnji je v soboto dodal še zmago v posamični konkurenci

Sandi Papež, 17-letni novomeški kolesar, je v soboto dosegel enega največjih uspehov novomeškega športa. V posamični vožnji na 15. balkanskem prvenstvu v romunskem mestu Poiana Brasov je v izrednem finišu zmagal in poleg zlata v ekipni vožnji mladincev priboril Jugoslaviji še drugo najvišje odličje.

100 kilometrov dolgo progo je Sandi prevozil s poprečno hitrostjo 41,6 kilometra na uro in svojega najnevarnejšega tekmeca, Turka Bekana, ugnal kar za poldrugo minuto.

Več o tem na športni strani.

Povsod besedo raziskovalcem

Na Dolenjskem Krka ni več osamljena med organizacijami, ki se opirajo na lastno znanje – MS SZDL naložil ustanovitev raziskovalnih jeder – Trebnje še brez skupnosti

Iz gospodarskih težav se tudi na Dolenjskem lahko izkopljemo le z boljšim delom in izrabo vsega znanja, ki ga premoremo. Prav gotovo ni naključno, da v stabilizacijskih razmerah še posebej poudarjamo, kako pomembno je imeti razvito lastno znanstveno raziskovalno dejavnost in njene izsledke tekoče vgrajevati v proizvodnjo, tehnologijo in druga področja, dolgoročneje pa v plane. Čeprav še ni povsod zadovoljivih premikov, pa je opaziti, da se je zaupanje v domače strokovnjake pri nas, še posebej v nekaterih občinah in organizacijah združenega dela, močno popravilo.

To so ugotovili tudi na seji medobčinskega sveta SZDL za Dolenjsko v sredo, 7. julija, v Novem mestu, ko je bila beseda o tem, kakšne so nadaljnje možnosti za razvoj znanstveno raziskovalnega dela v vseh štirih občinah. Navedli so, da novomeška tovarna zdravil Krka že dolgo ni več edina, ki v svoje življenje in delo vgrajuje znanje lastnih strokovnjakov. Pomembne in nemajhne tovrstne korake so napravili tudi v drugih proizvodnih organizacijah, zlasti v tovarnah Iskre, Pionirju, Novoteksu, Novolesu, Beltu in še kje.

Vsekakor je znanosti in raziskovanju najbolje postlano v novomeški občini, ki je celo v slovenskih razmerah svetla izjema, saj daje od vseh občin največ dohodka za znanstveno raziskovalno delo. Izjemo v drugem pomenu pa predstavlja občina Trebnje, ki kljub opozorilom še vedno ni ustanovila svoje raziskovalne skupnosti. Zato so s seje medobčinskega sveta občinsko konferenco SZDL v Trebnjem pozvali, naj kot frontna organizacija čimprej poskrbi za ustanovitev raziskovalne skupnosti, pri čemer ji bo pomagala novomeška raziskovalna skupnost, ki ima od vseh na Dolenjskem največ izkušenj.

Medobčinski svet je zaključil, da bi morali vsi spremeniti odnos do znanstveno raziskovalnega dela in oblikovati politiko, ki bi neovirano odpirala vrata strokovnjakom – raziskovalcem. To nalogo imajo predvsem sveti za znanost pri SZDL, sindikati in občinski izvršni sveti. Le-ti naj bi tudi pripomogli, da bi v vseh organizacijah združenega dela ustanovili tako imenovana raziskovalna jedra, ki bi naj postala tudi nosilci njihovega razvoja.

Jedrska spet obratuje

V jedrski elektrarni Krško so v nedeljo po dveh mesecih zastoja spet sprožili verižno reakcijo in elektrarno tudi priključili na električno omrežje.

Kot je znano, so morali JE Krško sredi maja ustaviti zaradi premočnih tresljajev na obeh parnih generatorjih, popravila oziroma izboljšav pa je bil potreben tudi sistem napajalne vode. V prihodnjih dneh se bo pokazalo, ali je popravilo uspelo in ali bo elektrarna lahko delala s polno močjo.

V dobrih sedmih mesecih tako imenovanega poskusnega obratovanja je jugoslovanski jedrski prvenec dal elektroenergetskemu sistemu več kot milijardo kilovatnih ur električne energije, potem pa so morali elektrarno zaradi tresljajev ustaviti.

Zaradi dodatnih del in zamud pri gradnji se je krška jedrska elektrarna v zadnjih dveh letih podražila za 2,5 milijarde dinarjev. Doslej je naš korak v atomski vek stal že 23 milijard in 480 milijonov dinarjev. Slovenski delež novo nastalih stroškov je 1,178 milijarde din, od česar je treba še letos zagotoviti 860 milijonov.

Ob zaključku redakcije smo prejeli novico, da bo JE Krško najprej dosegla moč obratovanja 155 megavatov, kar je 30 odstotkov celotne moči. Meritve bodo pokazale, ali je popravilo uspelo in ali bo elektrarna sploh lahko obratovala s polno močjo, za kar je bila tudi narejena oziroma projektirana. Če se bo pokazalo, da so tresljaji ob posameznih obremenitvah večji, kot je dopustno, elektrarne ne bodo več obremenjevali. Westinghouse bo moral, kakor ve in zna, poskrbeti, da bo jedrska lahko delala s polno močjo. Dozdajšnja popravila na parnih generatorjih, material in delavce bo plačala ameriška firma, za škodo, ki je nastala zaradi zaustavitve elektrarne, pa se bo treba še dogovoriti, kdo jo bo poravnal.

RIKOV OBRAT BODO ODPRLI 25. JULIJA

Gradnja Rikovega obrata v Loškem potoku se bliža h kraju. Kot je že dogovorjeno, bodo obrat, ki ga tamkajšnji prebivalci že težko pričakujejo, slavnostno predali namenu 25. julija.

DOMOV KOT UDARNIKI

V soboto bodo v Sevnici spet pozdravili svoje mladince–brigadirje, ki sodelujejo na mladinski delovni akciji „Goričko 82". Mladi Sevničani domov ne bodo prišli brez odličja, že v prvi dekadi so si z delom priborili naziv udarne brigade.

GOSTOVANJE MLADIH UMETNIKOV PRI BRIGADIRJIH

12. julija 1982 je pričela nastopati na letošnji MDA skupina mladih umetnikov pod vodstvom Damira Zlatarja–Freya. Prvi dan so gostovali v MDA Suha krajina, 13. julija pa v MDA v Beli krajini. Skupino sestavljajo igralka Damjana Černe, kantavtor Jani Kovačič in plesna skupina Damira Zlatarja–Freya. Zjutraj so delali na delovišču, popoldne so se z brigadirji pogovarjali o množični kulturi mladih, zvečer pa so izvedli svoj zanimivi program.

PRVA ŽRTEV ŽETVE

Pri žetvi pšenice se je v četrtek okoli 19.30 smrtno ponesrečil Martin Kirn iz Škocjana 50. Kirn je tega dne s kombajnom žel pri Alojzu Kerinu v Ardru pri Raki. Ko je na koncu njive obračal kombajn, se je ta prevrnil in skotalil po pobočju, pod seboj pa pokopal voznika. Kirn je dobil hude poškodbe, ki jim je že čez nekaj ur v novomeški bolnišnici podlegel. Poleg traktorjev so smrtni davek med kmeti pričeli pobirati še kombajni.

Ribe iz Mirne užitne

Ugotovitve Inštituta Rudjer Bošković – Popis novih onesnaževalcev Save od Litije do Dobove

Spomladi so člani ribiške družine heroja Maroka iz Sevnice izlovili iz Mirne primerke rib in jih dostavili zagrebškemu Inštitutu Rudjer Bošković. Podusti, mrene, platnice, klene in postrvi so poslali tudi v Ljubljano.

Na sestanku odškodninske komisije ribiških društev Zasavja in Posavja 8. julija v Radečah je dr. Nikola Kezić prinesel ugotovitve te raziskave. V laboratoriju oddelka za raziskovanje morja so pri patološki anatomski preiskavi poslanih rib ugotovili, da na njih ni bilo znakov ribjih bolezni. Pri biokemijski analizi so ugotovili nadaljnje razveseljivo dejstvo, da namreč niti ena od poslanih rib ni bila prvotno izpostavljena znatnejšemu onesnaževanju. Primerjava podatkov s tistimi iz analize izpred dveh let (aktivnost BPMO) kaže v nekaterih pogledih celo ugodnejšo sliko kot pri ribah iz Kolpe.

Ribe za omenjeno analizo iz Mirne so vzete večinoma iz okolice Tržišča. Znano je, da v ta del Mirne ribe ne morejo iz Save zaradi jezu pri žagi v Dolenjem Boštanju. Ribiči so poslali v analizo tudi nekaj savskih rib. Le-te kažejo podobno zaprepaščujoče stanje kot v analizi izpred dveh let. Dr. Kezić je ponovno opozoril, da je uživanje savskih rib neprimerno bolj škodljivo, kot če bi pili savsko vodo.

NEVARNE SAVSKE RIBE – „Ena riba iz Save je tisočkrat bolj strupena kot čaša njene umazane vode," je dejal dr. Nikola Kezić (v ospredju).

Iz te problematike je dr. Kezić doktoriral na zagrebški veterinarski fakulteti. Zato izzvenijo neresno dvomi naših upravnih organov v ta znanstvena opozorila. Plodno sodelovanje z zagrebškim inštitutom bodo zasavski in posavski ribiči še nadaljevali.

A. ŽELEZNIK

Ne pokrovitelj ne razsodnik

Na posvetovanju o uresničevanju ustavne vloge družbenopolitičnega zbora v delegatskem skupščinskem sistemu v Krškem sodeloval tudi sekretar Miloš Prosenc

Na nedavnem posvetovanju o uresničevanju ustavne vloge družbenopolitičnega zbora v delegatskem skupščinskem sistemu v Krškem je tamkajšnja občinska konferenca SZDL povabila k sodelovanju poleg delegatov občinskega družbenopolitičnega zbora tudi člane predsedstva občinske skupščine in člane predsedstva OK SZDL.

Posvetovanje je obogatil uvodni prispevek sekretarja republiške konference SZDL Miloša Prosenca. Poudaril je, da družbenopolitični zbor pomeni neposredno vključitev družbenopolitičnih organizacij v skupščinski sistem in da družbenopolitičnega zbora ne bi smeli spremeniti v zbor splošnih pristojnosti s pokroviteljsko vlogo nad zborom združenega dela in zborom krajevnih skupnosti. Ravno tedaj, ko prihaja do različnih stališč med omenjenima zboroma, naj bi družbenopolitični zbor pomagal utreti demokratična pota pri iskanju skupnega oz. splošnega družbenega interesa. Družbenopolitični zbor pri svojem delu nikakor ne bi smel postati razsodnik med drugima zboroma, marveč dejanska opora obeh.

Za konfrontacijo med delegati posameznih družbenopolitičnih organizacij ni mesto v družbenopolitičnem zboru, temveč naj bi ta potekala predvsem v SZDL. Delegati pač lahko dajejo posameznim gradivom in perečim vprašanjem različne poudarke, za uveljavitev svojega mnenja pa potrebujejo širšo oporo znotraj družbenopolitičnega zbora.

P. PERC

VREME

Do konca tedna bo prevladovalo toplo, deloma jasno vreme, le okoli petka lahko pričakujemo prehodno kratkotrajno poslabšanje s plohami ali nevihtami.

PRIZNANJA ZASLUŽNIM ŠOFERJEM – Zlate in srebrne značke ter denarne nagrade sta voznikom podelila direktor DO Gorjanci Štefan Galič in predstavnik Zavarovalne skupnosti Triglav. (Foto: Budja)

Značke in nagrade Gorjancev za 62 šoferjev

V soboto na Loki podelili priznanja ob 13. juliju

Letošnja, že 19. podelitev značk „Gorjanci" najzaslužnejšim voznikom je ohranila tradicijo: kar blizu 25 odstotkov šoferjev v Gorjancih dobi vsako leto priznanja za vestno delo, to pa z drugimi besedami pomeni, da niso v 365 dneh napravili nobenega prekrška, niti zakrivili prometne nesreče ali kako drugače oškodovali podjetje.

Ob 13. juliju, dnevu šoferjev in avtomehanikov, so v soboto v gostišču Na Loki podelili priznanja 62 šoferjem, od tega jih je 7 dobilo zlate značke, 17 srebrno, ostali pa darila in denarne nagrade. Med nagrajenci je bil tudi Janez Samsa, ki je v soboto prejel že 14. značko, kar pomeni, da že 14 let ni zakrivil še tako majhne prometne nezgode. Sicer pa poprečje kaže, da v Gorjancih, kjer letno prevozijo 6 milijonov kilometrov, v poprečju podelijo na leto 10 zlatih in 19 srebrnih značk ter 28 denarnih nagrad.

Ljubljansko pismo

Premajhne naložbe – globlji vzrok za draginjo hrane

Posledice slabe kmetijske politike in zapostavljanja v preteklosti

S tržišča hrane prihajajo vedno bolj neugodni signali. Vsi kupujejo po načelu: kdo da več. Strah pred pomanjkanjem žita in deviz povzroča pravo gonjo za tržnimi presežki krušnega žita. Cene naraščajo, tako da je vprašanje, kaj bo že jutri s cenami kruha.

Tudi oskrba z mesom ni dobra. Iz mest – celo tistih, ki imajo podpisane družbene dogovore o preskrbi – se meso seli na Jadran. Živine je vedno manj, a koliko je bo jutri, se tudi ne ve. Niti pri proizvodnji mleka ni vse tako, kot bi moralo biti. Preskrba večjih mest z mesom in mlekom je spet odvisna od intervencijskih ukrepov občin oziroma republik in pokrajin. Razlike med ekonomskimi in proizvodno-prodajnimi cenami so tolikšne, da lahko kolikor toliko redno preskrbo zagotovimo samo z nadomestili razlik med določenimi in stvarnimi cenami v korist proizvajalcev. Tržna cena junetine je že sedaj za polovico večja od administrativne cene. Pri svinjskem mesu znaša ta razlika 30 %, pri mleku 17 %, pri perutnini pa 15 %.

Na seji predsedstva stalne konference mest Jugoslavije so opozorili, da problemov preskrbe z mesom in kmetijskimi proizvodi ne moremo več reševati z začasnimi in neekonomskimi ukrepi. Zato se je predsedstvo odločilo, da bo ponovno začelo razpravljati o smotrnosti kompenziranja maloprodajnih cen mesa in mleka.

In tako smo spet pri politiki cen. Razumljivo je, da glavnega vzroka za draginjo na trgu kmetijskih pridelkov ne smemo iskati v „hudobnosti" kmetov, ki da navijajo cene. Vsi vemo, da se tudi vsi drugi proizvajalci in prodajalci blaga obnašajo v skladu s ponudbo in povpraševanjem. Glavni vzrok vseh težav v kmetijstvu je premajhna proizvodnja, kar je posledica premajhnih investicij v kmetijstvo. Proizvodnja zastaja, poraba raste. Posledic tega nihanja med proizvodnjo in porabo pa ne moremo reševati s frazami o potrebi po dohodkovnem povezovanju, o nujnosti boja proti pretiranemu nakupovanju in o potrebi po večjem vplivanju potrošnikov na blagovne tokove. Če ne bomo korenito spremenili odnosa do proizvodnje hrane in do razvoja kmetijstva, bo tudi na trgu kmetijskih pridelkov vsak dan večja draginja.

Politika cen kmetijskih pridelkov je pri nas sporno vprašanje že več desetletij. Tudi o najbolj zapletenih vprašanjih je mogoče doseči dogovor v kratkem času, če se resnično želimo dogovarjati in dogovoriti. Tega pa nismo vselej želeli.

Slabe izkušnje iz preteklosti so zato spodbudile udeležence dogovarjanja k predlogu, naj bi določanje cen prenesli izključno v pristojnost združenega dela, kar da bi bilo resnično v duhu našega sistema. Vendar pa moramo biti pri tem stvarni.

Če pod tem pojmom razumemo družbeni sektor, potem je ta sektor nedvomno premajhen, da bi odločilno vplival na razvoj proizvodnje in stabilnost tržišča. Če pa gre za celotno področje proizvodnje, torej tudi za individualni sektor s 85 % zmogljivosti, se moramo zavedati, da tudi ne gre za združeno delo in da je vprašanje, kdaj to bo. Predstavniki združenega dela se sicer lahko dogovarjajo tudi o cenah, toda kako naj bi ti dogovori obvezovali milijone kmetov? Cene kmetijskih pridelkov že sedaj določamo z družbenimi dogovori, v katerih sodeluje tudi združeno delo, pa vendar na pr. vsako leto od celotne proizvodnje krušnega žita odkupimo le tretjino tega pridelka.

VINKO BLATNIK

Posavje: dva vloma na dan

Delavci krške UNZ zabeležili prejšnji teden kar 9 tatvin in vlomov – Ukradena tudi dva avtomobila

Če lahko za minuli teden na posavskih cestah zapišemo, da je bil miren, so imeli toliko več dela kriminalisti krške UNZ, ki so v nekaj dneh zabeležili nič manj kot 9 tatvin in vlomov.

Že 4. julija je bil med 16. in 20. uro v Kladju ukraden osebni avto Srečka Urha iz Brezja. Tatvine je osumljen Krčan Martin Žulič, ki je s taistim avtomobilom pri Podulcah pri Raki povzročil prometno nesrečo, v kateri se je sam poškodoval in se zdravi v novomeški bolnišnici. Dan kasneje je nekdo v Čateških Toplicah vlomil v osebni avto Andjelke Krušljin iz Zagreba. Iz avta je izginil avtoradio, vlomilec pa je odnesel tudi obloge vrat in sten ter kljuke.

5. julija zvečer je Ivan Planinc iz Vrbine ostal brez kolesa z motorjem, ki ga je pustil pred prosvetnim domom v Krškem, dan kasneje pa je moral pešačiti tudi Matjaž Planinc, ki je svoje kolo z motorjem pustil pred hotelom Sremič. Še bolj začuden je bil v sredo zjutraj Branko Uran, kateremu je nekdo ponoči vlomil v garažo in odpeljal osebni avto, v katerem so bili kontaktni ključi.

Med množico tatvin omenimo še krajo kotnega brusilnega stroja, ki je izginil iz nezaklenjene delavnice Brežičana Antona Šulerja, in vlom v tovarni avto Zorana Boškoviča, ki je vozilo parkiral na Čatežu. Tat je odnesel 9.000 din gotovine in za 9.000 din bencinskih bonov.

Krčani bi radi jedli črni kruh

Meso? Da, a ne le ob raznih praznikih – Utrinek iz delegatskih klopi

Tako je bilo razumeti mnenje konference delegacij Kovinarske, ki so jo podprli še drugi delegati na seji zbora združenega dela občinske skupščine. Sklepali so namreč o namenski razdelitvi presežka sredstev iz lanskega občinskega proračuna, ko naj bi porabili 900 tisočakov za hrano, bolj natančno – za meso. „Toliko smo porabili samo med prvomajskimi prazniki," je prizadeto komentiral delegat Ludvik Kodrič, ki sicer vodi obrat družbene prehrane v Kovinarski. Omenil je, da morajo, če le hočejo dobiti meso, to uvrstiti v višjo kategorijo in ga tako preplačati. Agrokombinat seveda tudi ne more ceneje prodajati mesa, kot mora odšteti za živino, občina pa je lani dala za preskrbo (za kompenzacije in regrese!) okrog 7,5 milijona dinarjev, že letos pa se bo po izračunih v občini zbrala že stara milijarda, odkar plačujejo Krčani 0,5 odstotka od osebnih dohodkov za hrano.

V Kovinarski so izračunali, da stane obrok v družbeni prehrani 4 dinarje več samo zato, ker ne morejo dobiti od pekov dovolj osnovnih vrst kruha, posebne vrste pa so dražje. Tako dobivajo boljši, a tudi dražji kruh, vse to pa je posledica republiškega dogovora, ki se ga drži tudi krška pekarna (sicer bi delala z izgubo!), da pečejo 65 odstotkov specialnih vrst kruha in 35 odstotkov osnovnih vrst kruha. Krčani se lahko tolažijo vsaj s tem, da bi v Ljubljani še težje kupili črni kruh, ker so Ljubljančane že navadili na druge vrste tega osnovnega živila. Krčani pa seveda želijo, da bi čim manjkrat zašli v prazne mesnice in da bi lahko večkrat kupili črni kruh. Vsaj za praznike, tako kot so včasih jedli belega. Časi se spreminjajo in mi z njimi.

P. P.

(Iz zadnjega Pavlihe)

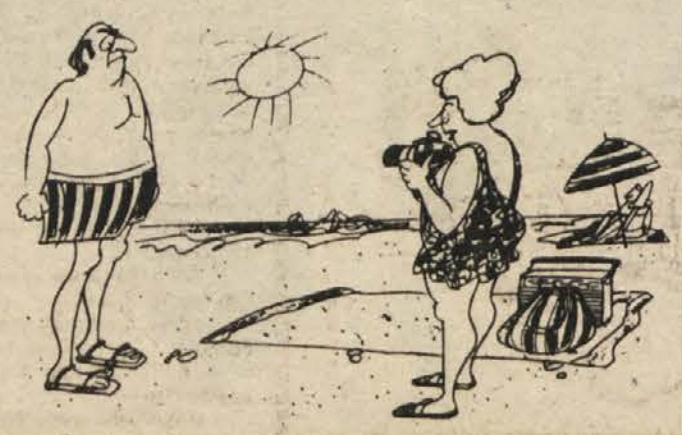

– Pozabi za hipec na cene in se poskusi nasmehniti!

PRISPEVKI ZA DRAGE MEDICINSKE INSTRUMENTE

Po najnovejših podatkih občinskega odbora Rdečega križa iz Novega mesta sta v sklad za drage medicinske instrumente prispevala krajevni odbor Rdečega križa Drska 3.000 dinarjev in Blaž Pahulje iz Črnomlja 1.000 dinarjev. Tovariš Pahulje je daroval denar v omenjeni sklad namesto cvetja pokojnemu Janezu Žuniču.

RIBNICA: V KOLONIJI DESET LIKOVNIKOV

V Ribnici se je v ponedeljek, 12. julija, začela tradicionalna likovna kolonija, imenovana po Janku Trostu. Letošnjega ustvarjalnega srečanja, ki je posvečeno 900-letnici Ribnice, se udeležujejo: kiparji Stane Jarm, Lojze Čampa in Tone Lapajne ter slikarji Jože Centa, Bojan Golja, Leopold Hočevar – Hoči, Milan Čirović, Dušan Matoh, Viktor Goričan in Izidor Mole. Kolonija bo zaključila delo v soboto, 17. julija.

BREZ PREDAHA

Kljub dopustniškemu času novomeško občinsko skupščinsko življenje ni zamrlo. Zaostrene gospodarske razmere očitno ne dovolijo predaha. Tako bodo delegati vseh treh zborov občinske skupščine prihodnji teden obravnavali vrsto perečih problemov, med drugim tudi poročilo o izvajanju sanacije v IMV in investicijska vlaganja v osnovna sredstva v novomeški občini do leta 1985.

VSE VEČ PROBLEMOV Z VARSTVOM

V novomeški občini so vse večje potrebe po organiziranem družbenem varstvu predšolskih otrok tudi v manjših krajih, kjer doslej takih problemov v glavnem ni bilo. Vse večja zaposlenost obeh staršev pa očitno povečuje težave z zagotavljanjem varstva za malčke tudi na podeželju. Na zadnji skupščini skupnosti otroškega varstva je kar 7 delegatov iz krajevnih skupnosti zastavilo vprašanje o možnostih odprtja varstvenega oddelka za otroke v njihovih krajih.

SKUPNA PORABA NAD DOVOLJENO

Glede na resolucijske usmeritve in rast dohodka v prvih mesecih letošnjega leta bi smeli v novomeški občini povečati sredstva za skupno porabo za največ 18 odstotkov v primerjavi z lani. Dejansko pa se je skupna poraba povečala kar za 36 odstotkov. Povprečna izplačila na delavca za prehrano, regres za letni dopust itd. so v gospodarstvu znašala 6.636, v negospodarstvu pa 4.992 dinarjev. Čeprav so ti zneski še vedno precej nižji od republiškega povprečja izplačil na delavca, smo za skupno porabo vendarle namenili precej več sredstev od dovoljenih.

Prednost izvozu

MS SZDL za Dolenjsko: med delavce z odkrito pojasnjevalno besedo – Politična akcija mora teči tudi poleti

Medobčinski svet SZDL za Dolenjsko ocenjuje, da so akcijo za prebroditev gospodarskih težav dobro zastavili v vseh štirih občinah in da do zdaj ni bilo večjih pretresov zavoljo najrazličnejših zaostritev in sploh spremenjenih pogojev za gospodarjenje. Pretrese, tudi z neugodnimi posledicami, je pričakovati jeseni, torej že čez nekaj mesecev, in da bi bili kar najmanj boleči, se moramo nanje vsestransko pripraviti, tudi politično.

Po mnenju članov medobčinskega sveta je v sedanjem trenutku najpomembnejše, da smo vsi pravilno seznanjeni s stanjem, v kakršnem smo se znašli. Vsi moramo vedeti, da ima prednost izvoz, na katerega smo eksistenčno vezani, zato tega ali onega na domačem trgu ne bo moč vselej dobiti in se bo treba marsičemu tudi odreči. Seveda to niso obrobne, nepomembne zadeve, saj bo posledice vsak bolj ali manj občutil na svoji koži. To pa niso več zgolj gospodarska, ampak tudi politična vprašanja.

Bolj kot kdajkoli je zdaj čas, ko je treba stopiti med delavce z odkrito in jasno besedo, jim pojasnjevati zapletene razmere in povedati, da je ugodna razrešitev odvisna še posebej od njihovega ravnanja. Po mnenju medobčinskega sveta morata to nalogo opraviti SZDL in sindikat, zato je nujna politična odgovornost maksimalno zaostrena. Enako velja za delegacije, ki jim prav ta trenutek nalaga nastopanje v aktivnejši, odgovornejši vlogi.

Sicer se pa dolžnostim, ki jih zaostrene gospodarske razmere nalagajo slehernemu od nas, ne bo mogel nihče neodgovorno izmakniti. Vsi organi v regiji morajo, če tega še niso storili, takoj pripraviti akcijske programe in te uskladiti v okviru SZDL. Politična aktivnost namreč tudi med dopusti ne smе popustiti. Povsod bodo še posebej bdeli nad ravnanjem poslovodnih in strokovnih organov, saj bo od njihovega vedenja še najbolj odvisno, ali bomo na koncu govorili o uspehu ali neuspehu. Toda, kjer bo videti, da gre za nezainteresiranost ali celo zaviranje, kadrovske menjave ne bodo naključje ali presenečenje.

SKORAJ VSE GRE V IZVOZ

Tekstilana iz Kočevja je med najuspešnejšimi izvozniki v občini. Letos nameravajo izvoziti za okoli pet milijonov dolarjev svojih izdelkov ali kar 70 odstotkov vse svoje proizvodnje.

Za davkarje poslej uniforme in izkaznice?

Predlog republiškega zakona omenja tudi bolj stimulativno nagrajevanje

V javnosti je predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o republiški upravi za družbene prihodke. Namen predlaganega zakona je seveda učinkovitejše delovanje uprav za družbene prihodke, predvsem glede izterjave, kontrole in inšpekcije. Zakon naj bi uredil pooblastila za delavce, ki opravljajo te naloge. Med drugim naj bi imeli davkarji, če lahko tako rečemo, v prihodnje tudi posebne izkaznice in službeno obleko. Predlagajo tudi bolj stimulativno nagrajevanje operativcev v upravah za družbene prihodke, za kar bi bilo treba s samoupravnim sporazumom zagotoviti petino več denarja, kot ga je za osebne dohodke davkarjev potrebno zdaj. Izračunali so, da bi nove uniforme in vse, kar gre z njimi, stale blizu 3,600.000 dinarjev, za izboljšanje osebnih dohodkov republiških in občinskih davkarjev pa bi bilo treba zbrati še nekaj več kot 15 milijonov din letno.

Borci Tomšičeve brigade!

Odbor skupnosti borcev Tomšičeve brigade, družbenopolitične organizacije in občinska skupščina Kočevje vabijo borce Tomšičeve brigade in druge državljane na jubilejno proslavo ob 40. obletnici ustanovitve 1. Slovenske proletarske uradne brigade Toneta Tomšiča, ki bo v soboto, 17. julija 1982, ob 10. uri v Starem logu pri Kočevju. Ob tej priložnosti bodo odkrili obeležje v kraju ustanovitve brigade v vasi Cesta, nedaleč od Starega loga.

ODBOR

tovarna celuloze in papirja
djuro salaj
n. sol. o.
68270
krško

TOZD TRANSPORT
objavlja
prosta dela in naloge za:

RAZKLADANJE PREMOGA
– 2 delavca za nedoločen čas,
– 1 delavec za določen čas za nadomeščanje začasno odsotnega delavca.

Pogoji:
– PK, lahko nepopolna osnovna šola,
– 1–3 mesecev delovnih izkušenj,
– delo v 3 izmenah,
– odslužen vojaški rok.

POMOČ PRI IZVRŠEVANJU PREMIKALNIH NALOG (premikač na ind. tirih)
– 2 delavca za nedoločen čas,
– 1 delavec za določen čas za nadomeščanje začasno odsotnega delavca.

Pogoji:
– osnovna šola,
– strokovni izpit za premikače (izpit je možno opraviti po sprejemu v del. razmerje),
– 3–6 mesecev delovnih izkušenj,
– odslužen vojaški rok,
– delo v 3 izmenah.

Prijave sprejema kadrovska služba naše DO 15 dni po objavi. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni po izteku roka za sprejemanje prijav.

442/28–82

Mercator
sestavljena organizacija združenega dela za dejavnost kmetijstva, industrije, trgovine, gostinstva in storitev, n. sub. o., ljubljana

Komisija za delovna razmerja delovne organizacije MERCATOR–PRESKRBA Trgovsko podjetje na debelo in drobno s p. o. Krško

objavlja

prosta dela in naloge poslovodje v Gostilni Krško.

POGOJI: kvalificiran gostinski delavec z najmanj dvema letoma delovnih izkušenj na takih ali podobnih delih. Poskusno delo tri mesece.

Kandidati naj pošljejo pismene vloge z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev v 15 dneh od objave na gornji naslov.
O izbiri bomo kandidate obvestili najkasneje v 30 dneh po preteku prijavnega roka za sprejemanje prijav.

450/28–82

DO „GOK" ČRNOMELJ, TOZD IGM
DELAVSKI SVET TOZD IGM

razpisuje dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostjo za štiriletni mandat

VODJA TEMELJNE ORGANIZACIJE IGM

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje pogoje:

a) šolska izobrazba: visoka, višja ali srednja izobrazba gradbene ali temu sorodne smeri;
b) delovne izkušnje: vsaj pet let delovnih izkušenj v stroki;
c) drugi pogoji:
– ustrezne moralnopolitične vrline, ki se izražajo v pozitivnem odnosu do samoupravljanja in socialistične družbene ureditve, da ima sposobnost za organizacijo ter poslovodnih in medčloveških odnosov;
– da ob imenovanju poda program razvoja TOZD.

Za vodjo TOZD kot individualnega poslovodnega organa ne more biti izbrana oseba, za katero veljajo zadržki, navedeni v 511. členu Zakona o združenem delu.

Pismene prijave kandidatov z dokazili o izpolnjenih pogojih sprejema razpisna komisija TOZD IGM v 15 dneh po objavi razpisa.
O izidu izbire bomo kandidate pisno obvestili v 15 dneh od dneva sprejetega sklepa o izbiri. Sklep o izbiri bo sprejet v 30 dneh od dneva poteka 15 dnevnega roka prijave kandidatov.

444/28–82

DVE MUHI NA MAH – Poleg tega, da bodo v Sevnici namestili navadno streho namesto puščajoče ravne, bodo v Naselju heroja Maroka pridobili še nekaj podstrešnih stanovanj. Moti le zamuda pri delih, saj so v podjetjih ta čas že računali na ključe. (Foto: A. Železnik)

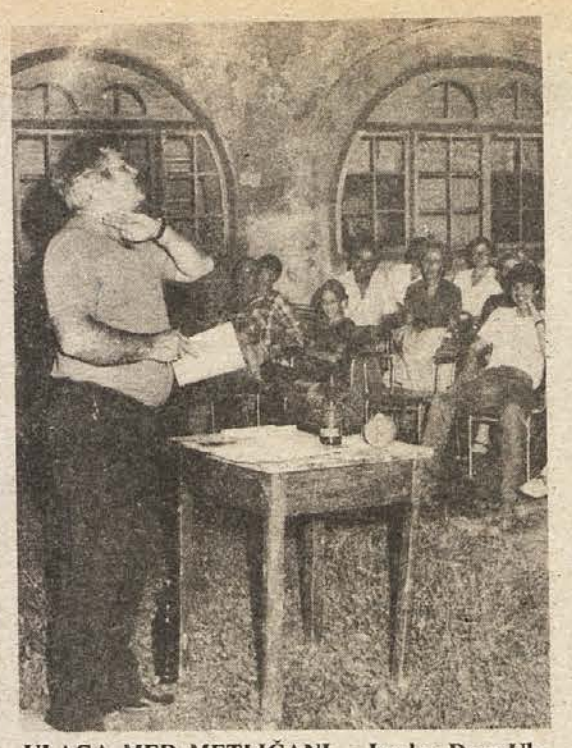

ULAGA MED METLIČANI – Igralec Dare Ulaga je s Partljičevo monodramo „Nekoč in danes" preteklo soboto na grajskem dvorišču navdušil domačine. Komedija je zapolnila drugi večer metliškega kulturnega poletja, ki ga pripravlja Zveza kulturnih organizacij.

ODDIH – Poletje je čas dopustnikov in seveda čas koscev. Prva košnja se je v dolini končala, medtem ko je na Gorjancih v največjem zamahu. Kmetje kosijo pretežno strojno, vendar imajo zaradi strmin še precej ročnih opravil. Pokošeno travo morajo spraviti iz sence in jo potem sušiti ročno. Posebno, če je vročina, „vročina pa pri mrvi mora biti". „bo počitek dobro del. Gazvodovi iz Gabrja, ki so prejšnji četrtek med prvimi kosili na Ruti, so kar sredi košenice našli prostor za malico in kratek oddih. (Foto: M. Luzar)

TUDI OBČINAM NI LAHKO

Znano je, v kakšnih težavah je republiška skupnost za ceste. Denarja manjka cestarjem na vseh koncih, zmanjkuje ga celo za vzdrževanje cest. Republiška skupnost za ceste je zato vsem slovenskim občinam predložila poseben samoupravni sporazum o prerazporeditvi tako imenovanega dela bencinskega dinarja. Kljub upadanju naj bi bilo tega denarja v republiki še vedno 160 milijonov dinarjev. Izvršni svet sevniške občinske skupščine je na nedavni seji sicer nerad sklenil predlagati občinski skupščini, da tega sporazuma ne podpišejo. Sami imajo namreč tudi hude težave z denarjem za cestno službo v občini. Za junij npr. niso imeli denarja za plače cestarjev, vendar so jih nazadnje s precejšnjimi težavami le spravili skupaj.

Sejmišča

NOVO MESTO: Na sejem so rejci pripeljali 209 prašičev, starih od 6 do 12 tednov in 14, starih od 3 do 6 mesecev. Prodali so 98 prašičev, cene pa so bile za starejše od 2.200 do 3.200 din in za mlajše od 3.300 do 4.500 din.

BREŽICE: Na sobotnem sejmu je bilo naprodaj 346 prašičev, starih do 3 mesece. Prodali so jih 202 po 150 do 160 din za kilogram žive teže.

Hrana ne pozna občinskih mej

Sevniško gospodarstvo že doslej namenja več denarja za hrano – Še večja stopnja?

Ob pičlem denarju pospeševalna služba za kmetijstvo v sevniški občini v minulih letih ni mogla prav zaživeti. To pomlad so v občini pohiteli in skoraj sočasno z republiškim zakonom začeli zbirati denar za kmetijsko pospeševalno skupnost po posebni stopnji iz združenega dela.

Te dni je tudi v sevniški občini v pravem zamahu stekla organizirana žetev pogodbeno pospeševane in posejane pšenice. Prve napovedi obetajo razveseljiv odkup. To je le ena od uspešnih, tudi širše politično izpeljanih akcij. V pospeševalni skupnosti menijo, da je treba prvotno zastavljeni načrt dopolniti. Znano je, da so zadnje čase tudi v republiki spremenili nekatera planska izhodišča. Ravno program za pospeševanje pridelave hrane do leta 1985 nalaga vrsto obveznosti tudi občinam. Novi zakon občine tudi zavezuje za pridobivanje in izsuševanje zemljišč. Nadaljnja obveznost je tudi izpolnjevanje odloka, ko morajo tudi po občinah regresirati obrestne mere za posojila, dana kmetom iz hranilno kreditne službe, povezovanje v proizvodne in strojne skupnosti. Finančni načrt sevniške kmetijske pospeševalne skupnosti sicer prvič računa z nekaj nad 9,4 milijona dinarjev. Zaenkrat je s tem usklajen tudi načrt porabe. Za prihodnje leto pogumno zastavljeni načrt kmetijske proizvodnje pa postavlja vse skupaj pod vprašaj.

Že letos bo težko slediti enotni politiki pri dodeljevanju regresov pri pridelovanju krme in za nakup mineralnih gnojil. Vsa ta hrana se ne bo pojedla le v okviru občine. Zato bi bilo primerno v republiki združiti več solidarnostnega denarja, ne pa samo računati na še večji prispevek že tako in tako preobremenjenega združenega dela v občini?

A. ŽELEZNIK

Kmetijski nasveti

Uš diktira izkop krompirja

Krompir se je izrodil ali degeneriral, so preprosto sklepali pridelovalci tedaj, ko še niso poznali krompirjevih virusnih bolezni. In so se vdali v usodo. Zdaj vemo, da „izroditev" povzročajo virusi, vemo tudi, kdo jih prenaša, zato viroze lahko preprečimo ali vsaj bistveno omejimo ter s tem obvarujemo pridelek.

Viroze, ki jih je nad dvajset, prenašajo listne uši, zlasti siva breskova uš, prenaša pa jih tudi sam poljedelec s semenom, če je okuženo. Zato je nadvse koristno in priporočljivo na dve ali tri leta krompirjevo seme menjati, poprej pa seme vzgojiti tako, da ne more biti okuženo. Nujen ukrep je prekinitev rasti in predčasen izkop semenskega krompirja. O tem bo danes beseda.

Kmetijska strokovna služba je na osnovi opazovanja leta listnih uši iz rodu Mysus persica (siva breskova uš) že določila okvirne roke za prekinitev rasti in izkop semenskega krompirja. Za zgodnje in občutljive sorte, kot so vesna, jearla, sirtema, saskia, je bil okvirni rok za prekinitev rasti do 10. julija, za srednje rane in srednje pozne pa teden dni kasneje. Zadnji rok za prekinitev rasti srednje poznih in odpornejših sort, kot so igor, cvetnik, jaka in majestic, se bo kot vsako leto vrtel okoli 25. julija. Natančnejši rok določi pridelovalcem semenskega krompirja za vsako večjo njivo posebej pooblaščeni potrjevalec krompirjevega semena.

Umetno je mogoče prekiniti rast krompirja z desikanti, kot sta priporočeni reglon in gramokson. Škropiti je treba v vlažnem vremenu z obilo vode, v kateri je vmešano 5 l pripravka. Bujnejše nasade je priporočeno škropiti dvakrat s po 3 litri desikanta v presledku 3 do 5 dni.

Z izkopom je treba malo počakati, zlasti če je vreme vroče in suho, kar pa je v tem času običajno. Tudi pri skladiščenju je semenski krompir natančnejši kot merkantilni, saj je priporočena skladiščna temperatura 2 do 4 stopinje celzija – brez uporabe sredstev proti kaljenju.

Inž. M. L.

S srpi na tekmi

Krški aktiv kmečkih žena, ki ga vodi Marija Živič, pripravil v Mladju tekmo žanjic

Po približno 2.000-glavi množici obiskovalcev, ki so v nedeljo popoldne, 11. junija z vseh koncev pridrli na tekmovanje žanjic v prijazno vasico Mladje pri Podbočju, bi lahko brž ugotovili, da ljudje močno pogrešajo prireditev, na katerih starejši obujajo spomin na čase, ko je bilo ob raznih kmečkih opravilih veliko garanja. Nekdaj ni bilo strojev, mladi, posebno mestni otroci, pa kar ne morejo doumeti, kako trdo so morali delati naši predniki, in še jim ni pošel smisel za zdrav kmečki humor.

Ob njivi Jožeta in Marije Kuhar so številni „kibici" spodbujali 25 žanjic, ki so se v skupinah pomerile v hitrosti in kakovosti žetve s srpi na zmerjenih parcelah, velikih po 40 do 60 kvadratnih metrov. Največ žanjic – 19 je dal organizator, to je krški aktiv kmečkih žena pri TOK Kmetijstvo, trgovina in storitve, po tri tekmovalke pa so prišle iz brežiške Agrarie in novomeškega aktiva kmečkih žena. Stroga komisija je, kot smo zapisali, poleg hitrosti žetve ocenjevala še poravnanost strnišča in slame v snopih, izdelavo povreslov, naposled pa je bila pomembna tudi čistost požete površine.

Več o zanimivih šegah in navadah, ki so spremljale tekmovanje žanjic po starem načinu, s srpi, bomo pisali v eni izmed naslednjih številk naše Priloge!

P. P.

S TEKMOVANJA – Prve tri nagrade so „zaslužile": Marija Račič iz Viher, ki je požela pšenico v pičlih 11,36 minute, in zbrala 285 točk, druga je bila Ana – Marija Sintič iz Prušnje vasi (270 točk), tretja pa Pepca Hervol iz Bukoška (258 točk) (Foto: Pavel Perc)

V NEMČIJI ZANIMANJE ZA LABODOVE BLUZE

Krška temeljna organizacija združenega dela novomeškega Laboda Libna bo, kot kaže, prihodnje leto še poglobila sodelovanje z zahodnonemško tvrdko Erba, za katero so v tem mesecu sešili 5000 ženskih bluz. Predstavnik Erbe je bil s kakovostjo poizkusnih izdelkov zelo zadovoljen, zato imajo v Krškem za avgust naročilo še za 5000 bluz, v septembru pa jih bodo marljive konfekcionarke sešile že 7000. Poslovne vezi z Erbo obetajo Labodu precej dragocenih deviz.

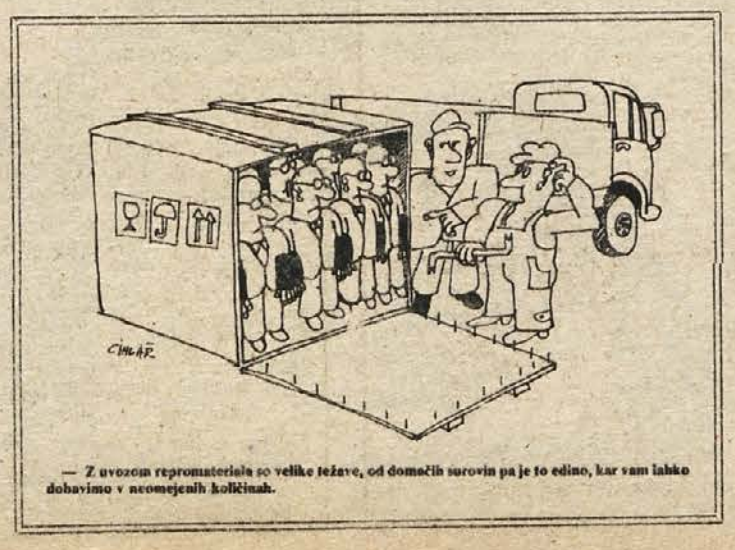

— Z uvozom repromaterisla so velike težave, od domačih surovin pa je to edino, kar sam lahko dobavimo v neomejenih količinah.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

10-letnica društva vinogradnikov

18. junija je minilo 10 let, odkar je bilo v prostorih hotela Otočec ustanovljeno sedanje Društvo vinogradnikov Dolenjske. Ustanovnega občnega zbora se je od 120 vabljenih udeležilo 91 vinogradnikov, ki sodijo med ustanovitelje društva. V prvi upravni odbor društva je bilo izvoljenih 17 vinogradnikov s prvim predsednikom društva Martinom Cvelbarjem na čelu.

Sedanji upravni odbor društva vinogradnikov je sklenil, da ta jubilej proslavi s sklicem seje najvišjega organa društva, to je skupščine delegatov, ki bo 24. julija ob 9. uri na Malkovcu, sredi dolenjskih vinogradov (zidanica vinogradnika Malusa). Skupščina delegatov bo ob tej priložnosti podelila članom prvega upravnega odbora društva kot ustanoviteljem ter drugim za razvoj vinogradništva in društva zaslužnim vinogradnikom in delovnim organizacijam za njihove zasluge primerna odličja.

Sedanja organizacija društva vinogradnikov

mnogim vinogradnikom ni dovolj znana, še manj pa ostalim bralcem Dolenjskega lista, zato je prav, da z njo javnost seznanimo.

Zaradi številnosti članov po vsej Dolenjski je bilo potrebno prvotno Društvo vinogradnikov Novo mesto, ustanovljeno 18. 6. 1972, drugače organizirati in tudi pravila prilagoditi novemu stanju. To je bilo storjeno na izrednem občnem zboru društva 21. 3. 1976 na Kmetijski šoli Grm. Društvo se je preimenovalo v Društvo vinogradnikov Dolenjske, ki zajema dolenjski vinorodni okoliš od Litije po Savi navzdol do Bregane, republiške meje na Gorjancih, do Kočevskega Roga s Suho krajino do vasi Krke in do Litije z občinami Novo mesto, Trebnje, Sevnica in Grosuplje v celoti ter desni breg Save območja občin Litija, Laško, Krško in Brežice. K spremenjenim pravilom sta dali svoje soglasje medobčinski sveti SZDL za Dolenjsko in Posavje, ker so pravila v skladu z načeli in smotri SZDL. Sedaj so člani društva organizirani v naslednjih ožjih vinograških okoliših:

– OVO Cerklje ob Krki ima 125 članov;
– OVO Podbočje–Kostanjevica ima 75 članov;
– OVO Šentjernej ima 115 članov;
– OVO Škocjan–Šmarjeta ima 80 članov;
– OVO Novo mesto ima 105 članov;
– OVO Trebnje ima 135 članov;
– OVO Šentrupert ima 50 članov;
– OVO Malkovec ima 93 članov;
– OVO Sevnica–Boštanj ima 72 članov.

Društvo ima skupaj 850 članov.

Člani se zbirajo na sestankih, predavanjih, prireditvah in izletih po navedenih okoliših. Ti so več ali manj samostojne organizacije društva vinogradnikov z voljenim svetom ožjega okoliša (3 do 7 članov), kjer je najvišji organ društva zbor vinogradnikov OVO. Zbori vinogradnikov po OVO volijo na vsakih 10 članov društva enega delegata v skupščino delegatov, ki je najvišji organ društva vinogradnikov celotne Dolenjske in za 4 leta voli upravni in nadzorni odbor

Delovanje društva

se razvija v glavnem v okviru OVO, le pri vsakoletni prireditvi „Teden dolenjskega cvička" sodelujejo vsi OVO. To sodelovanje je nujno, saj je glavni pomen prireditve „Teden dolenjskega cvička" širjenje in utrjevanje ugleda tega vina in s tem v zvezi porabe in povpraševanja po cvičku pa tudi po drugih dolenjskih vinih, kot so dolenjska črnina (rdeče dolenjsko vino) in dolenjsko belo vino. Poleg točenja in pokušnje cvička na teh prireditvah k slovesu cvička in pridelovalcev tega vina pripomore navedba vinogradnikov v „Biltenu" prireditve z ustreznimi podatki in objavo ocen pokušnje vin na centralni prireditvi in prireditvah po OVO.

Ustanovitev in razširitev Društva vinogradnikov Dolenjske je nastala spontano zaradi potrebe vinogradnikov po organiziranem delovanju glede izpopolnjevanja znanja iz vinogradništva in kletarstva, menjavi medsebojnih izkušenj in prijateljskih srečanj vinogradnikov, ki je namenjeno sprostitvi in razvedrilu. Društvo vključuje med svoje člane prav vse, ki se bavijo z vinogradništvom in vinom, to je poleg pridelovalcev vin iz zasebnih vrst tudi delovne organizacije te stroke in ostale ljubitelje vina, za katere ni nujno, da so pridelovalci vina. Celotno področje delovanja društva zajema 3800 ha vinogradov s pridelkom 34,200.000 litrov vina, od tega je najmanj polovica tržnih viškov.

Uspehi 10-letnega dela društva so očitni v vsakem pogledu. S prireditvami in ocenami vina od prve pokušnje in ocene na Otočcu pozimi 1972 je pozabljeni cvička pridobil ugled in je iskan, novi vinogradi so podvojili pridelek vina, kakovost vina je boljša, lepe zidanice in lepi vinogradi lepšajo pokrajino. DT

Prekupčevanju s pšenico odklenkalo

Ob poostrenem nadzoru organov UNZ in inšpektorjev UIS Novo mesto se je te dni pričela žetev

Te dni so se tudi na Dolenjskem prvi kombajni že zapodili v zlatorumena pšenična polja. Ali drži ugotovitev o zares dobrih pripravah na žetev, ki bi seveda morale dati temu primerne rezultate, je danes še prezgodaj govoriti, ni pa prav nič odveč kmete in vse, ki kakorkoli sodelujejo pri letošnjem spravilu pšenice, opozoriti na stvari, ki jih kmetje in odkupovalci vse preradi pozabljajo. Bolj kot kdajkoli doslej so letos pri sami žetvi kot tudi pri odkupu pšenice vključeni v delo in nadzor organi UNZ in kmetijski inšpektor novomeške Uprave inšpekcijskih služb. Prav iz razgovora s slednjim povzemamo nekaj ugotovitev in opozoril.

Pri letošnji žetvi sodelujejo vsi kooperanti kmetijskih zadrug in kombajnisti, na podlagi njihovega števila pa je napravljen plan žetve. Že tukaj se pojavlja prva bojazen: da se bodo v žetev vključevali tudi nepoklicani, predvsem pa neregistrirani kombajnisti in seveda spravili v svoj žep del zaslužka. Letos je tudi povsem jasno določeno, da mora iti ves odkup preko kmetijske zadruge, za mlinarje, ki bi pšenico odkupovali neposredno od kmetov in ne preko zadrug, pa so predvidene stroge kazni. Inšpektorji pa so tudi ugotovili, da na območju, ki ga pokriva UIS Novo mesto, ni noben mlin registriran za odkup pšenice, pač pa le za opravljanje uslug. Doslej se je pogostoma dogajalo, da so mlinarji od kmetov s preplačevanjem odkupovali pšenico in s tem seveda zaslužili lepe denarce.

Prve težave se te dni pojavljajo z odkupnimi cenami. Te so sicer določene povsem enotno po posameznih kategorijah, vendar kmetje na Dolenjskem z njimi niso zadovoljni. Le stroga kontrola bo lahko stopila na prste prodaji na črno, če se seveda kmetje iz nezadovoljstva ne bodo odločali za hrambo in s pšenico polnili kašče in kleti. V veliko pomoč boljšemu nadzoru bodo določena odkupna mesta, kajti vsaka prodaja izven teh bo označena za črno. Natančno določeni sta tudi imeni delovnih organizacij, ki bosta sprejemali pšenico: to sta ljubljansko Žito in celjski Merx.

• Prejšnja leta so pokazala tudi, da so kmetje bodisi iz protesta zaradi prenizkih odkupnih cen bodisi iz neobveščenosti pšenico uporabljali kot krmo v hlevih. Da bi se temu izognili, imajo kmetijske zadruge že pripravljene dovolj koruze, ki jo bodo dajale kmetom v zamenjavo za pšenico. Po sprejetem „ceniku" bo veljal 1 kilogram pšenice 1,30 kilograma koruze.

Po besedah kmetijskega inšpektorja, ki se je o pripravah na žetev prepričal na lastne oči, je letos moč pričakovati res dobre rezultate. Njive so obdelane kot še nikoli doslej, največ težav je pri sami žetvi pričakovati le zaradi znanega pomanjkanja rezervnih delov. Vsi kombajni v družbeni lasti so domala brez enega nadomestnega dela, medtem ko so se zasebni kombajnisti znašli po svoje in si manjkajočo opremo, predvsem jermene, nakupili onstran meje. Prav v zadnjem hipu pa je žarek upanja posijal tudi za zadružne kombajne. ABC Pomurka se je namreč obvezala, da bo tudi zanje zagotovila nekaj najnujnejših nadomestnih delov. Konec koncev pa je v rezervi še nekaj kombajnistov, ki jih letošnji plan žetve ni vključil v delo na poljih. Tudi pregled rezervoarjev na črpalkah in Petrolovem skladišču je dal spodbudno ugotovitev, saj je povsod za potrebe žetve spravljenih dovolj rezerv goriva.

Je pa omenjeni sprehod zavoljo priprav na žetev, ki poteka te dni, prinesel zaskrbljujočo ugotovitev. Iz leta v leto se na Dolenjskem zmanjšuje površina obdelane zemlje, s tem pa seveda tudi pridelek pšenice. Čeprav številke o tem še niso znane, saj krajevne skupnosti, ki so zadolžene za opis neobdelanih površin, doslej niso dale poročil, je takšnih zemljišč največ v novomeški občini. Še posebej izstopa Suha krajina, kjer je ali zaradi odhoda ljudi v mesta ali zaradi ostarelosti kmetov, ki ostajajo na kmetijah, ali škode, ki jo naredi divjad, vsako leto več zapuščene plodne zemlje. So pa tudi primeri, ko lastnik iz tega ali onega razloga noče obdelovati njiv.

V takih primerih je zakonodaja povsem jasna. Če lastnik ne obdeluje zemlje, ali da je ta zanemarjena in slabo urejena, mu je ustrezni občinski organ dolžan dati navodila, po katerih mora najkasneje v enem letu njive in polja primerno obdelati. V nasprotnem se lahko zgodi – čeprav takega primera na Dolenjskem doslej še ni bilo, da lastnik za 5 let izgubi zemljo, to pa zemljiška skupnost tačas odda v zakup.

Če je prav razumeti zadnje vrstice, še tako vestne in dobre priprave na žetev pšenice ne obetajo tudi dobrega pridelka. V prihodnje bo torej potrebno bitko za večji pridelek rumenih zrn zastaviti še veliko bolj obsežno.

B. BUDJA

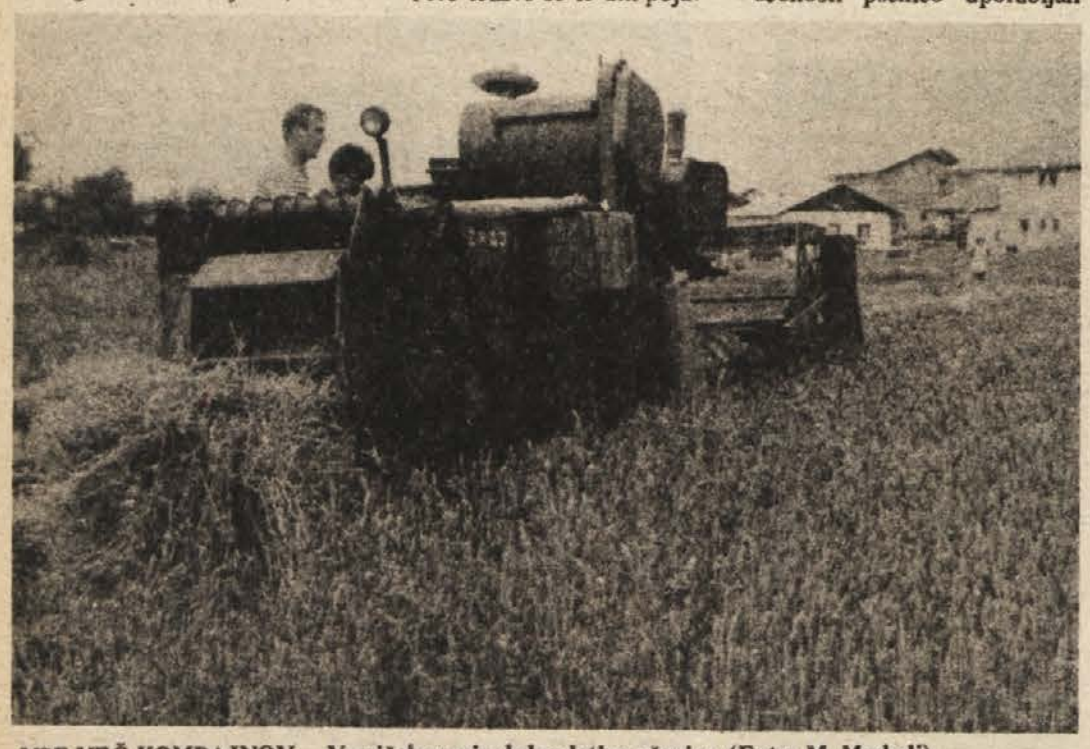

VSE VEČ KOMBAJNOV – V pričakovanju dobre letine pšenice. (Foto: M. Markelj)

OBDELATI VSAK KOS – Če lastnik ne obdeluje zemlje, jo lahko izgubi za pet let. (Foto: J. Pavlin)

GRIL

IZDELKI IZ BETONA

dipl. ing. GRIL AVGUST in ANA

Grosuplje, Rožna dolina, tel. (061) 771-127 in 772-126

ZA GRADBENIŠTVO PROIZVAJAMO:
VSE VRSTE BETONSKE ZIDAKE,
STROPNE NOSILCE IN POLNILA,
BETONSKE CEVI OD ϕ 100–1000 mm,
BETONSKA OKNA RAZLIČNIH DIMENZIJ,
DRENAŽNE CEVI,
OKENSKE POLICE IZ PRANEGA KAMNA
FASADNE OBLOŽNE PLOŠČICE
IZ UMETNEGA KAMNA
BETONSKE JAŠKE ϕ 1 m Z REDUCIRKO OD 1 m NA 0,6 m

ZA OPREMO VRTOV:
PRANE PLOŠČE 40 X 40 in 50 X 50, 40 X 60
RAZNE OKRASNE OGRAJE,
BETONSKE STEBRIČKE ZA OGRAJO
TER OKRASNE STEBRIČKE,
RAZLIČNE POSODE IZ PRANEGA KAMNA,
ZA CVETJE IN LEPOTNO GRMIČEVJE
KORITA ZA BALKONSKO CVETJE,
GARNITURE: MIZA S STOLI V RAZLIČNIH IZVEDBAH,
PERFORIRANE PLOŠČE,
VRTNE ROBNIKE IN MEJNIKE,
TLAKOVCE ZA DVORIŠČA
IN PARKIRNE PROSTORE (RAZNIH OBLIK)

ZA KMETIJSTVO:
ZIDAKI ZA GRADNJO SILAŽNIH SILOSOV,
BETONSKA VRATCA ZA SILAŽNE SILOSE,
STEBRE ZA KOZOLCE.

SMO KONKURENČNI V CENAH IN KVALITETI!
SE PRIPOROČAMO!

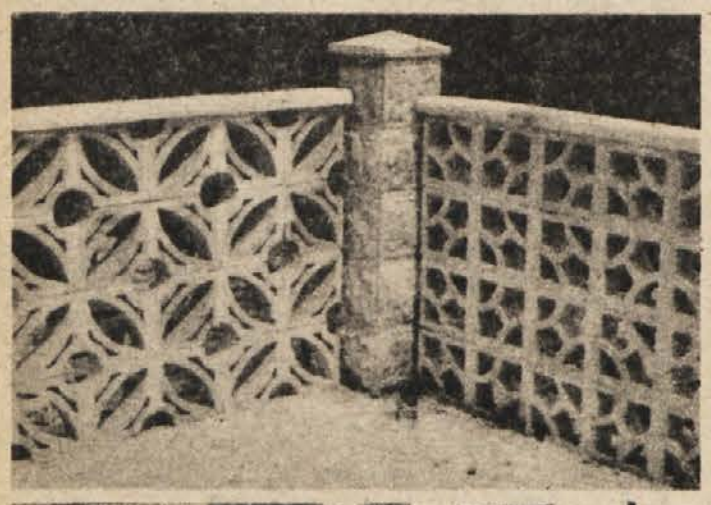

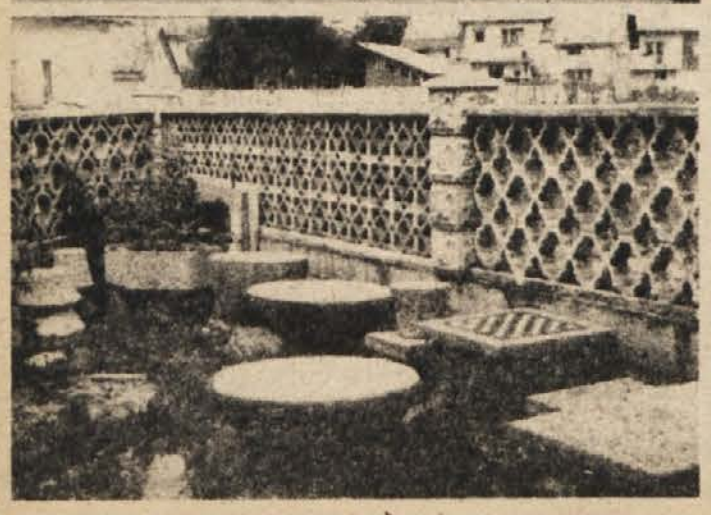

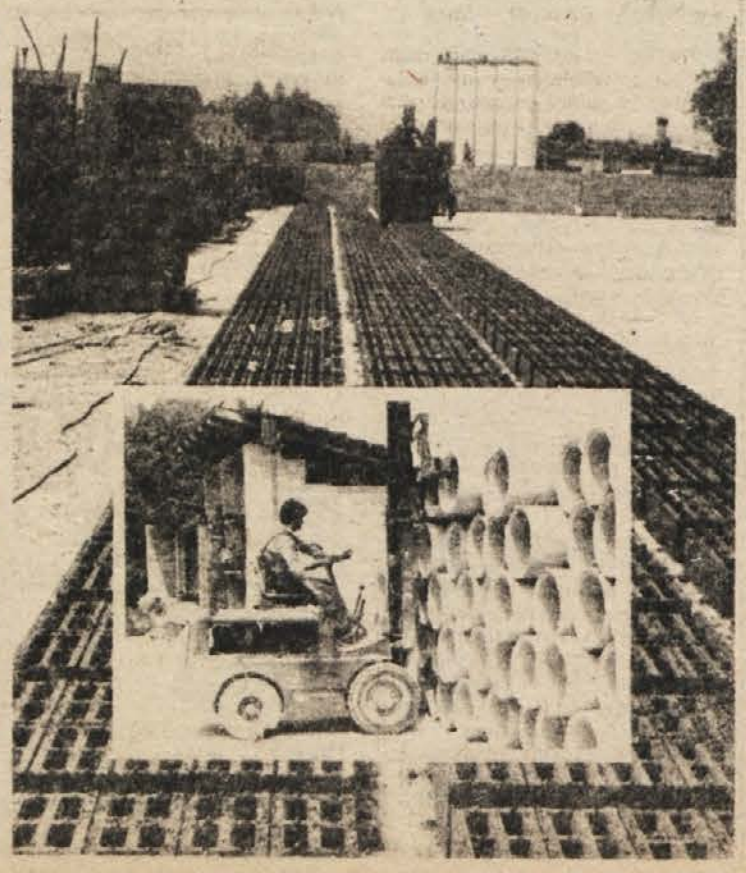

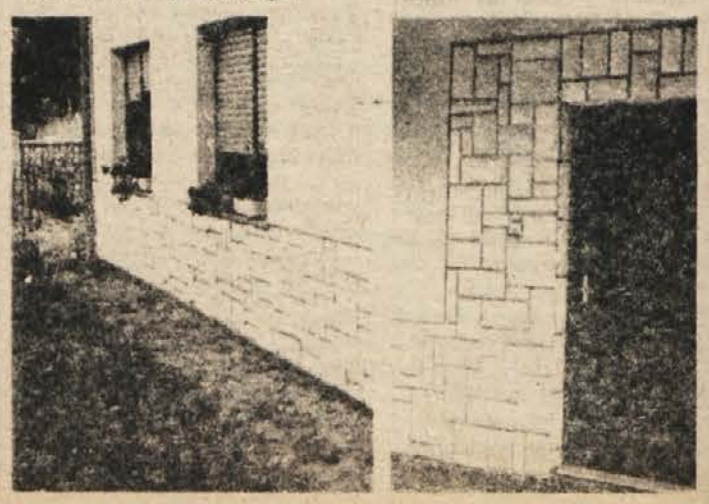

Umazane bele rokavice

79. izjava Jezikovnega rasodišča

„Spoštovani, večkrat ste že opozorili na škodljivo početje mnogih slovenskih gospodarskih podjetij, ki pošiljajo Slovencem različne srbohrvaške dopise. Primera, ki ju prilagam, kažeta, da jih je začela posnemati tudi slovenska kulturna ustanova ADIT (Agencija demokratičnega inozemskega tiska), Gradišče 10/II . . . Menim, da je vsaka razlaga odveč. Morda bi bilo prav, ko bi opozorili tudi na ‚demokratično' agencijo, da bo spoznala, kako daleč je od demokracije. – Lepo vas pozdravljam in Vam želim, da bi nadaljevali svoje koristno delo kljub neutemeljenim očitkom, ki ste jih včasih deležni. Marjan Dolgan, Ljubljana."

(V poslanih prilogah beremo: „Cijenjene pretplatnice, prije svega želimo Vam zahvaliti . . ." itd.) Podobnih dopisov, ki opozarjajo na zapostavljanje slovenščine v poslovanju, je jezikovno razsodišče prejelo več.

Kaj k temu reči? Prav hudo je, kako neodgovorno si nekateri pri nas služijo kruh! Opravičujejo se potem pač na enega naslednjih treh načinov:

a) Tiskovino smo dobili od naše centrale nekje v Jugoslaviji, kot vidite sami, v ijekavščini. Verjetno so tam menili, da jo bomo prevedli v slovenščino.

b) Pri nas (ADIT itd. v Ljubljani) se moramo ozirati na večino svojih strank, in ta večina govori v jeziku, ki je predmet vaše obravnave. Bodite vendar širokosrčnejši in se ne zapirajte v svoj ozki krog slovenščine! Če česa ne razumete, ste sami krivi, učite se tujih jezikov!

c) Gre za pomoto; tiskovine imamo v raznih jezikih, le naši razpošiljalci niso zmeraj dovolj pazljivi. Če bi se kaj takega spet zgodilo, se obrnite kar na nas, ne na razsodišče, pa bomo stvar rešili v neposrednem stiku, brez posrednikov.

Razsodišče vabi vse, ki jim ni vseeno, kako Slovenci govorimo in pišemo, naj predloge in pobude za boljše jezikovno izražanje pošiljajo na naslov:

Sekcija za slovenščino v javnosti, Jezikovno razsodišče, RK SZDL Slovenije, Komenskega 7, 61000 Ljubljana.

Dober slovenski jezik naj bo naša skupna skrb!

Jubilej s pridobitvijo

Ob 35-letnici lovske družine iz Brestanice

V nedeljo, 4. julija, so brestaniški lovci praznovali 35-letnico ustanovitve lovske družine. Prehojeno pot te družine je na proslavi, ki so ji prisostvovali tudi člani pobratene LD „Stol" iz Žirovnice, orisal Anton Javorič, o pomenu praznovanja dneva borca pa je prisotnim spregovoril predsednik ZZB NOV občine Krško Stane Nunčič.

Najstarejši ustanovni član družine Anton Javorič je ob tej priložnosti prejel listino o častnem članstvu, Franc Slemenšek starejši, prav tako ustanovni član, pa posebno priznanje.

Ob praznovanju 35-letnice družine so bili člani še posebej ponosni na novo avtomatsko strelišče na glinaste golobe, ki so ga zgradili s prostovoljnim delom. Na prvem tekmovanju, ki je bil ob otvoritvi, je med ekipami zmagala LD Artiče, med posamezniki Polde Zelič (Partizan Laško), na izpadanju pa je bil najboljši Lado Debelak (LD Artiče).

F. Z.

SPOSOJENO TRNJE

– Spet so se podražili avtomobili. Ne bi kazalo, tako kot tečajne liste, vsak dan v časopisih objavljati tudi cene avtomobilov?

(iz Borbe)

– O tem zlu, prekupčevalcih pšenice, je že vse rečeno in napisano. Samo to ne, da se je od njih mogoče tudi česa naučiti: kako se potrudijo do kmeta, kako kupujejo brez izbiranja in kako takoj plačajo . . .

(iz Borbe)

– Z energičnimi ukrepi je zvezni izvršni svet prekinil pot tihotapcem kave. Na žalost – tudi kavi.

(iz Večernjih novosti)

– Spet je izmišljen nov davek na kavo. Če bo šlo tako naprej, bo treba plačevati davek celo od govorjenja o kavi.

(iz Politike ekspres)

– Nam je Miljanić potreben. Če ne bi imeli njega in njegovih nogometašev, bi obirali neke druge tovariše.

(iz Svijeta)

– Nekatere pomembne tovariše volijo, četudi tako ne želijo tisti, ki jih volijo. To je zato, ker majo volivci več zaupanja v njihove napake kot v napake tistih, ki bi jih zamenjali.

(iz Svijeta)

DOMAČE TRNJE

Ljudsko „Pozimi pa rožice ne cveto", bi bilo treba iztrgati iz pesmaric. To za našo družbo vendar ne velja, tovariši.

Punkovci so tako ponosni na besedila svojih pesmi, da ima človek občutek, kot bi bili oni prvi v razvoju človeštva, ki so odkrili, da imajo moški poleg brade in brkov še penis.

Iztrebili smo koze, ovce, gosi, prašiče, krave, vole. Glej ga zlomka: zdaj pa se še naš župan slabo počuti.

TONI GAŠPERIČ

KDO BO NAPRAVIL RED?

Na izteku strme Prisojne poti na Cesto herojev v Novem mestu parkira ob nekaterih urah včasih toliko avtomobilov, da je izhod preprosto nemogoč, čeprav je cesta vozna. To se dogaja zlasti v jutranjih urah (okoli sedme), ko sta že odprta popravljalnica „Gorenje" in bližnji bife. Ker traja to stanje že dalj časa in ker ni daleč od tam uradno dovoljeno parkirišče, bi bilo prav, ko bi pristojna služba napravila čimprej red, s tem da bi voznike napotila na ustrezen prostor, tiste pa, ki si že navsezgodaj gasijo žejo, morebiti testirala tudi z balončki.

P. S.

Milan ALAŠEVIĆ

SINDIKATI ZA VEČJO DISCIPLINO

Na nedavnem posvetu predsednikov osnovnih organizacij sindikata ribniške občine so se dogovorili, kako bodo organizirali razpravo o kongresnih gradivih. Vendar bodo akcijo izpeljali hkrati s konkretnimi nalogami v organizacijah združenega dela. Gre za to, da se tudi sindikati in vse ostale družbenopolitične organizacije še bolj kot doslej vključijo v povečevanje izvoza, izboljševanje delovne discipline, manjšo porabo materialov itd. Sama razprava o kongresnih gradivih po mnenju sindikalistov ne pomeni nič, če ni povezana z dejansko akcijo v delovnem okolju. Poročila o dejavnosti sindikata pričakujejo na občinskem svetu zveze sindikatov do septembra.

„Zdravljenje" doma se je začelo

Prenova novomeškega Doma kulture, ki jo izvaja Pionir, bo trajala do spomladi 1983

Te dni mineva leto, odkar so inšpektorji zagrozili s prisilno zaporo novomeškega Doma kulture, oziroma so z odločbama, naslovljenima na delovno skupnost ZKO, zahtevali nujno odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti v pol stoletja stari stavbi. Dogodki, ki so sledili, so bolj ali manj znani. Nevzdržno stanje je privedlo tako daleč, da so v okviru občinske kulturne skupnosti ustvarili poseben odbor za sanacijo omenjenega kulturnega „bolnika" in pripravili načrte za nujno prenovo, ki se je v ponedeljek, 12. julija, tudi dejansko začela.

S prenovo, ki šteje za tako imenovano investicijsko zvdrževanje in so jo zaupali ljubljanskemu tozdu Splošnega gradbenega podjetja Pionir, končana pa bo predvidoma spomladi 1983, bo Novo mesto dobilo prostor, ki bo v vseh pogledih omogočal, da bo sleherno dogajanje v njem res kulturno. Izselitev zadnjih stanovalcev iz stavbe, ki je bila medtem opravljena, bo izpolnila tudi pričakovanja novomeških kulturno umetniških skupin, da bodo naposled prišle do ustreznih vadbenih prostorov. Sicer nujna prenova ne „ponuja" nikakršnih povečav, kar pomeni, da bosta tako oder kot dvorana ostala v sedanji velikosti.

Denar za prvo fazo načrtovanih del v višini 14 milijonov dinarjev je zagotovljen. Vsa dela, ki jih je potrebno opraviti na podlagi odločb inšpektorjev, pa bodo veljala 45 milijonov dinarjev. S Pionirjem so se sporazumeli, da bo manjkajočo vsoto začasno sam založil. Gre za 31 milijonov dinarjev, ki jih bodo poskusili zagotoviti z združevanjem iz raznih virov (pričakujejo delež republiške kulturne skupnosti, zdruužena sredstva krajevnih skupnosti itd) in vrniti Pioniju.

V času, ko bo Dom kulture zaprt, se bo moralo Novo mesto odreči številnim gledališkim, glasbenim, filmskim in drugim prireditvam z domačimi in gostujočimi skupinami. ZKO še zlasti ne bo mogla izpeljati gledališkega in glasbenega abonmaja, s čimer bodo nujno prikrajšani večletni abonenti in drugi obiskovalci predstav in koncertov. Vendar drugače ne gre, zato bo razumevanje obiskovalcev kulturnih prireditev v Novem mestu še kako potrebno. Na to razumevanje pa računajo vsi organizatorji.

I. Z.

POMLAJENI ORKESTRI – Na nedavni skupščini Združenja pihalnih orkestrov Dolenjske in Bele krajine so pohvalili sodelovanje z glasbenimi šolami. V vrstah godbenikov je namreč čedalje več učencev glasbenih šol, tako da se za naraščaj ni bati. Da je res tako, je pokazalo tudi peto srečanje orkestrov v Straži, kjer so ob odraslih igrali pionirji in mladinci. Da je kakršnakoli pomoč najmlajših dobrodošla, pa kaže tudi pričujoči posnetek.

Kulturni večer na Loki

Novomeški hotel Metropol poskrbel tudi za kulturni napoj svojih obiskovalcev – Lep zgled za poletje

Da gostje v teh žejnih dneh ne iščejo samo vstekleničenega napoja in da lahko kanček kulture le obogati poletno gostinsko turistično ponudbo kakega kraja, nikakor pa ji ne more škoditi, o tem so se lahko prepričali vsi, ki so se udeležili petkove prireditve na novomeški Loki, ne nazadnje tudi hotel Metropol kot gostitelj.

Večer, sestavljen iz kulturnega (resnega) in zabavnega dela, se je delno odvijal v gostinskem salonu, za tokrat preurejenem v kulturno dvorano, delno pa zunaj. Obiskovalci so si lahko ogledali slikarsko razstavo, na njeni otvoritveni slovesnosti prisluhnili recitalu poezije in glasbe, zunaj pa poslušali še tamburaško skupino metliškega društva Ivana Navratila, humorista Tonija Gašperiča ter dvoje ansamblov – Drevored in Strip.

Na razstavi je bilo moč videti dela osmih udeležencev prve nadaljevalne republiške izobraževalne slikarske kolonije, ki je potekala več dni v Novem mestu pod vodstvom mentorja prof. Milana Butine, akademskega slikarja iz Ljubljane. Kritiško besedo o razstavljenih sadovih kolonije, ki jo je napisal umetnostni zgodovinar dr. Cene Avguštin iz Kranja, sicer predsednik Združenja likovnih skupin Slovenije, je prebrala Irena Vide iz novomeškega SGP Pionir. Slednja je doživeto recitirala nekaj pesmi Ivana Zorana, objavljenih v zadnjih številkah Dolenjskih razgledov, kot povezovalka programa pa predstavila tudi izvajalce glasbenega dela otvoritvene slovesnosti, predstavnike Glasbene mladine Novega mesta Gregorja Forteja, Marka Boha in Davorina Gazvodo.

Po mnenju obiskovalcev se je prireditev – tudi z delom, ki se je nadaljeval zunaj – posrečila in pomeni prijetno kulturno-zabavno osvežitev v dopustniško turističnih dneh.

JE POLETNA KULTURA VSILJIVA?

Prvi večer metliškega kulturnega poletja je bil bolj slabo obiskan, četudi sta se predstavili dve domači skupini: metliški mešani pevski zbor Beti in metliška mestna godba, svoje pesmi pa je bral mladi pesnik Jani Bevk. Lepo bi bilo, če bi krajanstvo bolj navalilo na grajsko dvorišče, ko so tam napovedane predstave, ki jih je pripravila občinska Zveza kulturnih organizacij.

Šola ne vzgaja le s kredo

Sevnica: razvejane interesne dejavnosti na osnovni šoli – Gojijo tudi sodelovanje zunanjih mentorjev

Dostikrat je tako, da je mimo že jesen, preden so zbrani vsi podatki o delu v minulem šolskem letu. Za sevniško osnovno šolo Sava Kladnika to ne velja, saj je le nekaj dni zatem, ko je učencem razdelila spričevala, sklicala zunanje sodelavce, mentorje krožkov.

Ugotavljajo, da na tej šoli ne bi imeli težav, ko bi nekatera določila, predvidena z novim zakonom, že veljala, še zlasti tista, ki se nanašajo na interesne dejavnosti. Po novem naj bi bilo namreč tako, da bi vsak učenec moral sodelovati vsaj v enem krožku.

Do zdaj je na osnovni šoli Sava Kladnika delovalo 53 krožkov. V njih je bilo več kot 1.200 učencev ali 85 odstotkov vseh. Poleg tega je za bralno značko tekmovalo 400 učencev, kar je nedvomno spodbudno. Lep uspeh je dosegel matematični krožek, ki se ponaša z zlatim Vegovim priznanjem; z ustreznega tekmovanja je to priznanje prinesel eden od nadarjenih mladih matematikov. Zlato priznanje je dobilo tudi športno društvo Zvezda, ki deluje na šoli. Poleg podobnega senovskega društva so Sevničani edini na območju novomeške organizacijske enote Zavoda SRS za šolstvo dobili tako priznanje.

Spodbudne uspehe dosegajo tudi krožki in skupine, ki jih vodijo zunanji sodelavci. Takih je 16. To je dokaz več, da se šola vključuje v življenje krajevne skupnosti. Na nedavni seji sveta staršev je tekla beseda tudi o tem, kako bi šolarje vključili v delo hišnih svetov.

A. Ž.

kultura in izobraževanje

Tabor končan s priznanji

Ob zaključku likovniškega srečanja v Trebnjem več udeležencem podelili taborske plakete in diplome

Petnajsti tabor likovnih samorastnikov v Trebnjem je končan. V petek, 9. julija, so slikarji in kiparji najprej podarili svoja dela za trebanjsko galerijo, nato pa so se udeležili skupščine tabora, na kateri je govoril njen predsednik Janez Gartnar. Na slovesnosti v Štorovju so podelili letošnja taborska odličja in priznanja.

Veliki zlati plaketi tabora sta prejela slikarja Jan Hruška iz ČSSR in Jutta Borchert iz ZRN. Zlate plakete so dobili slikarji: Elena Guastalla iz Italije, Jean Kamps iz Nizozemske, Jeanne de Sommer iz Belgije, Ivo in Konrad Peternelj iz Žirov (sodelovala sta že na prvem taboru) in Greta Pečnik iz Pirana (udeležila se je vseh taborskih srečanj razen prvega). Plaketo so Trebanjci podelili tudi Marku Bulcu, predsedniku Gospodarske zbornice Slovenije, za organizacijsko sodelovanje.

Taborske diplome so tokrat namenili samo tujcem. Dobili so jih slikarji: Tamas Galambos iz Madžarske, Emil Pavelescu iz Romunije ter Francesco Maiolo in Arturo Stucchi iz Italije.

Trebanjci so medtem že začeli razmišljati, kako bi izpeljali naslednji, šestnajsti tabor, hkrati pa so stekle priprave na sedmi salon, osrednjo taborsko prireditev, ki bo prihodnje leto od 2. julija do 20. avgusta.

• Likovnim samorastnikom so prireditelji že dali na znanje, da želijo na sedmem salonu razstaviti najboljša dela, nastala po šestem salonu lani. Posameznik bo lahko zastopan z največ petimi stvaritvami, prijave za sodelovanje pa bodo v Trebnjem zbirali do letošnjega 1. novembra, medtem ko bodo morala biti dela za salon oddana v galeriji med 25. in 30. aprilom prihodnje leto. Na salonu, ki je kajpak namenjen uveljavljanju izvirne in kvalitetne ustvarjalnosti, bodo podelili tradicionalna priznanja in nagrade.

KOSTANJEVICA: ŠEST KIPARJEV

V Kostanjevici se je pred kratkim začela kiparska kolonija, znana kot mednarodni simpozij kiparjev Forma viva. Od šestih umetnikov, kolikor jih je umetniški svet izbral izmed 50 prijavljenih, že ustvarjajo trije: Franz Weickmann iz ZRN, Karl Ciesluk iz Kanade in Carles Madina iz Venezuele. Pričakujejo pa še kiparje: Avtarjeeta Dhanjala iz Indije, Etsua Horija iz Japonske in Doro Kovačević iz Jugoslavije.

Ni zatišja za kulturo

Republiška ZKO priredila vrsto tako imenovanih poletnih šol za mentorje in druge sodelavce kulturnih skupin

Samo veselje in odrekanje prostemu času tudi na področju ljubiteljske kulture ne rojevata zrelih sadov. Kdor se je že s čim ukvarjal, je prej ali slej spoznal, da se brez znanja ne pride daleč. Številne skupine so morale prav zato odnehati, pa čeprav jih je odlikovala delavoljnost. Najčešče se je to zgodilo, ker ni bilo sposobnih ljudi, da bi stvar vlekli naprej.

Pomanjkanje strokovnjakov je povsod v Sloveniji zelo očitno. Najrazličnejše ljubiteljske kulturne skupine so brez ustreznih mentorjev. Drugače tudi ne more biti, saj pri nas ni ustanove, ki bi se posebej ukvarjala z izobraževanjem mentorjev. Izobraževalno vlogo prevzema čedalje bolj republiška Zveza kulturnih organizacij. Seveda pa ta s svojimi izobraževalnimi oblikami ne more biti kos vsem potrebam, ki jih vedno znova poraja življenje.

Da bi vsaj nekoliko omilili stalno pomanjkanje kadrov za delo z ljubitelji na različnih umetnostnih področjih, pripravlja ZKO vsako leto tako imenovane poletne kulturne šole. Te dni se je izteklo tako šolanje za mentorje na raznih področjih ljubiteljskega kulturnega dela.

Mentorji plesnih skupin so bili na štirinajstdnevnem seminarju v Ljubljani. Tam je potekal tudi večdnevni poletni seminar za nepoklicne filmarje in podoben seminar za filmske vzgojne delavce – mentorje krožkov in pedagoge na šolah.

V Kopru je bila enotedenska literarna šola. Udeležili so se je tisti, ki se ukvarjajo z urejanjem šolskih in drugih glasil, sodelujejo pri delu literarnih in drugih krožkov, klubov in drugih oblik dejavnosti.

Osrednji republiški seminar za ljubiteljske gledališke delavce pa je bil v Radencih. Poleg vodij lutkovnih krožkov in skupin so se ga udeležili tudi režiserji oziroma mentorji gledaliških skupin.

Ob koncu minulega tedna se je v Novem mestu končala prva nadaljevalna izobraževalna slikarska kolonija, namenjena že dokaj uveljavljenim ljubiteljskim slikarjem. Tradicionalna izobraževalna slikarska kolonija za začetnike bo tudi v Novem mestu, in sicer od 20. do 29. avgusta. Kot se je dalo zvedeti, je bila dolenjska udeležba v dosedanjih poletnih šolah bolj pičla.

I. Z.

NOVI OKTET – V Kočevju že približno leto dni deluje oktet „Žarin", ki ga vodi Ive Stanič. Doslej je nastopil na nekaterih prireditvah in proslavah v kočevski in ribniški občini. Za jesen pripravljajo prvi samostojni koncert, ki bo zaradi veznega teksta in pesmi posebno presenečenje, saj se bo močno razlikoval od drugih koncertov. Na fotografiji je oktet „Žarin". (Foto: Primc)

Boris Žohar

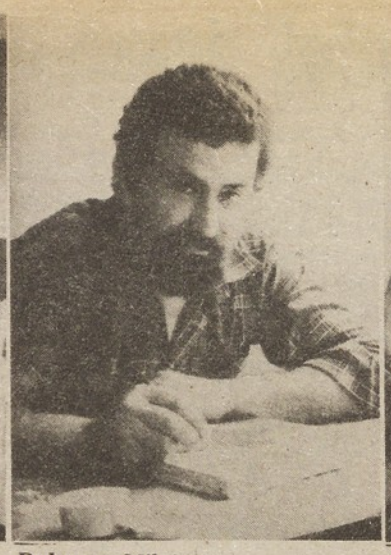

Dobrosav Milojević

Zlatko Huzjak

Lucijan Reščič

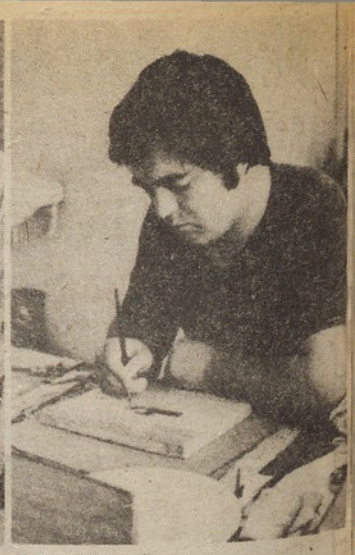

Franci Lesjak

Zapis s 15., jubilejnega tabora likovnih samorastnikov v Trebnjem, na katerem je ustvarjalo 40 slikarjev in kiparjev, od tega 12 iz tujine

Ko čopiči in dleta zapojo hvalnico življenju

Trebnje, sredi šestdesetih let še dokaj „nepomemben kraj in premajhna tabla, da bi se splačalo zmanjšati hitrost ali celo zaviti z magistralke", je prejšnji teden drugovalo z udeleženci že petnajstega tabora likovnih samorastnikov. Kar štirideset slikarjev in kiparjev se je odzvalo na prijazno povabilo prirediteljev, naj sodelujejo na tem jubilejnem ustvarjalnem srečanju, obogatijo trebanjsko kulturno poletje in tudi fond daleč po svetu sloveče galerije, sicer edine za samorastniško umetnost specializirane ustanove v Sloveniji.

Zastopstvo tujih likovnikov je bilo tokrat najmočnejše, saj je iz Belgije, Nemčije, Italije, Madžarske, Nizozemske, Romunije in Argentine prišlo kar dvanajst slikarjev. Dober glas o Trebnjem je seveda že v minulih letih objadral velik del sveta, tako da mu je že od lani sledilo osemnajst likovnih ustvarjalcev s treh kontinentov.

„Kako ne bi", je skoraj pojoče začel Jan Hruška, slikar iz Brna, „ko pa je Trebnje zame in za vse nas, ki prihajamo od drugod, to, kar je za vernike korana Meka. V tem tihem, malem mestecu in njegovi galeriji najdete slike, o katerih veste, da jih ustvarjajo ljudje z veliko ljubeznijo. Ko prvič stopite v ta čudežni svet slik, vas prevzame, da bi se še večkrat vrnili." In Jan Hruška letos ni bil prvič v Trebnjem.

Jutta Borchert, slikarka iz Bielefelda, ni mogla skriti veselja, da je lahko tudi letos prišla v to „malo mesto s svetovno znano galerijo". „Imela sem veliko srečo, da sem kot prva zahodnonemška slikarka sodelovala na tem mednarodnem taboru. Trebnje je zame največji uspeh in priznanje, kar sem jih doživela."

Žirovska slikarja Jože in Konrad Peternelj sta bila v družčini štirideseterice edina, ki sta se udeležila prvega tabora pred petnajstimi leti. Jože je povedal:: „Do tedaj sem komaj kaj malega vedel o Trebnjem. Slišal sem, da je to kraj nekje med Ljubljano in Novim mestom, več že ne. Ko sem dobil vabilo na nekakšen tabor, ki naj bi bil v Trebnjem, sem pomišljal, ali bi se odzval. Čeprav so bile besede prisrčne in odločne, jim nisem mogel docela verjeti. Prevzemal me je občutek, da se je pač nekdo spomnil in to organiziral zato, da bi na lahek način prišel do šlik samorastnikov, ki so bile takrat že cenjene in iskane. Kajpak sem v Trebnjem hitro spremenil mnenje. Spet pa se mi je porodil dvom o tem, da bi kraj brez prave industrije zmogel taka srečanja, saj je bilo že od vsega začetka jasno, da ne bodo poceni. Danes takih pomislekov in dvomov ni več. Trebanjci so me dokončno prepričali, da so imeli ves čas le oni prav."

Letos je tabor menjal delovišče. Slikarji in kiparji so se iz barak poleg stavbe družbeno-političnih organizacij preselili na dvorišče in v učilnice stare osnovne šole. „Za delo in pogovore je tu znatno boljše, prostori so večji in svetlejši, pa tudi miru, brez katerega se včasih ne da, je tukaj več," so povedali slikarji. In medtem ko so ostra dleta dolbla v lipovino ali hrastovino in so čopiči segali v kupčke zmešanih barv, so se utrinjale misli in domislice o Trebnjem, taboru, galeriji, ustvarjanju, motiviki, ki prevzema posameznika, o tem, ali je prav reči naiva ali samouka umetnost. Udeleženci jubilejnega tabora v ta kraj niso prišli samo vsak s svojo zamislijo o novi sliki ali kipu, ki ga bodo spočeli, ampak tudi vsak s svojim pogledom na svet in na umetnost, vsak s svojo zgodbo o tem, zakaj slika ali kipari, zakaj se je tako neločljivo zvezal z umetnostjo.

„Jaz sem tu devetič, prvič sem prišel pred desetimi leti, videl, slišal in doživel sem marsikaj, moram pa reči, da me je Trebnje osvojilo," je počasi luščil iz sebe Franc Tavčar, kipar iz Čabrač. „Tu sem vedno lahko delal in se potrjeval. Mislim tudi, da sem ostal sam sebi zvest. Nisem menjal ne motovike ne sloga in ne tvarine; še vedno je moja najljubša in edina tvarina les, trda hrastovina. Vanjo klešem ljudi, ki jih srečujem na kmetih in moj edini namen je bil in ostane, da s svojimi skulpturami opozarjam, kako je življenje še marsikje eno samo garanje." Tavčar ne dela na pamet, improvizirano. Vsak tip si naprej zamisli v glavi, potem naredi skico in takoj dleto v roke. Še nikoli se mu ni zgodilo, da bi se mu zamisel sprevrgla v kaj drugega, kar je želel napraviti. Zato mu tudi ne pride na misel, da bi kakšno delo popravil. Ko odloži dleto, je to znamenje, da je kip ustvarjen. „To je moj način dela in ga ne nameravam prav nič spreminjati," je povedal.

Na šolskem dvorišču sta klesala skupaj s Stanetom Novakom iz trebanjskega Trima, ki je na taboru sodeloval prvič. Iz hloda, ki ga je obdeloval zdaj z motorno žago zdaj s sekiro, vmes pa luščil z dletom, je nastajala kmetica s snopom nad glavo. „Motiv je iz mojega domačega kraja, z Vrhov pri Dobrniču, kjer zrelo žito še vedno žanjejo le s srpi. Ujeti hočem trenutke trpkega življenja na zemlji, ki izsesa iz človeka veliko moči in znoja, preden ga poplača s plodovi." Novak ima doma več kipov s podobnimi motivi. Kipariti je začel pred štirimi leti; kot sam pravi, pa se je za kiparstvo odločil potem, ko je podobna dela videl na taboru. Taborov se bo še udeleževal, ker čuti, da so srečanja koristna in ker ima še mnogo povedati. „V meni tli sla po ustvarjanju, iz lesa kličem življenje," je njegovo geslo, s katerim je opremil svoj del delovišča na petnajstem taboru.

V nasprotju z Novakom je mirenski kipar Sandi Leskovec že pravi taborski veteran, saj je letos že osmič delal v družčini izbranih. V spominu pa še vedno nosi leto 1974, ko je v Trebnjem sodeloval prvič. „To je bila zame prelomnica, tabor me je odkril in spodbudil, da sem začel resno razmišljati o umetnosti," je povedal. Od nekdaj so ga zanimali ljudje, njihovo življenje, običaji. Če so ga sprva pritegovali tako imenovani akcijski motivi, ga zdaj manj. „Čedalje bolj me mika, kaj se dogaja s posameznikom v odločilnih situacijah. V okolju, kjer delam, takih situacij ni malo. Lahko bi dejal, da je na to poanto ubran tudi nekoliko erotično pobarvan cikel, ki sem ga nedavno zastavil in ga dograjujem."

„Če prideš na tabor, se nujno soočiš z drugimi, ki so boljši ali slabši, če pa si dovolj kritičen do svojega dela, hitro določiš, kje je tvoje mesto. Tabor je tudi kot tehtnica: če te je dovolj v hlačah, se na njem potrdiš, če ne, si prevagan. Zato ni nujno, da tabor vsak konča z dvignjeno glavo. Sicer pa je že povabilo za sodelovanje nekaj. Ne moreš na tabor kar tako; če nisi prej dokazal, da resnično kaj zmoreš, te tudi najprizanesljivejši umetniški svet ne reši. Naš, trebanjski umetniški svet pa, kot je znano, ni milosten." To je pripovedoval slikar Lucijan Reščič iz Trebnjega, ki je letos že četrtič ustvarjal na taboru in je prav tako hud na besedo naiva, kot je bil pesnik Severin Šali, ko je otvarjal letošnje, jubilejno mednarodno taborsko srečanje.

Slikarji in kiparji, ki se zbirajo v Trebnjem, delajo javno, ne za zaprtimi vrati. Tako lahko sleherni, ki želi videti ustvarjalce pri njihovem delu, pride mednje, kadarkoli se mu zljubi. Srečanja so prisrčna, pogovori tudi. Zlatko Huzjak, slikar iz Džurdževca, je pripomnil, da je teh obiskovalcev in pogovorov še premalo. „Poglejte, tu deloma, nastopajo nove slike, ljudje, ki so jim namenjene, pa jih v glavnem lahko vidijo šele na razstavi. Slika sama je mrtva stvar in gledalci jo po mojem pravilno pojmujejo šele tedaj, ko vedo, kdo je njen oče." Huzjak je pristavil, da je občinstvo dostikrat najboljši kritik. „Včasih bi lahko že pred dokončanjem slike vedel, kako bo sprejeta, to pa bi mi bilo v veliko pomoč."

Za novinca trebanjskega tabora se je štel tudi Franci Lesjak iz Zgornjega Kašlja. Po poklicu je gradbeni tehnik, slika pa že kakih petnajst let. V svet likovnega samorastništva je prinesel novo motiviko. To je svet odsluženih parnih lokomotiv. „Lokomotive, vlake in železniške tire sem lahko vsak dan gledal kot otrok v rojstni Ljubljani oziroma Zalogu, kjer sem nekdaj živel. Ded je bil strojevodja, jaz pa sem večkrat spremil babico na postajo, ko mu je nesla jesti. Nekega dne me je prijelo, da bi to narisal. Babica mi je kupila barvice in sem začel. Ko sem se preselil, so mi podobe odsluženih parnih lokomotiv in hlaponov še bolj prihajale pred oči. Odločil sem se, da bodo postale moj slikarski svet." Lesjak je omenil, da so mu bili prvi kritiki otroci. Ko je to nekoč povedal akademskemu slikarju prof. Zoranu Didku, je rekel, da mu zato zavida. Tako je doživel prvo priznanje.

Za Trebnje je slišal že prej, da bo sodeloval na salonu, pa se je odločil lani. „Prvič sem nekam poslal svoje slike, seveda brez upanja, da bodo sprejete. Ko pa so visele na lanskem salonu, sem bil neznansko počaščen. Začel sem razmišljati o tem, da je v mojih slikah vendarle nekaj. S tem sem prišel tudi na ta tabor. Najbolj srečen sem, da lahko delam podnevi. Doma takih priložnosti nimam, zame se slikarjenje lahko začne, ko po vasi zagorijo luči."

Vsako besedovanje navrže bolj ali manj zanimivo zgodbo. Vsak od teh, ki so postali slikarji in kiparji iz delavcev, kmetov, gospodinj, pismonoš, tehnikov, ima svojo, svoj razlog, zakaj se je vdal čopiču ali dletu. Mnoge smo spoznali že na prejšnjih taborih. Tako Dragico Belković iz Hlebin, ki tudi letos ni dovolila, da bi ji pri klesanju hrastovine pomagale moške roke. „Vse znam in zmorem sama: z žago, sekiro in dletom. Nobeno delo zame ni pretežko. Doma sem vsega navajena," je povedala sklonjena nad bodočo skulpturo z motivom iz njenega kiparskega sveta.

V Ljubljani udomljeni slikar Hamdija Hadžić je poudaril, da prihaja v Trebnje zlasti zaradi tovarišev anja. „V Ljubljani sem nekaj časa sodeloval v društvu, ko pa sem ugotovil, da nimam nič od tega, sem izstopil in se odločil delati sam. Popolnoma sam. Sam se tudi naučim, česar ne znam, in mojemu načinu dela to popolnoma ustreza," je dejal. Enakega mnenja je bil tudi ptujski slikar Boris Žohar, ki je pred leti presenetil likovno občinstvo z motivi iz kurentovega sveta. „Kurent je še vedno središčni subjekt mojih slik, vzrok, zakaj pravzaprav slikam. Če je bil kurent do zdaj le simbol, vez med preteklostjo in sedanjostjo, postaja zdaj nekaj več. V slikah novega cikla, ki mi nastaja, dobiva novo vsebinsko razsežnost. Kurent je sestavina ljudske folklore, navad in običajev, ki so še ohranjeni."

Dobrosav Milojević, slikar iz Svetozareva, je rekel, da bo povedal vse, kar mu leži na duši. Takole je začel:

„Šestič sem že tu v Trebnjem in ni mi nerodno povedati, da se imam tudi tokrat imenitno. Lahko se pogovarjam z znanci in novinci, s tujimi slikarji pa si izmenjujem dela. Rekel sem si: če je že jezik ovira, da si ne pridemo dovolj blizu, to slika nikakor ne sme biti. Imam že pravo malo zbirko najrazličnejših slik iz izmenjave."

Na duši pa mu je ležalo tole:

„Nikakor se ne morem strinjati s tistimi, tudi med slikarji so, ki trdijo, da tabor nima dovolj obiskovalcev. Sam sem iz kraja, ki se šteje za večje mesto, in če primerjam Trebnje s Svetozarevom, me je kot Svetozarevčana sram. Nič tega, kar lahko vidiš in doživiš v Trebnjem, ni pri nas. Še najmanj pa zanimanja. Imamo krasno galerijo, a ko so v njej otvoritve, ni obiskovalcev. Na vsaki jih ni več, kot je prstov na obeh rokah. Tako slabo so obiskane tudi druge kulturne prireditve. Denimo: na večer poezije jih ne pride več kot sedem, čeprav prireditelji razpošljejo po 150 vabil. Zdi se, da pri nas kulturo strašno podcenjujejo. Poglejte, bilo nas je pet slikarjev naivcev, zdaj smo samo še trije, ker sta dva zaradi čudnega odnosa nehala slikati. Prehudo nezanimanje lovcka zlomi, mu vzame sleherno trohico volje. To je strašno. Kaj takega, kot je tu v Trebnjem, pri nas ne bi mogli uresničiti. Ne, dokler ne bi prebivalci dojeli, da je kultura potrebna. Kjer ni kulture, se sicer slabo dela, dokazov za to pri nas ni treba iskati z lučjo. Zato, vidite, sem nekoliko resigniran in hkrati srečen, da lahko vsaj v Trebnjem, daleč od domačega kraja, dobim potrditev za to, kar delam. In že zaradi tega sem se odločil vztrajati."

IVAN ZORAN

Dragica Belković

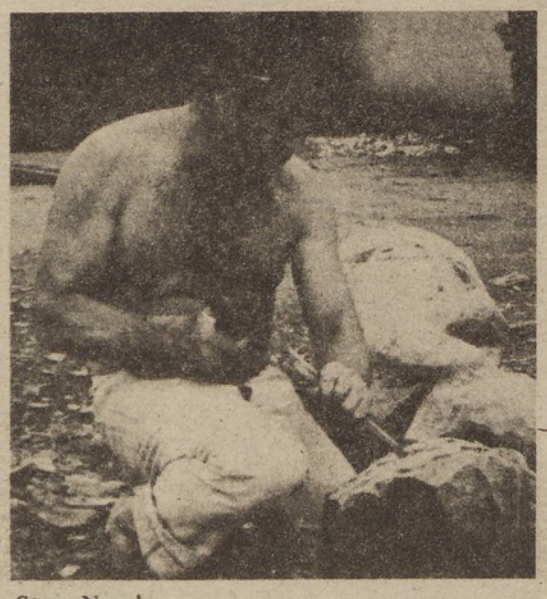

Stane Novak

Franc Tavčar

Sandi Leskovec

PRAVOČASNO NAČRTUJTE ZIDNE FASADNE OBLOGE IN NOTRANJE DEKORATIVNE ZIDNE OBLOGE S SILIKATNIMI FASADNIMI ZIDAKI V KOMBINACIJI Z IZOLACIJSKIMI MATERIALI

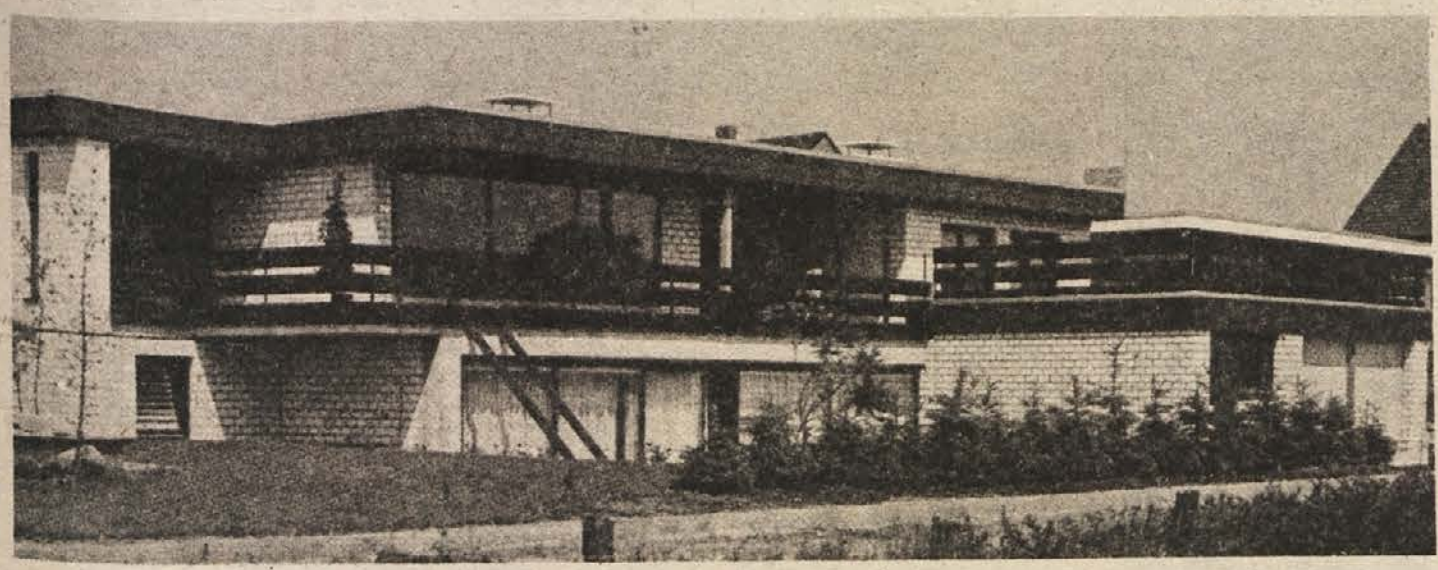

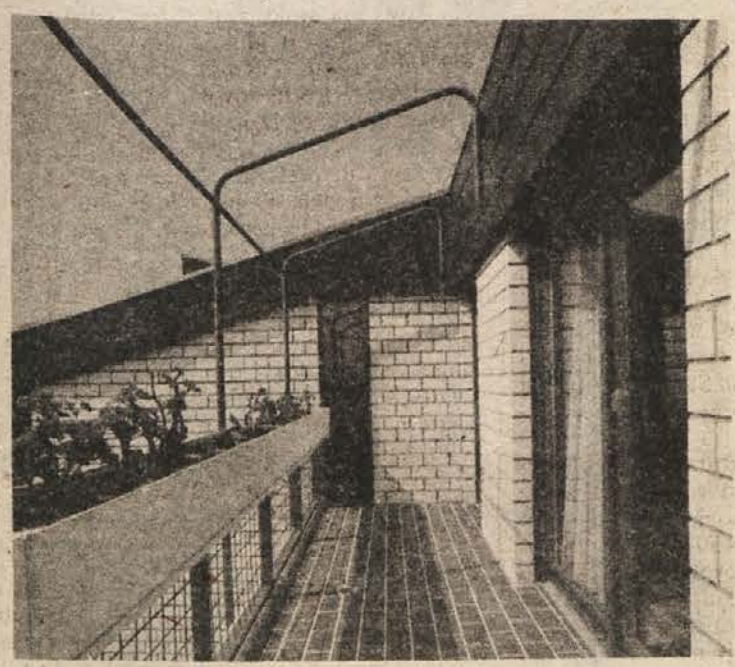

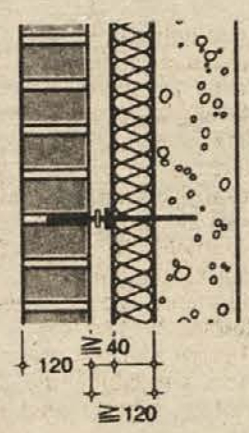

Dvoslojni obodni zid z zračno plastjo in toplotno izolacijo. Lahko je tudi brez toplotne izolacije. Zunanji zid je iz silikatnih fasadnih zidakov, neometan, z obdelanimi regami. Notranji zid je iz armiranega betona, silikatnih modularnih blokov ipd. Zidna sloja sta med seboj povezana z nerjavečimi žičnimi sidri

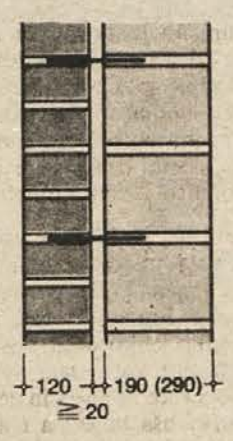

Obodni zid, izdelan kot dvoslojna zidna konstrukcija. Obložni zid je iz neometanih silikatnih fasadnih zidakov; notranji zid pa iz silikatnih modularnih blokov. Zidna sloja sta med seboj povezana z žičnimi sidri iz nerjavečega jekla ali bakra.

SALONIT ANHOVO
industrija gradbenega materiala Anhovo
TOZD OPEKARNA BREŽICE

ZAHTEVAJTE INFORMACIJE IN STROKOVNE NASVETE V PRODAJI BREŽICE, KI OBRATUJE TUDI VSAKO SOBOTO!
Št. tel.: /068/ 61-798

KRAŠ
emona SOZD
dolenjka

INDUSTRIJA ČOKOLADE, BOMBONOV IN KEKSOV
„JOSIP KRAŠ" ZAGREB

VABI NA DEGUSTACIJO

KAKAVNEGA NAPITKA

„KRAŠ EXSPRES"

V PRODAJALNAH
EMONA DOLENJKA

- v marketu Bršljin na Ljubljanski c.
- v marketu na Ragovski ulici,
- v marketu na Drski,
- v marketu Šentjernej,
- v blagovnici Trebnje in
- v samopostrežbi v Črnomlju.

Degustacija bo v dneh od ponedeljka, 12. julija, do petka, 16. julija, vsak dan dopoldne od 10. do 11. ure in popoldne od 15. do 16. ure. VABLJENI!

TERITORIALNA OBRAMBA 6164 BREŽICE
objavlja

JAVNO LICITACIJO
poškodovanega osebnega avtomobila, ki bo

dne 23. 07. 1982 ob 11.00 uri na dvorišču avtokleparske delavnice Vinka KRČELIĆA, Žejno 34, 68262 Krška vas

Tip vozila:	Zastava 101 Comfort
Letnik:	1980
Km:	56.000
Izklicna cena:	25.000,– din
Stanje vozila:	nevozen

Ogled vozila na dan licitacije. Polog kavcije v višini 10 % lahko plačate 1 uro pred pričetkom licitacije. Nakup vozila po sistemu „videno–kupljeno". Rok plačila za izlicitirano vozilo je 8 dni.
Vse obveznosti iz sklenjene pogodbe poravna kupec.

447/28–82

emona globtour
novo mesto
KRKA

„ZAVOD ZA KULTURO IN PROSVETO SEVNICA

RAZPISUJE
prosta dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA (ni reelekcija).

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje:
– da ima visoko ali višjo izobrazbo družboslovne smeri,
– da ima najmanj 2 oziroma 4 leta delovnih izkušenj,
– da ima organizacijske sposobnosti.
Dela in naloge se razpisujejo za dobo 4 let.
Kandidati naj pošljejo pismene vloge na naslov: ZAVOD ZA KULTURO IN PROSVETO SEVNICA – RAZPIS v 15 dneh po dnevu objave razpisa.
O rezultatu izbora bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po izteku razpisa."

451/28–82

Ali želite spoznati sebe, svoje sorodnike in prijatelje?

Ali želite imeti spomin na mlin, v katerem ste delali?

Ali želite videti mlin, v katerega ste nosili mlet žito?

To in še mnogo več boste našli v knjigi Janeza Bogataja „Mlinarji in žagarji v dolini zgornje Krke".

NAROČILNICA

Ime in priimek .....

Točen naslov .....

Št. osebne izkaznice .....

Zaposlen(a) .....

Nepreklicno naročam .... izvod(ov) knjige „Mlinarji in žagarji v dolini zgornje Krke" po ceni 600 din za izvod. Obvezujem se, da bom knjigo plačal v 15 dneh po prejemu računa.

Kraj in datum ..... Podpis

TURISTIČNE ZANIMIVOSTI

PRIPRAVLJA JANKO SAJE

PRIREDITVE IN RAZSTAVE

BREŽICE — Do 31. avgusta si lahko v galeriji Posavskega muzeja ogledate razstavljene tapiserije Cvetke Miloš—Radanovič in historične tapiserije iz zbirke Narodnega muzeja iz Ljubljane.

GORNJI GRAD — 17. in 18. julija bodo prireditve v okviru tradicionalnega čebelarskega praznika.

GRIBLJE — Tradicionalna prireditev NOČ NA KOLPI bo 24. julija. Za ples bo igral ansambel 12. nadstropje. Nastopila bosta tudi pantomimik Andres Valdes in angleški pevec Wiss Jonnes. Prireditelj obljublja še kakšno presenečenje.

KRŠKO — V delavskem domu je odprta razstava „NOB v delih likovnih umetnikov Jugoslavije". Na ogled so dela, ki so nastala med samo NOB in dela mlajših avtorjev, ki jih je po vojni navdihnila NOB.

LAŠKO — Od 15. do 19. julija bodo prireditve 19. tradicionalnega praznika „Pivo in cvetje '82". Med zanimivostmi velja omeniti, da bodo v petek, 16. julija, ob 17. uri odprli razstavo ptic, lova in ribolova. V soboto, 17. julija, ob 16. uri bo „Laščaniada" (igre brez meja"). V nedeljo, 18. julija, dopoldne si bo zanimivo ogledati otvoritev razstave etnografskih predmetov in povorko s prikazom kmečkih običajev in gospodarske dejavnosti. Vse dni bodo še različne druge spremljajoče prireditve.

NOVO MESTO — Do 15. septembra bo na ogled razstava grafik Vladimira Lamuta ob 20-letnici njegove smrti.

RIBNICA — Do 17. julija bo likovna kolonija „Janko Trost," ki je letos posvečena 900-letnici mesta.

ALI ZGLEDI NE VLEČEJO VEČ?

Na Jeprci je Alpetour na parkirišču uredil poseben kontejnerski bife s pestro ponudbo pijač in prigrizkov, ki bo odprt do 15. septembra. Poleg dreves varuje utrujene popotnike pred sončno pripeko tudi nekaj pisanih sončnikov. Za snago skrbi delavec komunalnega podjetja.

Na bife opozarjajo cestne table in vabijo voznike, naj ne izzivajo nesreče, naj se za hip ustavijo, se spočijejo ali pretegnejo noge in hkrati nekaj malega prigriznejo in popijejo.

Tako na Gorenjskem! Kako pa pri nas? Ob magistralni cesti imamo precej parkirišč, toda le na enem, in še to nekaj kilometrov iz Ljubljane proti Dolenjski, se je možno odžejati.

KNJIŽICA O ZASEBNIH GOSTILNAH V SLOVENIJI

Zveza obrtnih združenj Slovenije je izdala knjižico z naslovom „Gostilne na Slovenskem", kar je prva celovita predstavitev slovenskega zasebnega gostinstva. V njej so objavili 400 najboljših izmed 2000, kolikor jih je v Sloveniji. Zaradi boljše preglednosti so razvrščene po območjih: Gorenjska in Ljubljana z okolico, Dolenjska in Bela krajina, Primorska in Notranjska, Štajerska, Prekmurje in Medžimurje ter Dravska dolina. Pregledna tabela ima rubrike o domačih specialitetah, številu sedežev in ležišč, urniku in dnevih v tednu, ko je gostilna zaprta.

Po mnenju ustvarjalcev knjižice naj bi le-ta zaživela kot praktičen vodič po slovenskih zasebnih gostinskih obratih, ki so dovolj kvalitetni, da zmorejo za krajši ali daljši čas ustaviti turiste in tranzitne potnike in jih dobro pogostiti ter prenočiti.

Žal pa vam ne moremo posredovati izredno domiselno oblikovane naslovnice, ker nam je slovenska turistična zveza poslala primerek v nemškem in angleškem jeziku, čeprav je knjižica izšla tudi v slovenščini.

VTISI PRESENEČENEGA TURISTA

POREČ (ZELENA LAGUNA) — Jugoslovanski turistični propagandni stroj je napovedal, da bo letošnja turistična sezona rekordna. Te napovedi pa se podirajo kot hišice iz kart. Lani ni bilo prostora v nobenem hotelu že 15. junija, letos pa... Ob pomanjkanju tujcev so tudi Jugoslovani našli svoj dopustniški življenjski prostor pod poreškim soncem.

JEZIKOVNI BABILON

„Večinski jezik" je angleški z vsemi dialekti vred kljub „športnim igram" na Falklandih. Sledijo slovenski dialekti, nekaj je nemških, tu in tam pa se sliši tudi srbohrvaščina.

Velika večina napisov je v nemščini in angleščini. Hrvaškemu jeziku so pri napisih odvzeli ustavne pravice. Nemška marka si je kot plačilno sredstvo že priborila domovinsko pravico v Jugoslaviji. Tudi nemški jezik je na podobnem pohodu. Posebno aktiven pri degradaciji hrvaščine je Kompas — tozd Inozemski turizem, ki svoje črno uokvirjene letake kot osmrtnice meče celo iz letala med turistično množico na zemlji. Pozabili so le priložiti vsaj po en slovar na sto gostov. Sicer pa debeli črni okvirji vzbujajo kaj neprijetne asociacije, še posebno če priletijo iz zraka.

USPEŠNI ŠPORTNI DOGODEK

Številni športni objekti Zelene lagune dajejo raznolike možnosti za športno udejstvovanje. Tako so tudi igrali nogometno tekmo med Jugoslavijo in Anglijo (vabilo je bilo napisano samo v angleščini) z rezultatom 19 : 6. Po rezultatu sodeč bi ta reprezentanca morda bolje zastopala jugoslovanske barve na mundialu v Španiji. Kapetan jugoslovanskega moštva, receptor hotela Lotos Plavi, je na ugotovitev, da bi lahko zamenjal celo Miljaniča, modro vprašal, kdo je to Miljanič.

CENE SO OKROGLE

Na vsakem koraku so cene istih pijač ali jedi različne in lepo zaokrožene. So nizke in visoke. Od gosta je odvisno, koliko korakov se mu zljubi narediti do višjih ali nižjih cen. Za nekaj sto korakov do supermarketa je prihranek ogromen. Te reči se da še kupiti za dinarje, tudi kakšna vstopnina, čeprav piše „Eintritt", je še za naš ubogi dinarček. Le za izlete v Trst, Benetke, Mali Lošinj itd. je potrebno odšteti marke.

STABILIZACIJA NA VSAKEM KORAKU

Prizadevanja za doseganje stabilizacijskih ciljev so prisotna v hotelu Lotos Plavi. Gostje vsako jutro natepavajo za zajtrk margarino, čeprav je masla v 200 metrov oddaljeni trgovini dovolj celo za izvoz.

Tudi na plaži je prisotna stabilizacija. Zelena laguna premore brez-tekstilno, poltekstilno (zgoraj brez) in tekstilno plažo. Zaradi racionalne izrabe obalnega prostora pa so slednji dve integrirali. Tako je možno opazovati oprsja in „oprsja" različnih barv, pač odvisno od opečenosti. Kaj bi moralizirali! Za stabilizacijo je potrebno vendar tudi nekaj žrtvovati.

NOVOROJENČEK Z IMENOM ADRIA

Tako velikega smisla za stabilizacijo pa nima uredništvo glasila poslovnega združenja Adria (Plava laguna, Riviera, Anita in Turistični biro), ki ga tiskajo pri Vjesniku v Zagrebu. Pravijo, da je tudi precej tiskarn, ki so bližje.

Prav tako je slišati, da je Adria poreški nedonošenček, saj pri pomembnih vprašanjih, kot sta propaganda in prodaja, še niso dosegli ustreznih dogovorov. Bojijo se „rojstev" novih delovnih organizacij — za turizem se že obeta, ki bodo po mnenju nekaterih prinesle več škode kot koristi.

Razpoloženje vlivajo številni orkestri, ki eden poleg drugega igrajo različne melodije. Glasbeno jutro dopolnijo lirične slovenske duše, ki s Šifrerjevo „Nič več ni dobrih gostiln" v poznih jutranjih urah (so že zaprte) žalujejo zaradi pomanjkanja maliganov. Pridružijo se še Angleži, ki so veseli, da so odnesli celo kožo s Falklandov, ali pa, da jih razborita Margareta tja sploh ni poslala.

beti
METLIKA

DOLENJSKI PROJEKTIVNI BIRO
NOVO MESTO, SOKOLSKA 1
URBANIZEM, PROJEKTIRANJE, INŽENIRING

Prosti čas za Mačka Murija

Glasba je velika ljubezen Irene Ilenič iz Kvasice

„Šola zahteva precej časa, poleg tega pa hodim še v glasbeno šolo. Seveda je treba za delo poprijeti tudi doma na kmetiji, kjer je dela vedno dovolj," pravi Irena, katere največji konjiček je glasba, kateri posveča tudi največ svojega prostega časa.

Kvasica je premajhna vas, da bi mladi imeli svojo osnovno organizacijo, in so prepuščeni bolj sami sebi. „Tudi počitnice v glavnem preživljam doma, saj je takrat na kmetiji največ dela," pravi Irena.

Irena igra tudi v orkestru črnomaljske glasbene šole in zadnje dni je domov hodila res samo spat. „Dopoldne šola, popoldne glasbena šola, zadnje dni pa po dve ali tri ure vsak dan vadimo za prvo slovensko mladinsko rock opero Maček Muri, katere avtor glasbe je ravnatelj glasbene šole in moj učitelj harmonike Silvester Mihelčič."

Premiera te rock opere je bila pred kratkim v Črnomlju in je doživela lep uspeh.

PIJANDURSKE POTI

Slovenci so hodili svoj čas na božje poti, danes hodijo na pijandurske. Nekaj časa je bila za metliške krajane pijandursko-romarska pot v Radoševo gostilno na Radovici pa k Brunskoletu na Hrastu. Trenutno je na višku novoodprta gostilna zasebnika Majsa, tudi na Hrastu.

VRANOVIČI: ŠTIRJE RANJENI

Črnomaljčan Josip Furjanič se je 7. julija peljal z osebnim avtom proti Metliki, pri Vranovičih pa prehiteval drug avto. Tokrat je nasproti pripeljal Jože Nemanič iz Božakova. Po trčenju je Nemaniča odbilo s ceste, Furjanič pa je obstal na vozišču. V njegov avto je nato trčil Črnomaljčan Dušan Bahor, za njim pa je pripeljal Edvard Krpotič, prav tako iz Črnomlja, in zapeljal s ceste. Ranjeni so bili voznika Furjanič in Nemanič ter sopotnici Maša Roth in Nada Nemanič. Gmotne škode je bilo za 200.000 din.

KVALITETA ★ GARANCIJA
KIP
TO-
MO-
DI
TOPLI
MONTAŽNI DIMNIK
Z GIBLJIVO
KISLOODPORNO
OGNJESTALNO
ŠAMOTNO CEVJO
Uporablja se za peči in kotle od 4000 do 100 000 Kcal/h
Proizvaja:
MONTAŽNO INDUSTRIJSKO PODJETJE
61000 Ljubljana, Opekarska 13
Tel.: 22-113 20-641
Telex: 31 429 YU KIP
Prodaja
in strokovni nasveti:
OPEKARNA ZALOG
NOVO MESTO
Tel.: 21-403, 22-291

VSI NA GORJANCE

Tudi letos se bodo ob prazniku dneva vstaje slovenskega naroda na Gorjancih pri Miklavžu zbrali delavci kolektiva IMV **na 7. tradicionalnem srečanju.**

Srečanje bo 22. julija, pester kulturnozabavni program pa se bo pričel **ob 11. uri.**

Slavnostni govornik bo tovariš Zdravko Krvina, sekretar republiškega sveta ZSS.

Vabimo občane, da se nam pridružijo v čim večjem številu. Obenem obveščamo vse udeležence proslave, da bosta odprti obe cestni smeri proti Miklavžu, za osebna vozila pa je primernejša cesta preko Brusnic in Gaberja.

Nasvidenje na Gorjancih!

IMV
Pripravljalni odbor
449/28—82

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

ENOSTAVNA UPORABA, VELIK USPEH!

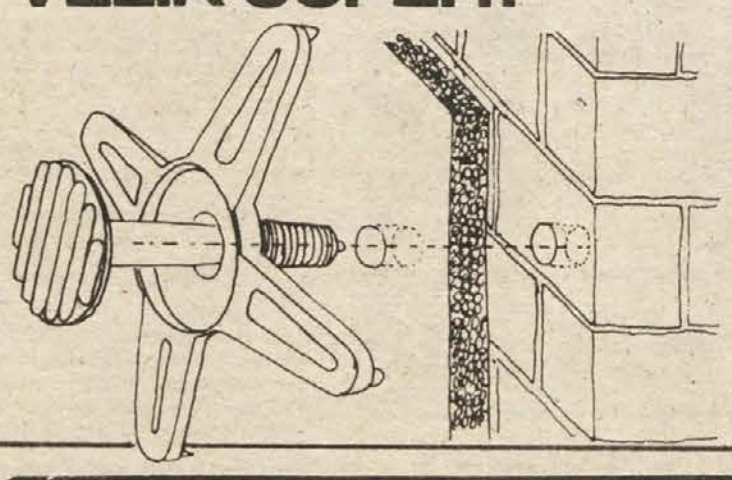

Izolacijska sidra in zvezde v različnih velikostih za izolacijske obloge od 3 do 10 cm.

metalka
Blagovnica Ljubljana

emona SOZD
dolenjka

V jubilejnem letu ob praznovanju 30-letnice obstoja trgovskega podjetja Dolenjka organiziramo

razstavo in prodajo pohištva in tekstila

v osnovni šoli Grm, Novo mesto

od 3. julija do 17. julija

vsak dan od 11. do 19. ure
ob nedeljah od 8. do 12. ure

Popusti! Krediti!

Za razstavljeno pohištvo nudimo 10 odstotkov popusta, za vse prodano blago v času razstave pa 5 odstotkov popusta. Možen nakup na potrošniški kredit.

Kupljeno blago dostavimo na dom.

V času razstave nudimo 5-odstotni popust za kupljeno pohištvo tudi v Blagovnici Trebnje in v Blagovnici Črnomelj.

PRIPOROČAMO SE ZA OBISK IN NAKUP!

POTA IN STRANPOTA

dežurni poročajo

IZGINILA MOTORNA ŽAGA – Med 3. in 6. julijem je iz mizarske delavnice Ivana Simoniča v Svržakih izginila motorna žaga „homelitte". Pravijo, da je takšna žaga vredna celih 20.000 din.

IZGINULI KANU PONOVO DOMA – Žužemberčan Jože Zupančič je prejšnji teden ugotovil, da mu je izginil plastični kanu, vreden 15.000 din. Kanu je bil spravljen ob bregu Krke pod Žužemberkom. Na srečo Zupančiča so kanu našli in je spet na voljo lastniku. Tatvine je osumljen Jože K., ki bo verjetno že kmalu moral pred sodnike.

ZGORELO 14 MILIJONOV – V leseni garaži Novomeščana Boga Murna je prišlo 6. julija zjutraj do požara. Gasilci, ki so takoj prišli na pomoč, garaži in avtu, BMW 1600 starejšega letnika, niso mogli pomagati, zato pa so preprečili širjenje ognja. Kaže, da je vzrok požara v pomanjkljivi električni napeljavi. Škode je za 140.000 din.

Berite »Dolenjski list«

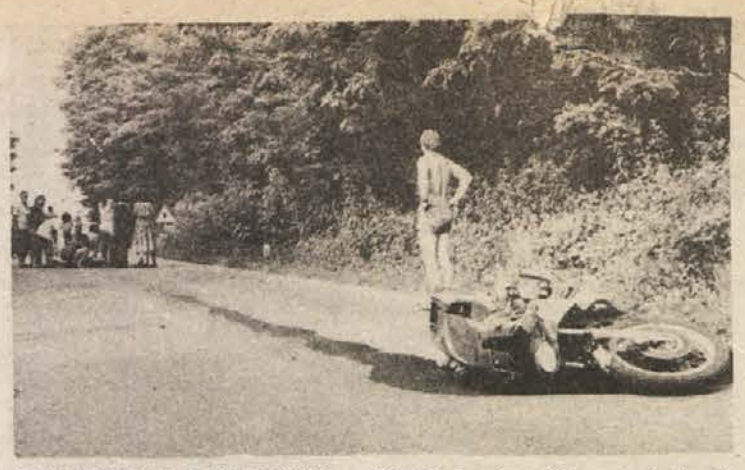

PREHITRO Z MOTORJEM – Pri Otoku je prišlo v nedeljo do hujše prometne nesreče, v kateri jo je najhuje skupil motorist Zlatko Grogič. Ta zaradi prehitre vožnje ni uspel pravočasno ustaviti, ko je dohitel kolono vozil. Z motorjem je najprej zadel kolesarko, nato pa padel še sam. (Foto: Krumpačnik)

GORELA ZAKONSKA POSTELJA

V četrtek okoli 14.20 je zagorelo v hiši Alojza Jordana iz Dobrave 8 pri Kostanjevici. Komisija, ki si je ogledala pogorišče, je ugotovila, da je pričelo goreti pod zakonskima posteljama v spalnici. Kot vzrok so navedli kratek stik na svetilki, ki jo je 18-mesečni otrok med igro vrgel na tla. Sosedje in gasilci so ogenj pogasili, pa vendar je nastalo za 100.000 din škode.

AVTO OBSTAL NA TIRIH

Jože Proje iz Dolnjih Paproč se je 6. julija peljal z osebnim avtom po poljski poti od Martinje vasi proti cesti Veliki Gaber–Šentlovrenc. Na železniškem prehodu pod Martinjo vasjo je avto nasedel v novo nasipanem pesku. Da bi bila smola še večja, je ravno takrat iz ljubljanske smeri pripeljal motorni vlak. Voznik in sopotniki so še pravi čas zbežali iz vozila, medtem ko je lokomotiva avtomobil dobesedno zmečkala. Škode je za 100.000 din.

Jezero: petletni otrok umrl med pločevino

Nova smrtna nesreča na cesti Ljubljana–Zagreb

28-letna Budimka Šinikoska iz Studen bara pri Kumanovem je v soboto dopoldne peljala osebni avto nemške registracije proti Ljubljani. Iz zaenkrat še neznanega vzroka je pri Jezeru, med vožnjo po klancu navzdol, nenadoma zavila v levo, zatem pa skušala z ostrim zavijanjem spraviti vozilo nazaj na desni pas. Pri tem je avto pričelo zanašati, prekucnil se je na bok in zdrsel na levo preko roba ceste na travnik, se večkrat prekucnil in končno obstal na desnem boku. Med prevračanjem so iz vozila padli voznica, njen mož in hčerka. Mala, komaj 5-letna Silvija se je pri tem tako hudo poškodovala, da je umrla že na kraju nesreče, oče se je laže poškodoval, mati pa teže in je na zdravljenju. Škode na pločevini je bilo kar za 500.000 din.

ŠE O BANANAH

V uredništvu se je pred dnevi zglasil Djeladini Nedjad, ki smo mu na straneh našega lista že posvetili nekaj prostora. Med drugim smo posredovali tudi ugotovitve novomeških tržnih inšpektorjev, ki so govorile o tem, da cene banan in pomaranč na novomeški tržnici krepko presegajo najvišjo dovoljeno mejo. Djeladini je zatrdil, da upravičeno. Pravi namreč, da mora po nekem čudnem pravilu v zagrebškem skladišču, kjer nabavlja sadje, poleg sadežev, ki jih je težko dobiti, vzeti tudi tiste, ki jih je na trgu dovolj in ki se težko prodajajo. Tako je moral, denimo, za 600 kilogramov banan vzeti v skladišču kar 3 tone zelja in krompirja. Ali drugače povedano: v ceno enega kilograma banan je bilo všteto tudi tveganje, da krompir ali zelje, ki ga je Djeladini moral vzeti zraven banan, konča na smetišču.

Z GLAVO UDARILA V DROG

19-letni Mirenčan Rado Borštnar je 7. julija popoldne parkiral tovornjak pred trgovino Mercator na Mirni. Na vozilu je imel tudi dolg železni drog, debel 5 centimetrov, ki je segel na vozišče lokalne ceste. Po tej se je na kolesu z motorjem pripeljala Štefka Koprivec iz Stana pri Mirni, udarila z glavo v drog in padla. Hudo poškodovano kolesarko, ki je vozila brez vozniškega dovoljenja, so odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

Zvabil ga je v avto in oropal

Sulejman Bečirović je v soboto prijavil roparsko tatvino

Prejšnji teden je Sulejman Bečirović iz Bukovice pri Cazinu prijavil novomeškim miličnikom, da ga je nekdo oropal.

Sulejman je navedel, da se je v soboto zvečer pripeljal v Novo mesto in se krajši čas zadržal v hotelu Metropol. Zatem se je odločil, da bo še istega večera nadaljeval pot proti Ljubljani in je zato krenil proti Pionirjevemu samskemu domu, kjer je hotel znance nagovoriti, da ga odpeljejo do Ljubljane. Med pešačenjem proti Bršljinu pa ga je v avtomobil sprejel neznani voznik. Odpeljal ga je v gozd pod Ždinjo vasjo in mu tam na silo vzel iz žepa denarnico s 7.000 din. Bečirović je takoj zatem pobegnil iz avta in poiskal pomoč miličnikov. Podrobnosti dejanja še raziskujejo.

OB PIŠTOLO IN 5.000 DIN

Med 5. in 6. julijem je nekdo iz nezaklenjenega osebnega avtomobila Franca Hudina iz Bukovja 5, Bizeljsko, odnesel moško ročno torbo, v kateri je bila pištola, kalibra 6,35, in 5.000 din gotovine. Obstaja sum, da je bil tat na delu, ko je avtomobil stal v nezaklenjeni garaži.

IZ BIFEJA S SKROMNIM PLENOM

V noči na 6. julij je bilo vlomljeno v bife pri brežiškem kinu. Neznanec je skozi okno prišel v jedilnico, kjer je vlomil v pisalno mizo in odnesel 500 din, zatem pa je srečo poskušal na igralnem aparatu. Čeprav na silo, si je priigral le nekaj drobiža. Za storilcem poizvedujejo.

PO DOLENJSKI DEŽELI

• Jože Prešeren z Vrha pri Pahi je prejšnji teden hudo žejen zavil v novomeški hotel Metropol. Na njegovo nesrečo pa natakar, ki je gostu prisodil nekoliko preveč zaužitega alkohola, ni hotel razumeti njegovih težav. Ubogi natakar bi bil zategadelj kmalu ob kakšen zob, če razburjenega Jožeta ne bi odpeljali miličniki. Postregli so mu s hladno vodo.

• Franc in Vida, oba iz Šmarjeških Toplic, sta bila v času vsesplošnega veseljačenja na lovski veselici na Vrhu pri Pahi ob kolesi z motorjem. Srečа, da ni kolo z motorjem izginilo še komu, sicer bi bila Franc in Vida ob užitke, ki jih prinaša družno pešačenje po naravi.

• Z veselice je tudi tale. V Dolnji Straži je Franc B. iz varnostnih razlogov pustil čeke in čekovno knjižico kar v avtomobilu. To pa očitno ni pomagalo, da ne bi taisti vrednostni papirji zamenjali lastnika. Nepridiprav, ki je čeke zmaknil iz avtomobila, je zanje bojda tudi Francu privoščil kozarček.

• Veselica v Dolnji Straži se je zavlekla dolgo v noč. Poleg organizatorjev je imel največ dela tudi vlomilec, ki je iz skladišča, kamor so spravili neprodano blago, odnesel cigarete, vino in nekaj jedil. Veselica, resda v nekolikanj ožjem in intimnejšem krogu, je bila potemtakem še nekje.

KRONIKA NESREČ

NA PREHODU ZA PEŠCE ZBIL ŽENSKO – Novomeščan Marko Potočnik je 5. julija dopoldne med vožnjo po Cesti komandanta Stanета v Novem mestu na prehodu za pešce pri študijski knjižnici zbil 59-letno Ljubljančanko Živko Cilenšek. Morala je na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

NEPREVIDEN TRAKTORIST – 6. julija popoldne je Peter Požek iz Gribelj s svojim traktorjem nepreviden zapeljal na prednostno cesto in zaprl pot osebnemu avtu domačina Daniela Piškuriča. Pri trčenju je nastalo za 30.000 din škode.

DEČEK NA CESTO – Med igranjem 6. julija zvečer je 10-letni Anton P. iz Cegelnice nenadoma stekel na cesto, kjer pa je vanj trčil domačin Rudi Oman, ki se je pripeljal na kolesu. Antonu so prvo pomoč nudili v novomeški bolnišnici.

STEKLA PRED AVTOMOBIL – 8. julija popoldne je Novomeščanka Duja Ostojič, ki je pešačila po Kettejevem drevoredu, nenadoma stekla na drugo stran ceste pred avtomobil Janeza Šepca iz Novega mesta. Pri trčenju se je Ostojičeva poškodovala in so jo odpeljali v novomeško bolnišnico.

NA CESTI OBRAČAL KOLO – V petek zjutraj je prišlo do nesreče v Rojah, kjer je 15-letni Drago V. obračal kolo z motorjem. Pri tem ga je z osebnim avtom zadel Mirko Robek iz Škocjana. Drago je bil lažje ranjen, škode na pločevini pa je bilo za 20.000 din.

MIMO KOLONE PO DESNI – Zlatko Grogič, ki se je v nedeljo peljal na motornem kolesu proti Črnomlju, je pri odcepu lokalne ceste za Otok dohitel kolono vozil, vendar ni utegnil pravi čas ustaviti. Pri tem je zadel kolesarko Mojco Zupančič iz Metlike, nato pa trčil še v osebni avto Novomeščanke Marjane Vovk. Grogič je bil pri nesreči hudo ranjen.

ZADEL KOLESARKO – V nedeljo je Stane Smolič z Malega vrha pri Šmarju zadel 12-letno kolesarko Sašo S., ki je v Knežji vasi v slabo preglednem ovinku zapeljala pred avto. Saša se je pri nesreči poškodovala in se zdravi v ljubljanski bolnišnici.

Kilometri, vredni zlata

7 zlatih in 7 srebrnih značk „Gorjanci" Janezu Samsi za 3 milijone prevoženih kilometrov brez nesreče – Jože Mlakar zaostaja za 1 značko

Ni kar tako brez večje prometne nesreče, še posebej pa ne brez večje okvare prevoziti okroglih 3 milijone kilometrov.

Janez Samsa: preko 3 milijone prevoženih kilometrov

Janez Samsa, ki je prvič sedel za volan pred 26 leti in se leta 1958 zaposlil pri Gorjancih, je letos prejel že 14. značko „Gorjanci". Ima že sedem zlatih in prav toliko srebrnih. Po številu tovrstnih priznanj mu v Gorjancih ni enakega.

„Dokaj zahtevni so kriteriji za pridobitev naše značke. Brez povzročene škode, brez prometne nesreče, brez prijave sodniku za prekrške, brez prijave disciplinski komisiji v podjetju in še kaj je potrebno za izpolnitev pogojev. Vsaka značka torej pomeni, da si leto končal brez povzročenih nesreč ali škode. Danes to ni lahko. S svojim „fiatom", prikoličarjem, prevozim letno od 90 do 100 tisoč kilometrov širom po Jugoslaviji, nemalokrat pa me pot zanese tudi čez mejo."

Janez Samsa je poleg omenjenih priznanj dobil tudi medaljo dela, priznanje ob 20-letnici Gorjancev in posebno priznanje za največ ustvarjenega prometa v podjetju.

„Za volanom sem skoraj vse dni, doma pa le malokrat, vendar se je družina na to navadila. Kot zanimivost naj navedem, da sem doslej zamenjal že 48 sovoznikov. Večina, kar blizu polovice, jih je bila novih in sem jih moral vpeljati v delo. Doslej mi nihče od njih ni še ničesar očital."

V treh desetletjih dela 24 dni bolniške

Jože Mlakar je najstarejši šofer pri Gorjancih

Jože Mlakar, po nepretrgani delovni dobi najstarejši šofer v Gorjancih, saj sedi za volanom tovornjaka že od 11. aprila 1954, je povsem pri vrhu tudi med dosedanjimi dobitniki značk „Gorjanci". V soboto je na Loki prejel že trinajsto.

„Koliko prevoženih kilometrov? Tudi jaz jih ocenjujem na kakšne 3 milijone. S sodiščem še nisem imel opraviti, nekaj le s sodnikom za prekrške. Saj veste, parkiranje, radarji in podobni neprijazni primeri so že marsikomu olajšali denarnico. Tudi jaz nisem izjema. Toda nesreče nisem imel še nobene."

Jože Mlakar prevaža tovor samo po Jugoslaviji.

„Težak posel je šofiranje. Če hočeš v enem dnevu kaj opraviti, moraš biti ob šestih že v skladišču, pa najsi bo to v Osijeku, Skopju ali Mariboru. Takrat pač, ko se večina mlajših šoferjev šele odpravlja na pot."

Za Jožeta je zanimiv še tale podatek. V svojih 31 letih službovanja je bil na bolniški vsega 24 dni. In nič čudnega, da so mu pred dnevi, ko je obiskal zobozdravnika, hoteli storitve v celoti zaračunati, saj ga baje sploh ni bilo na seznamu zavarovancev.

„Na cesti sem zadnjih 5 let sam s tovornjakom. Razumeva se. In to je glavno."

B. B.

Jože Mlakar: letos že 13. značka „Gorjancev"

NOVO MESTO: V SOBOTO IN NEDELJO REPUBLIŠKO PRVENSTVO V TENISU

Teniška igrišča v Portovaldu bodo v soboto in nedeljo gostila najboljše slovenske tenisače, ki se bodo pomerili za republiške naslove. Tokratno prvenstvo prvič po novem sistemu, saj imajo pravico do nastopa le najbolje uvrščeni na lanski kakovostni lestvici, poleg njih pa tisti, ki so si pravico do nastopa izborili na kvalifikacijah. Tako se bo v moški konkurenci pomerilo 16 tenisačev, ki se bodo razigravali za uvrstitev od 1. do 16. mesta, medtem ko število v ženski konkurenci še ni dokončno znano. Poleg obeh posamičnih konkurenc bodo nastopili tudi ženski in mešani pari, medtem ko se bodo moške dvojice pomerile v Mariboru.

Tekmovanje se bo pričelo v soboto ob 8. uri, pokrovitelj je tovarna zdravil Krka, organizator pa novomeški teniški klub.

Šport

ZMAGA NOVOMEŠČANOV NA ATLETSKEM KRITERIJU

V Ptuju je bil v soboto tradicionalni atletski kriterij slovenskih mest, kjer so novomeški atleti premočno zmagali, saj so v desetih disciplinah zmagali kar sedemkrat. Od zmagovalcev moramo pohvaliti predvsem Kranjčiča v daljini s 700 cm, Cujnika v teku na 100 m (11,0 s) in Okleščena v metu krogle (14,89 m), ki je osebni rekord popravil za cel meter. Mlajši mladinec Jureković je namesto poškodovanega Cujnika metal kopje in prav tako zmagal z osebnim rekordom prek 54 m.

Papež balkanski prvak!

17-letni novomeški kolesar osvojil na balkanskem kolesarskem prvenstvu v Romuniji zlati medalji v ekipni in posamični vožnji

Iz romunskega mesta Poiana je prišla v soboto radostna vest: Sandi Papež je zlatu v ekipni vožnji dodal še naslov balkanskega prvaka v cestni vožnji. Nedvomno je to največji uspeh novomeškega kolesarstva.

Med 50 tekmovalci iz Romunije, Bolgarije, Grčije, Turčije in Jugoslavije, ki so se v soboto podali na 100 kilometrov dolgo pot, je imel Papež največ moči. Mladi Ratežan je prav v zadnjih kilometrih dirke pokazal svoje znanje. Potem ko se je 30 kilometrov pred ciljem podal v beg Turek Bekan, se je zdelo, da je tekma že odločena. V zadnjem vzponu pred ciljem pa je Papež v silovitem finišu dohitel in prehitel Turka, ki je v cilju zaostal za poldrugo minuto.

Slavje mladih jugoslovanskih kolesarjev pa se je začelo že nekaj dni prej. V ekipni vožnji so mladi upi na 70 kilometrov dolgi progi s prednostjo skoraj treh munit zmagali in si tako priborili prvo zlato odličje na tem prvenstvu. Poleg Papeža so v ekipi vozili še Rakonjić, Pintarič in Šebenik.

17-letni Sandi je tako z dvema zlatim medaljama postal najuspešnejši udeleženec letošnjega 15. balkanskega kolesarskega prvenstva.

F. B.

• Takoj po končanem balkanskem prvenstvu je Sandi Papež odšel v Preddvor na priprave naših najboljših mladih kolesarjev za bližnje svetovno prvenstvo, ki bo od 18. do 25. julija v italijanski Perugiji. Po zadnjih nastopih lahko tudi iz Italije pričakujemo razveseljivih vesti.

Sandi Papež: nov balkanski prvak

VUČANJK DRŽAVNI PRVAK V RIBOLOVU

V Osijeku je bilo v soboto in nedeljo državno prvenstvo v športnem ribolovu, na katerem je ekipa Slovenije, v kateri ni manjkalo dolenjskih predstavnikov, dosegla lepe uspehe. V lovu s plovcem so Slovenci v ekipni razvrstitvi zasedli 3. mesto, med posamezniki pa je naslov državnega prvaka osvojil Vučanjk iz RD Brestanica pri Krškem pred Butalo iz RD Črnomelj. Oba sta tudi v najožjem krogu kandidatov za sestavo državne reprezentance, ki se bo udeležila svetovnega prvenstva v Severni Irski.

Po lanskem uspehu Novomeščanov je to nova potrditev dobrega dela dolenjskih ribičev.

KERŠIČ OSEMNAJSTI

V Subotici se te dni končuje državno prvenstvo v jadralnem letenju, ki pa ga moti slabo vreme. Četrti tekmovalni dan je največ pokazal Celjan Rojnik, medtem ko sta bila Novomeščana Keršič in Novak na 18. oziroma na 19. mestu. V skupni razvrstitvi je Novomeščan Keršič na 18. mestu z 2.362 točkami, vodi pa Pfeifer iz Murske Sobote s 3.145 točkami.

PRECEJ SEVNIČANOV V JLA

V minulem prvenstvu so sevniški rokometaši premočno zmagali v II. slovenski rokometni ligi. Igranje v kakovostno višjem razredu terja pravočasne priprave. Sevničani nameravajo v jeseni igrati v dosedanjem sestavu. Moštvo bo vseeno okrnjeno z odhodom nekaterih fantov na služenje kadrovskega roka v JLA. Ljubiteljem rokometa se že 14. avgusta obeta zanimiv Lovrekov memorial. Iz 1. lige vabijo Sevničani moštvi Kolinske–Slovana in zagrebškega Medveščaka, iz II. lige pa Inles, Šoštanj in Krško.

PRIMC IN LAPANJE USPEŠNA NA BAI

Novomeška državna mladinska reprezentanta Primc in Lapanje sta zelo uspešno nastopila na balkanskih atletskih igrah v Grčiji. Primc je bil odličen 4. z novim rekordom, ki je kar za tri metre boljši od njegovega prejšnjega – 49,36 m. Glede na to, da ima Igor šele 16 let in bo mladinec še tri leta, velja s tem rezultatom za enega najobetavnejših jugoslovanskih mladih atletov. Tudi Lapanje je s 5. mestom in odličnim skokom 210 cm dosegel v Grčiji več, kot je bilo pričakovati glede na poškodbo pete, ki ga je začela ovirati že pred državnim prvenstvom v Novi Gorici.

BORJA ERŽEN 15,3 NA 100 m Z OVIRAMI

Na mednarodnem mitingu v Velenju je Erženova za 4 desetinke izboljšala osebni rekord in izenačila absolutni dolenjski rekord v tej disciplini.

J. P.

ODBOJKA: PIONIR NA TURNIR V CELOVEC

Jutri zjutraj bo iz Novega mesta odpotovala v Celovec ekipa Pionirja, ki je v pravkar končani sezoni zavzela odlično drugo mesto v II. zvezni odbojkarski ligi – zahod. Tam bo sodelovala na močnem dvodnevnem odbojkarskem turnirju, na katerem bo nastopilo skupaj 10 moštev iz Italije, Švice, Belgije in Pionir kot edini zastopnik Jugoslavije.

NAGLUŠNA KAMERA

foto slišal: Milan Markelj

DOLENJSKI LIST pred 20 leti

Mladina pogreša zaupanja

Mladi rod je bolj sproščen — Kostanjevica pod vodo — Največ smo doprinesli za napredek človeštva

VELIKO RAZPRAVLJAMO o mladini, zlasti zadnje čase. Mladi rod pa kljub vsem razpravam, kot je videti, najbolj pogreša zaupanja. V tovarni, v delavnici, v šoli in doma mu ga vse preveč kratimo. Raje govorimo o tem, kakšni smo bili mi, ko smo bili mladi in naštevamo grehe, ki niso grehi. Pozabljamo, da je ta rod zrasel v drugačnih pogojih kot mi, da je bolj sproščen in da ima v sebi veliko ustvarjalnosti. Ne boje se preizkušenj, celo želijo si jih, toda naša ozkosrčnost jim nemalokrat preprečuje preizkusiti mlade moči in sposobnosti.

ZARADI MOČNEGA in dolgotrajnega dežja je Krka prestopila bregove in poplavila velika območja med Belo cerkvijo in Kostanjevico. Nekatere manjše vasi na tem področju so bile popolnoma odrezane od kopnega, medtem ko je bil dostop v Kostanjevico možen le s čolni. Prebivalci pravijo, da je to ena največjih poplav, ki so jih doživeli.

SPRIČO HITRE industrijske rasti je Novo mesto postalo središče za glavno stekanje delovne sile. Samo novomeška industrija zdaj zaposluje že več tisoč ljudi. Vendar opažamo eno: gospodarska izgradnja je prerasla stanovanjsko, cela vrsta je ljudi, ki bi radi streho nad glavo v mestu ali v okolici. Z zazidavo grmskega predela bi rešili glavni problem glede novih stanovanj. Načrt je že izdelan.

VSE PRERADI pozabljamo na velike žrtve, ki smo jih prispevali, saj štejemo med one, ki so doprinesli največ za napredek človeštva. Ko ocenjujemo življenje v svetu z ekonomskimi merili, ne smemo pozabljati, da gradimo mi socializem z ljudmi in za ljudi. To je treba povedati zlasti vsem onim, ki doma ne prenesejo ostre besede, v tujini pa so pripravljeni potrpeti in celo hvaliti tamkajšnje priganjaške metode.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA 12. julija 1962)

PO SVETU OKOLI

SLOVI PO OČETU — Nihče bi se ne zmenil za igrico „Draguljarna" in že zdavnaj bi potonila v prah gledaliških arhivov, ko bi njen oče ne doživel svetovne slave. Igrico so nedolgo tega uprizorili v nekem londonskem gledališču. Kritiki so morali napisati, da je igra slaba; eden se je celo opogumil in zapisal, da je pravi nesmisel, pa naj avtor zameri ali ne. Pisec najbrž nikomur ne jemlje za zlo takih mnenj, saj mora odpuščanje imeti za svojo vrlino. Avtor je namreč sedanji papež Janez Pavel II.

LETA ZA ČOKOLADO — Da bo povsem pozabljen, je kazalo tudi za zdaj 77-letnega Američana, ki je pred mesecem ali kaj prišel iz zapora po polnih 35 letih. V zapor je prišel zaradi tega, ker je ukradel nekaj tablic čokolade. Kaže, da so pozabili nanj, sam pa uprave jetnišnice ni opozoril na pozabljivost. Najbrž mu presneto slabo ni šlo. Zdaj seveda toži državo za polne 3 milijone dolarjev. Če bo tožbo dobil, pravi, da bo šel malo pogledat po svetu. Čokolade pa najbrž ne bo kupoval.

PROTI POROKI — Prav zajedljivo govori o doživljenjskih „zapornikih" (se pravi o poročenih moških) izraelski satirik Efraim Kišon. Meni, da bi se moral vsak zakon najkasneje po 20 letih razdreti in, četudi bi zakonca (smešno!) še hotela živeti skupaj, razveljaviti. Takšno zakonodajo Kišon izvaja iz svojega najtemeljnejšega premisleka, da je zakon dober samo za ženske in da je sploh najbolj neumna bedarija na svetu.

NAROBE SVET — Prav presenetljiv je podatek, da Škoti ne spijejo največ svoje nacionalne pijače whiskeya, marveč se najbolj vneto nalivajo z vodko. Razlog za takšno omalovaževanje nacionalne pijače je lahko samo eden — da je vodka cenejša.

Ljubimo! To je najlažja pot k sreči.

SULLY PRUDHOMME

Kdor se ne zna spreti z nikomer, je suženj vseh.

M. KRLEŽA

Nesporni kralj med začimbami

Človeštvo že tisočletja pozna in uživa poper — Pomagal je odpreti morske poti in spodbudil je raziskovanja zemlje — Z njim so plačevali kot z zlatom

Naj se sladokusci še tako prepirajo in kujejo v nebo to ali ono dišavo, začimbo ali dodatek k jedem, se skoraj zanesljivo zedinijo, ko je treba izreči ime kralja vseh začimb. To je poper, beli, črni, nasekan, v zrnu ali zmlet v prah. Brez njega bi marsikateri jedi manjkal pravi okus, sama kuhinja pa bi postala puščobna in nevznemirljiva, menijo ljudje, ki vedo, kaj se pravi kuhati in uživati v jedi. Ljudski glas ima o popru svoje mnenje, saj ga predpisuje zaspanim in za zakonske dolžnosti manj navdušenim ljudem v ohrabrilo in spodbudo.

Naj bo tako ali drugače, res je, da človeštvo že dobrih 3.000 let pozna in uporablja poper. Začimba se je udomačila v Indiji, kjer je doma rastlina, iz katere jo pridobivajo, celo še veliko prej. Zgodovinarji domnevajo, da so Indijci uporabljali poper prej, kot lahko sklepajo iz pisnih dokumentov. Zanesljivo pa je bil poper ena prvih izvoznih dobrin.

Stoletja so arabski trgovci oskrbovali Afriko, del Azije in Evropo s pekočo začimbo in v želji po zaslužku utrli celinske poti, po katerih ni tekla le trgovina z blagom, marveč so služile tudi za izmenjavo kulturnih stikov. Lahko bi rekli, da je poper tlakoval poti, ki so kot tanke nitke povezovale različne kulture v to, kar se danes že kaže kot svetovna civilizacija.

Antični narodi, Grki in Rimljani, so poper zelo cenili, saj so ga plačevali s srebrom po pravilu enake teže: za talent popra talent srebra. In ko so leta 410 Zahodni Goti zavzeli večni Rim, je kralj Alarih Prvi od poražencev zahteval tudi poldrugo tono popra kot del vojnega plena in vojnega davka, kar kaže, da so barbarska ljudstva tudi poznala vrednost te cenjene začimbe.

Stoletja so arabski trgovci imeli v rokah monopolno trgovino z dišavami, tkaninami in začimbami iz Indije. V renesansi so evropski trgovci poskušali zlomiti arabski monopol in začeli so iskati pomorske poti do dežela popra, vendar se prva prizadevanja niso posrečila. Le redki so bili izbranci, ki so uspeli priti v daljne kraje na Vzhodu; med njimi je gotovo najbolj poznan Marko Polo, čigar knjigo, v kateri je zapisal, kar je videl, so imeli tisti čas za knjigo samih laži.

Danes si težko predstavljamo, kaj so renesančnemu človeku pomenile začimbe in dišave pa lahko vzhodnjaško blago. Ljudje so v tem obdobju živeli razmeroma slabo življenje. Sveže meso so si lahko privoščili le višji sloji, ki so imeli pravico do lova, medtem ko je ostala raja morala žvečiti prekajeno in posušeno meso. Brez začimb je bilo takšno meso neokusno. Za nameček so takratni medicinci verjeli v zdravilne moči začimb in so jih predpisovali predvsem ob epidemijah vročinskih vnetij. Po lahkem vzhodnjaškem blagu pa so segali iz praktičnih razlogov, ker ga je bilo lažje prati kot težko, domače sukno. Začimbe so predstavljale takšno dragocenost, da so poprove kroglice imeli kot zlato za menjalno sredstvo.

Ko je turški sultan Osman prekinil trgovske poti, se je začela doba odkritij. Evropski graditelji ladij so že toliko napredovali v tehniki gradnje, da so znali sestaviti večje in sposobnejše ladje, ki so se lahko podale na dolge poti. Tudi znanje plovbe je bilo bogatejše. In tako so krenili drzni možje po morja širokih cestah v deželo popra. Poper je bil torej eden od tistih razlogov, ki so pospešili svetovno trgovino in z njo poznavanje rodnega planeta. Svet je začel postajati manjši.

Danes je poper vsakdanja stvar, pa je morda zato pozabljen povsod tam, kjer se ne kuha in okuša.

Če na to začimbo pogledamo z očmi botanika, ni nič manj zanimiva. Poper pridobivajo iz rastline črni poprovec (Piper nigrum), ki spada v družino poprovk in rod poprovcev, ki ga sestavlja najmanj 600 različnih vrst. Poprovci rastejo v vlažnih tropskih pokrajinah, najbolj poznana vrsta pa je črni poprovec, ki je doma na jugozahodu indijskega podkontinenta. Rastlina je ovijalka s precej širokimi listi, raste pa divje in gojeno. Iz prvotne domovine so gojeni črni poprovec prenesli še v Brazilijo, na Indonezijo, pa tudi v Afriko, kjer raste tako imenovani zahodnoafriški črni poprovec ali ašanti.

Posamezna ovijalka postane plodna po dveh, treh letih in nato rojeva mesnate plodove (semena) več kot pol stoletja. Prav po njih segajo pridelovalci, saj so to znamenita poprova zrnca.

Plodove oberejo, ko so še zeleni. Zaradi lažjega obiranja, ki je še vedno ročno, gojitelji ne puste, da bi ovijalka previsoko zrasla in jo prirezujejo. Obrane plodove zgrnejo na kupe in puste, da fermentirajo, nato pa jih sušijo na soncu, dokler ne počrne. To je črni poper, ki gre v prodajo v zrnih ali pa zmlet.

Mnogi bolj cenijo beli poper, češ da ima še bolj poln okus in da je močnejši. Do belega popra pridejo gojitelji tako, da oberejo plodove poprovca, ko so zreli, jih nato izpirajo v tekoči vodi, da se odlušči lupina in olupljena zrnca sušijo na soncu, dokler ne dobe kremno bele barve.

Sladokusci pa poznajo poleg črnega in belega popra še zeleni poper, ki ga mešajo v desertne sire, razne namaze, omake, na-

deve in enolončnice. Zeleni poper ima blag okus in je bolj sočen, je pa le še nezrel plod črnega poprovca.

Tako je torej s poprom! Ko boste vrgli črne kroglice v lonec ali jih mleli v mlinčku, pomislite, da se je zaradi takih zrnc zgodovina človeštva sukala malce drugače, kot bi se, če ne bi nikdar nihče ne odkril, da pekoči okus nekaterim jedem daje dušo.

(Vir: Readers Digest, Dežele dišav in zlata)

MiM

Z žlico se začne boj proti raku

Kakšna hrana zmanjšuje nevarnost rakovih obolenj?

Že leta nekateri strokovnjaki govorijo, da se da s pravilno prehrano ogniti raku, svoje trditve pa podpirajo z najrazličnejšimi raziskavami in statistikami. Prejšnji mesec je ameriška akademija znanosti izdala petsto strani dolgo poročilo, ki daje precejšnjo podporo tako mislečim, seveda pa sestavljalci opozarjajo, da ustrezna prehrana sama po sebi še ne daje popolnega zagotovila, da se bolezen ne bo razvila, nevarnost obolenja pa zmanjšuje.

Med osnovnimi navodili za zdravo prehrano navajajo v prvi vrsti vsaj za četrtino zmanjšano porabo maščob vseh vrst. Poskusi na živalih in študije večjih skupin ljudi so pokazali, da je zveza med mastno hrano in rakom na prsih, prostati in črevesju zelo močna. Študija tudi opozarja pred uživanjem prekajenega mesa in zelo soljenih jedi. V takšni hrani je veliko nitrosaminov in policikličnih aromatičnih ogljikovodikov, te snovi pa so osumljene, da povzročajo raka na želodcu in na požiralniku. Poskusi na živalih to zvezo potrjujejo.

Dobro je jesti veliko sadja in zelenjave: vitamin C (pomaranče, paradižnik) in vitamin A (korenček, buče) spadata med tiste snovi, ki zavirajo nastanek raka, kolikor so to lahko preskusili v laboratorijih na živalih, oziroma kot kažejo študije tistih skupin ljudi, ki uživajo veliko sadja, zelenjave in vrtnin v vsakdanji prehrani. Opozarjajo pa pred jemanjem velikih doz nekaterih vitaminov, še posebno vitamina A, kar lahko pripelje do zastrupitve.

Denar za knjige ni zgubljen

Vrednost nekaterih knjig se potrideseteri — Prve izdaje, krtačni odtisi in zbirke so dobra naložba

Kako naložiti denar, da ga ne bo požrla neutrudno glodajoča miš — inflacija? Tisti, ki imajo denar, ga nalagajo v obetavna podjetja, kdor pa noče veliko tvegati, ga poskuša ohraniti pri vrednosti tako, da ga pretopi v zlatnino, perzijske preproge, umetniške slike in druge starine. Le malokdo pa ve, da je denar še najbolj varno spravljen v starih, redkih knjigah. V zadnjih dvajsetih letih je vrednost redkim knjigam zrasla kar za tridesetkrat!

„Redke dragocene knjige prinašajo bogatemu modrost, pametnemu pa bogastvo," pravi sir William Rees — Mogg, nekdanji izdajatelj Londonskega Timesa.

Vendar ne gre le za stare natise ali celo rokopise. Denar se vrti tudi okoli knjig, ki niso stare niti pol stoletja. Tako je, denimo, stala prva izdaja Irvingovega romana „Osvobajanje medvedov" pred dvanajstimi leti 6 dolarjev, danes jo lahko kupite v antikvariatu za 200 dolarjev. Lawrencev roman „Mavrica", ki je stal pred 17 leti 25 dolarjev, je zdaj na voljo le še po petkrat višji ceni. Podobno je tudi z drugimi knjigami, ki dobivajo vse večjo vrednost kot prvonatisi, krtačni odtisi ali podpisane od avtorja.

Knjigotržci pravijo, da sčasoma veliko pridobe na vrednosti tudi knjižne zbirke, ki se ohranijo v celoti, pa kompleti izdaj posameznega založnika, samozaložniške redke izdaje ipd.

Knjige se splača kupovati. Če ne zaradi denarja, ki naj bi ga

nekoč pomnožile, pa zaradi vrednosti, ki se je ne da zmeriti z nobenim denarjem tega sveta.

MiM

(Vir: Time)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Naš čas hudo boleha na živcih

Vpliv vremena na večino ljudi v našem času — Ruski car se bo pogovarjal s političnimi kaznjenci — Ravnik ni nekakšen ribniški obod okoli zemlje

(D a j e) vpliv vremena na večino ljudi jako velik v našem času, ki tako zelo boleha na živcih, to pač vidimo in skušamo vsaki dan. Pojemanje in naraščanje vlažnosti in zračnega tlaka, večja ali manjša električna napetost zračnih plastij, ki nas obdajajo, brez dvojbe vplivajo na razpoloženje in počutenje človekovo. Ta vpliv in spoznanje, da bi bilo gotovo vremenoslovje velike važnosti za kmetijstvo in druge obrti, je vzbudilo pri ljudeh vže v najstarejših časih željo, da bi mogli vreme napovedati. Pri tem so naši pradedje zabredli dostikrat v velike zmote, kakor beremo v starih knjigah. K tem knjigam spada tudi stoletna pratika.

(R u s k i c a r) Nikolaj se je sam odločil proučiti vzroke nemirov, ki se pojavljajo v zadnjem času širom po ruski državi. Sklenil je poklicati pred se okoli 200 oseb iz najrazličnejših stanov in sicer vseučiliške profesorje, politične kaznjence, urednike in sotrudnike listov in sploh ljudi, katere je policija napačno sumlji vim. Od teh ljudi hoče zvedeti car vse, kar daje vzrok nezadovoljnosti, ker mu je na tem ležeče, da se v državo povrne mir. Ti poklicani smejo pred carjem povedati vse, kar jih teži. Ruski ministri so odločno proti temu koraku, a carica podpira carjev namen.

(D e š k a l j u d s k a) šola je obhajala slovesen sklep. Zbralo se je obilo odličnega društva, da posluša petje in deklamacije učencev. Na vsporedu so bile lepe stvari, pa so tudi učenci prav vrlo rešili svojo nalogo.

(R a v n i k), to je črta, ki gre okrog naše zemeljske krogle v enaki razdalji od severa in juga in jo torej deli v dva enaka dela. Pri tem seveda ne smeš misliti, da bi bil to kak ribniški obod ali železni obroč, ki bi to našo zemljo skupaj držal, kakor sod. Ravnik gre v resnici samo na zemljevidih, nikakor pa ne okrog zemlje.

(iz DOLENJSKIH NOVIC 15. julija 1902)

Rešitev prejšnje križanke

prgišče misli

Najnavadnejša poteza s svinčnikom je grajena trajneje od vsega, kar je v človeku mesnatega.

M. KRLEŽA

Cenzura slovi največjo zmago šele takrat, ko postane vsak državljan neizprosen cenzor lastnih besed in dejanj.

E. GALEANO

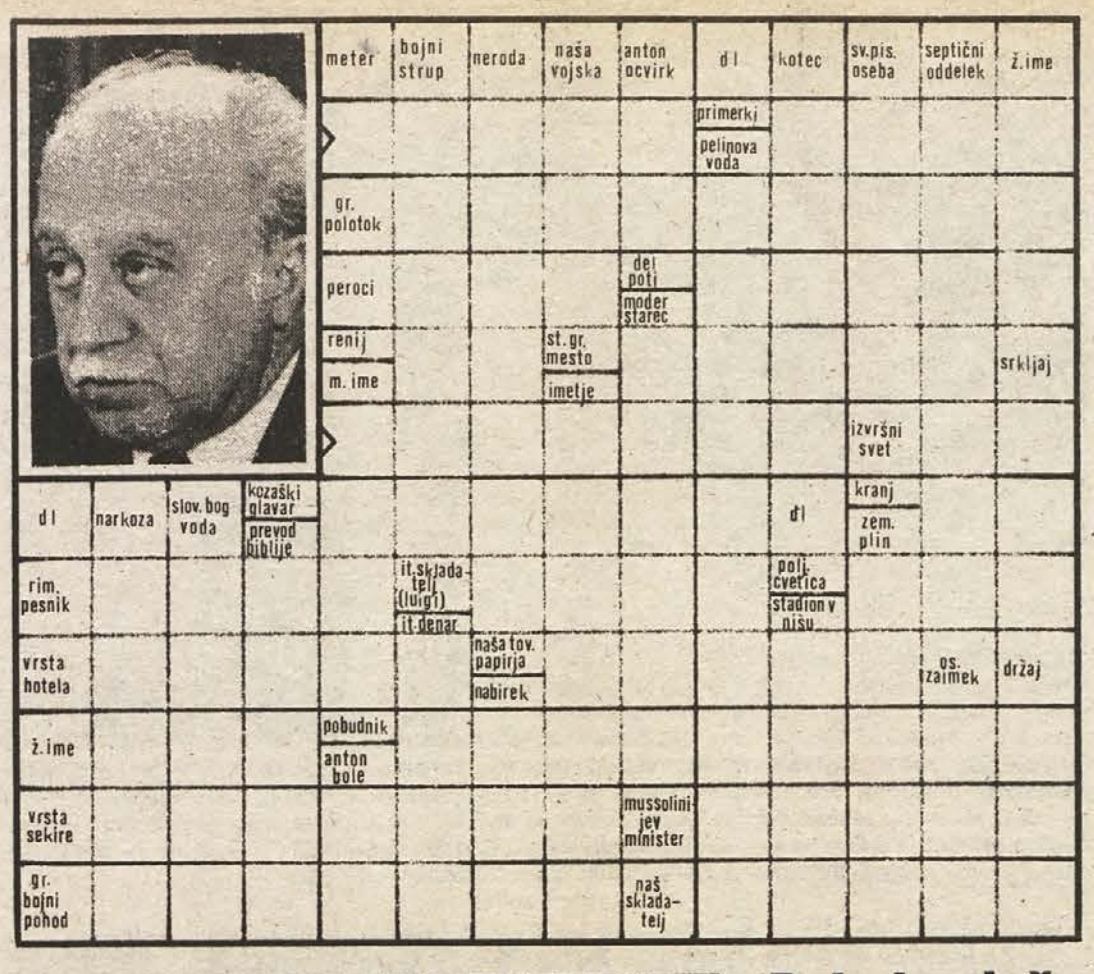

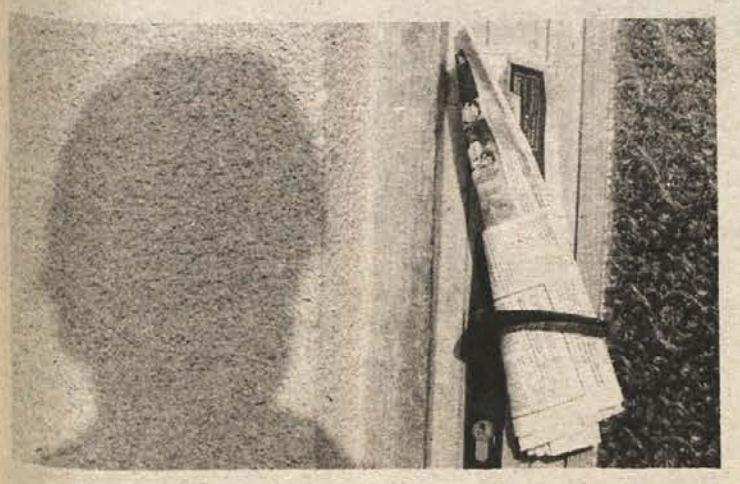

Prišel je čas vlomilcev

Ne vesele se dopustov le delovni ljudje, ki pohite iskat počitka in novih moči na morje, v planine in še kam drugam, temveč se tega obdobja vesele tudi zmikavti vseh vrst. Stanovanja in hiše so prazne, v njih pa je vedno kaj takšnega, po čemer hlepe tatinski prsti. Vlomov v stanovanja in stanovanjske hiše je iz leta v leto več, v zahodnem svetu pa jih vse bolj pogosto spremlja tudi nasilje nad ostarelimi in onemoglimi. Statistiki so izračunali, da imajo v Veliki Britaniji zdaj, v poletnem času, vsakih 90 sekund en vlom, z vlomilci pa gre vsak dan za 12 milijonov dinarjev tuje imovine. Le 5 odstotkov ukradenega lastniki kdaj dobijo nazaj. Vlomilstva je v primerjavi s prejšnjimi leti za polovico več.

Z rastjo te „dejavnosti" se je seveda spremenil tudi klasični lik vlomilca. Ne gre več za mačje spretnega mladeniča, ki se ponoči plazi po strehah; današnji poprečni vlomilec je star 30 – 40 let in se z vlomi ukvarja poklicno. Živi le od nakradenega. Kot so izračunali britanski kriminalisti, je tedenski zaslužek poklicnega vlomilca okoli 40.000 do 80.000 dinarjev. Toliko bi s poštenim delom le stežka zaslužil, še posebno, ker se Velika Britanija otepa s precejšnjo nezaposlenostjo. Možni zapor pa vlomilec jemlje kot poslovni rizik.

Tudi delovne navade je spremenil. Nič več ne krade le ponoči. Zlat čas je zanj tudi dnevni čas, ko večina ljudi dela, in pa seveda čas počitnic. Skrbno ovoha stanovanje in hišo, da vidi, ali je kdo doma, potem pa z nekaj posegi vdre. Posebno nevarne so združene tolpe, ki vdirajo tudi v stanovanja, kjer žive ostareli in onemogli. Brezvestno trpinčijo in ropajo nemočne.

Vlomilska združenja imajo dobro izdelano mrežo obveščanja. Berejo lokalne časopise, kjer v oglasih zvedo za pogreb, poroko ipd. in potem obiščejo stanovanje ali hišo, katere prebivalci so zatopljeni v žalost na pokopališču ali v veselje v kakšni gostilni. Do naslovov počitnikarjev pridejo v turističnih agencijah in hotelih ali pa naslov preberejo s prtljage. Sporočijo jih „delovnim tovarišem", ki obiščejo prazna stanovanja. Ženja so vlomilci našli veliko.

In kako jim biti kos? Britanski strokovnjaki za boj proti kriminalu pravijo, da je najboljše varstvo budna soseska, seveda pa zaklenjena vrata in zaprta okna še vedno ostanejo prvi ukrep. Dobro je, če sosedje pogledajo kdaj pa kdaj po hiši ali stanovanju, če od časa do časa sosed parkira avto pred počitnikarjevo garažo, pokosi previsoko travo. Uspešno je tudi, če samodejna naprava za kakšne pol ure zvečer prižge luči in radio ter ju potem ugasi. Vse to „obveščevalce" zmoti, da imajo prebivališče za obljudeno.

(Vir: Readers Digest) MiM

Ključ je imunon

Kaj sproži obrambne moči organizma?

Kadar v telo vdre tujek, virus ali bakterija, se sproži zapleten proces samoobrambe, v katerem se organizem brani pred vsiljivcem s posebnimi preprostimi beljakovinami, ki jih imenujejo protitelesca. Vse to znanstveniki že precej časa vedo, ni pa jim še jasno, kako organizem odkrije vsiljivca in kaj sproži tvorbo obrambnih snovi. Raziskovalci medicinske šole John Hopkins v Baltimoru menijo, da so razrešili to uganko, čeprav jim nekateri strokovnjaki nasprotujejo, češ da je njihova rešitev vse preveč preprosta.

Baltimorski raziskovalci so z raziskavami in poskusi na miših prišli do ugotovitve, da sprožijo proces tvorbe protitelesc imunoni, hibridne sestavine, ki nastanejo v stikih med celičnimi receptorji in vsiljivcem. Okoli napadajočega virusa se prične tvoriti oblaček imononovinko jih je zadosti, je to znamenje za bele krvničke, da začno rasti in se deliti ter tako tvoriti obrambne snovi, ki naj uničijo napadalca in z njim bolezen.

Delo in plača

Najbolje so plačani delavci v ZDA – Razlike

Vrednost enakega dela je po vsem svetu enaka, vendar pa delo ni enako plačano. Plačila so hudo različna in tudi vrednotenje dela je po svetu od dežele do dežele drugačno. S takimi vprašanji se je nekaj časa ukvarjal David Harrop, ki je o plačah napisal zanimivo knjigo.

Iz nje je razvidno, da v večini družb najbolje plačujejo delo v zdravstvu, na drugem mestu so pravniki in na tretjem posredovalci znanja, predvsem univerzitetni profesorji. Ljudje torej najbolj cenijo zdravje, nato pravico in šele potem znanje. Seveda pa iz tega splošnega okvira izstopajo posamezniki, ki služijo strahovito veliko in prav nič v sorazmerju z vloženim delom, kot bi lahko dejali po naše.

Za enako delo je v svetu še vedno najboljše plačan delavec v ZDA, pri tem pa velja še to, da je bolje plačan delavec „z belim ovratnikom", se pravi neproizvodni delavec. Nekateri poklici so bolje plačani v Zahodni Evropi, Avstraliji, odvisno od tega, s čim se dežela poglavitno ukvarja, ali od tega, kaj najbolj potrebuje.

Prepad med najnižjim in najvišjim plačilom je neverjetno globok. Tako Harrop navaja, da zasluži kamerunski kmet okroglih 40 dolarjev na leto, medtem ko je filmski igralec Marlon Brando za enajst dni snemanja filma „Formula" zaslužil 2,750.000 dolarjev.

VAŠA ZGODBA

TONKINA PISMA

Bila je srečna, vedno vesela in nasmejana. Široka polja, cvetoči travniki, gozdovi, njen topli dom, to je bil Tonkin svet. Še preden je sonce pozlatilo vrh hriba, je bila z živino na paši. Njene pesmi so zvenele preko zelenih hribčkov tja do tihega bukovja. Marsikdo se je ustavil na poti in prisluhnil. „Kako lepo poje Tonka", so govorili.

Neke pomladi so pri bližnjem sosedu dobili novo delovno pomoč, mladega fanta Ivana. Tudi on je hodil z živino na pašo. Nekaj časa sta se s Tonko od daleč gledala, toda kmalu sta postala prijatelja. Naučil jo je novih pesmi, ki sta jih skupaj pela, in ji pripovedoval, kako je v drugih krajih.

Po enem letu je moral Ivan k vojakom. Pogosto je pisal Tonki pisma. Nihče ni vedel, kaj ji piše. To je bila njena skrivnost.

Ko se je Ivan vrnil, so vsi govorili, kako je „fejst" fant, resen, pameten in priden ter da bi bila s Tonko lep par. Ljudje so ga imeli radi.

Bila je nedelja, ko je Ivan, praznično oblečen, stopil odločno pred Tonkino mater. Po kratkem razgovoru jo je zaprosil za Tonkino roko. Odmerila ga je in rekla: „Ti, hlapec, saj nič nimaš! Nikoli ne bom dovolila, da se moja hčerka s tabo poroči."

Globoko užaljen, ponižan in osramočen je Ivan odšel. Zaželel si je, da bi bil daleč, daleč, kjer ga ne bi nihče zasmehoval. Nagovarjal je Tonko da gre z njim. „Za začetek imam nekaj denarja, nič nama ne bo manjkalo," jo je hrabril. Toda Tonka je bila premlada, preveč navezana na zemljo, na dom, na mater.

„Ivana je vzela noč", so govorili sosedi. Nihče ni vedel, kam je odšel. Nikoli več niso slišali zanj.

Tonka je hodila okoli kot izgubljena. Izogibala se je ljudi. Njene lepe modre oči so postale temnejše. Tiha so bila rosna jutra na paši. Sedela je za kakšnim grmom in prebirala Ivanova pisma, ki jih je pisal od vojakov. Bilo je snubcev, ki so bili njeni materi po volji, ali Tonka jih je zavrnila. Ko ji je mati prigovarjala, je tiho odgovorila, kot da se opravičuje: „Ne morem drugače, mama, ne morem."

Minila so leta. Mati je umrla, sestra se je poročila in odšla od doma. Tonka je ostala sama. Nekoč sem prišla nenadoma k njej. Sedela je v veliki sobi za mizo, pred njo pa so bila razložena stara Ivanova pisma izbledelih črk in na pol raztrgana ob robovih. Mislila sem, da jo motim. Zadržala me je. „Vidiš, kadar mi je dolgčas, berem ta pisma", je rekla, „in pri tem pozabim na vse okrog sebe. Zdi se mi, kot da slišim Ivana, kako mi govori, da me ima še vedno rad. Tu, v teh pismih vse piše, tudi to, kako si je zamislil najino skupno življenje in da me bo ljubil do zadnjega dneva svojega življenja. „Nežno je zlagala pisma v škatlo.

Pred enim letom je Tonka umrla. Zemlja je sedaj zapuščena. Okrog njenega doma, ki ga je tako ljubila, raste visoka trava. Hiša je prazna. Tu nekje so skrita Tonkina pisma, če jih ni odnesla s sabo v grob.

P. L.,
Krško

45

Janez Trdina *Črtice in povesti iz narodnega življenja*

SLUŽBA

Iz postelje jih včasi ni bilo spraviti, Rajterica jih je morala večkrat z vodo politi, jim jemati pozimi odejo, jih žgečkati in bunkati. Ali ni čudo da so bile tako zaspane. Lajdrale so se ne samo v nedeljo popoldne, ampak dostikrat cele noči. Bil jim je všeč vsak falot, da je le v hlačah tičal in jih napajal. Včasi so prilezle v spalnico pozno ponoči skozi okno, pijane kakor mavre. Drugi dan je bila postelja vsa pobljuvana, tla, fej te bodi, vsa osvinjana, kakor kako stranišče. Tudi se je zgodilo, da so privlekle šoceljne s sabo. Enkrat so prilomastili štirje z njimi. Kuharica mi je dejala: ‚Ta dolgan bo zate. Vidiš, kako te ljubimo. Nadejam se, da se ne boš preveč upirala.' Jaz sem začela tako glasno vpiti, da so se lumpje zbali in šinili vsi štirje nazaj skozi okno.

Prihranila si ni nobena nič, svoj zaslužek so ves zažrle in zalokale. Dekla Johana se je bahala, da popije en večer deset poličev piva. Cape so jim kupovali ljubčki Kadar so jih oskubile, so si šle iskat drugih norcev. Strašno sem se čudila da mnogi možaki niso čisto nič ponosni vsaka flundra jim je dobrodošla.

Mene so mrhe opravljale, da sem windische Sau slovenska svinja. Ta čast se je njim bolj spodobila. O, v glavo so bile vse nafrfuljene, vrhnje krilo se je svetilo prelepo in je šumelo kakor viharj spodnje kikle in nogavice pa so bile dostikrat grozovito zamazane in smrdeče, še ob nedeljah.

Če jih je Rajterica hotela kaj ošteti, si ne morete misliti, kako so dvignile greben. Jele so rjuti in rotiti se kakor najgrji pijanci. Če jim je rekla, da so vlačuge, so ji zabrusile nazaj: ‚Če smo, kaj je komu mar za to? Ti pa golfaš svojega moža, Menda je oslepel, da tega ne vidi, sicer bi te že nabičal.' To je bila peklenska laž. Ženi se ni moglo očitati nič napačnega.

Ker nisem hotela z njimi potegniti, potepati se in vasovati, so me sovražile kakor pajka in mi nagajale ob vsaki priliki, sosebno Johana. Enkrat sem kuhala, pa je prišla skrivaj v kuhinjo in mi juho tako presolila, da je nismo mogli jesti. Rada bi bila kupila od mene za male krajcarje lepo kočemajko. Jaz sem rekla, da je ne dam. Čez nekoliko dni jo pogledam in vidim, da je vsa preluknjana, menda s kakim žebljem, da je nisem mogla nositi. Tega mi ni naredil gotovo nobeden drug kakor ona. Pri sosedih me je razlajala, da štimam gospoda. Rajterica je to izvedela, ali se ni menila za tako čenčo, ker je svojega moža predobro poznala Enkrat sem po hiši pometla in pospravila. Komaj sem stopila na prag, pride Johana. Zdelo se mi je čudno, da je pregačo zavihala in držala, kakor da nekaj nese. V veži se ustavim in pazim. Johana razgrne pregačo, vrže na tla poln kup smeti in začne vpiti: ‚Kaj je to, da je vse nasmeteno? To zanikrno kuharico bo treba zapoditi.' Jaz letim h gospe in ji povem. Mesto mene se je morala pobrati Johana, ali mi ni to nič pomoglo; nje naslednica Liza se je ni ustrašila za nobeno hudobijo.

Rajterica je sčasoma vendarle spregledala in se prepričala, da ji služim res pošteno in po krščansko. Natolcevanja ni nikakršnega več poslušala. Rekla mi je v oči: ‚Jaz sem se grozno motila, čula sem Slovence zmerom psovati, pa sem verjela takim besedam. Veš, kaj sem včasi mislila? To, da se mi hočeš prilizniti. Jaz bi ti vse zaupala, ti pa bi to porabila me okradla in šla. Na Nemškem se je dostikrat pripetilo da je posel na tak način prekanil in poškodil gospodarja.'

Jaz sem kar ostrmela in dejala: ‚Za božjo voljo, ali nemške dekle nimajo nič vere? Ni mogoče, da bi bile same razuzdanke in malopridnice.'. Rajterica pravi: ‚Ne vem ravno, če so vse take. Ali dosti ne hvalijo nobenej ena skače čez ojnice tako druga kako drugače, vsaj po mestih. V vaseh sem malo živela in mi ni znano, kako je tam. Ali težko bo bolje. Prosto ljudstvo je na Nemškem še skoraj bolj spačeno kakor gosposko Naša duhovščina ni za nič, faranov ne napeljuje na poštenje, ampak jih še pohujšuje. Vaši duhovni morajo biti res pravi dušni pastirji, da odrejajo dekleta tako lepo. Bržkone se pa pri vas tudi starši bolj brigajo za svoje otroke kakor nemški. Pri nas je ostrost izginila in tako se je vse razmaknilo, vsi sklepi so odnehali, mladina dela, kar hoče, povsod vlada samopašnost in razuzdanost. Ali povej mi vendar, če se ponašajo tudi druge kranjske dekle tako pohlevno in zastavno kakor ti, ljuba Vikica?'

Rekla sem: ‚Vse morebiti ne, ali mnoge gotovo še veliko lepše od mene, kajti slišala sem doma brez števila deklet hvaliti. Na Kranjskem pa se rajši graja kakor hvali še če človek pridno dela in bogoslužno živi. Ne zamerite mi, gospa, besede, katero bom zdaj rekla. Naj že bodo moje rojakinje kakršne hočejo, ali tako zrelih tic nisem videla na Kranjskem, kakor so te vaše nemške služabnice.' Rajterica veli: ‚So tice, so. Ali kaj hočem? Rada bi dobila same Slovenke, ali ne bi mogla z njimi govoriti. Vaša dekleta ne znajo nemško. Jaz sem pa prestara, da bi se učila slovensko, pa se mi zdi vaš jezik tudi tako čuden in neumen, da nimam zanj nobenega veselja. Blagor si ga vašim gospodinjam! Ne vedo, kaj je na svetu hudo. Pri takih poslih se jim ni treba nikoli jeziti, se nikoli bati, da se delo ne bo o pravem času opravilo ali da bi zmanjkalo kake reči. Prej sem Slovence zaničevala, kar poznam tebe, se moram trkati na prsi, da sem grešila; moram potrditi, da ste boljše vere in boljšega srca kakor Nemci.'

Zdaj vidite, kako se je ta žena predrugačila in spreobrnila. Ne le proti meni, tudi proti Nemcem nas je na isti način hvalila in povzdigovala. Imela me je rajši o vse druge posle. Možu je rekla: ‚Ta mora ostati pri nama če vsi odidejo. Dekle je vredno zlatega denarja.' Tega vam ne pripovedujem, kakor da bi se hotela bahati. Prepričana sem, da bi se bila kaka druga Kranjica, ki bi znala nemško, Rajterici prav tako priljubila kakor jaz in morebiti še bolj.

Jaz pa sem se vendarle namenila drugam. Ne da bi se bila čutila kaj nesrečno. Bog varuj. Gospod je bil dober ko duša. Odkar sva se z gospo zbogali, tudi zoper njo nisem mogla nič reči. Godilo se mi je vse prav po volji. Šla bi lahko, kamor bi bila hotela. Rajterica me je še sama nagovarjala: ‚Kaj sediš zmerom doma! Včasi pojdi le na kak sprehod, to je zdravo.' Jaz pa sem rekla: ‚Hvala, me ne veseli. Kdor si želi kaj privarčevati, se mora držati doma. To je potrebno za posla kakor izvrševanje božjih zapovedi. Na šetnjah se trgajo čevlji, se zapravlja tudi denar.'

Pri Rajterjevih zato nisem mogla ostati, ker mi je bilo dolgčas med Nemci. Včasi se je zbrala velika tovarišija, na priliko ob velikih praznikih ali pred pustom ali če smo obhajali kak god. Ali naj nas je bilo malo ali veliko, meni se je zdelo strašno pusto. Nemci se ne znajo zabavati, šaliti, še pogovarjati ne tako, da bi se srce razigralo. Prava dobra volja, ki človeku dobro de, je samo med Slovenci doma. Nemci so preokorni in premrzli. Doslužila sem poldrugo leto. '

ČETRTKOV INTERVJU

Jeseni bo še bolj težko

Do 20. julija konkretni programi ukrepov gospodarjenja v zaostrenih razmerah v vseh delovnih organizacijah

S spremenjenim deviznim zakonom se pogoji gospodarjenja tudi v novomeški občini še zaostrujejo in jeseni bo marsikomu zares trda predla. Na osnovi republiškega načrta ukrepov za zagotavljanje odplačevanja posojil iz tujine in za ohranjanje proizvodnje ter programa ukrepov novomeškega izvršnega sveta za povečanje izvoza in proizvodnjo v zaostrenih razmerah morajo zato izdelati v vseh temeljnih organizacijah podrobne konkretne programe. Predstavniki izvršnega sveta so že obiskali mnoge delovne organizacije, da ugotovijo, kakšno je kje stanje in kakšne so možnosti za uresničitev ukrepov. O tem govori Franci Borsan, predsednik novomeškega izvršnega sveta.

Franci Borsan: „Z novim deviznim zakonom so se pogoji gospodarjenja še zaostrili in ponekod jeseni ne bo moč zagotoviti redne proizvodnje . . "

„V vsakem okolju smo izhajali iz vzrokov za današnjo situacijo, iz bistveno slabše blagovne menjave s tujino od načrtov, iz manjšega deviznega priliva in iz prednosti odplačila posojil Jugoslavije tujini. Obveznosti so izredno velike in po združevanju deviz ostaja organizacijam združenega dela praktično le 30 odstotkov deviznega priliva za uvoz produkcijskih materialov in za pokrivanje njihovih kreditnih obveznosti do tujine. Možnosti poslovanja so v drugem polletju torej zelo zožene, zato bo nujna maksimalna angažiranost vseh organizacij združenega dela, izvršnega sveta, bank itd., da bi zagotovili, da pretežni del proizvodnje dela, še posebno izvozno usmerjene.

Gospodarstvo naše občine je zaradi predelovalnega značaja tako izvozno kot uvozno zelo močno usmerjeno na tuji trg. Samo industrija je za letos načrtovala ustvariti preko 7,6 milijard dinarjev s prodajo na tuje. Spremenjeni devizni pogoji so že lani močno vplivali na gospodarjenje nekaterih organizacij v občini. Kljub vrsti ukrepov vsega ni bilo moč uspešno razrešiti, zato smo beležili pomanjkanje repromaterialov in po nekajdnevno ustavljanje proizvodnje predvsem v kovinski industriji. Spremenjeni pogoji od junija dalje so razmere v proizvodnji še zaostrili in to predvsem v večjih delovnih organizacijah (IMV, Krka, Novoteks itd.). Zaradi tega je bil izdelan program aktivnosti izvršnega sveta, ki je bil skupaj z republiškim programom posredovan vsem delovnim organizacijam in interesnim skupnostim, da v skladu s tem pripravijo lastne ukrepe v naslednjih smereh: ohranjanje načrtovane proizvodnje, selektivnost pri uvozu materialov in trošenju skromnih deviznih sredstev, povečanje izvoza, hitrejši vnos deviz, racionalnejša poraba na vseh področjih itd. V zadnjih dneh je ožji štab izvršnega sveta opravil razgovore z okrog 40 delovnimi organizacijami in 2 interesnima skupnostima z namenom, da se ugotovi dejansko stanje, njihova aktivnost za premagovanje težav in izvajanje ukrepov."

– Kako lahko ocenite te razgovore, dejansko stanje in možnosti za uresničitev ukrepov? Kako bo s proizvodnjo do konca leta, z zaposlovanjem?

„Razgovori so pokazali, da se povsod zavedajo sedanje situacije. Pozitivno ocenjujem pripravljenost in polno angažiranost vodilnih kadrov za razreševanje problematike in seznanjenje delavcev z vsem. V to skupno aktivnost so se vključile tudi občinske družbenopolitične organizacije. Ugotavljamo pa, da v več delovnih organizacijah ne bodo uspeli uresničiti planske naloge izvoza, predvsem vrednostno, saj se cene v nekaterih primerih celo znižujejo. V delovnih organizacijah so opozorili, da bo zelo težko uresničiti vnos deviz v 60 dneh, saj tuji kupci želijo, da se jim roki plačila celo podaljšujejo in čimveč izdelkov prodaja na kredit. Konkurenca na tujem trgu pa je zelo huda. V vseh organizacijah združenega dela bodo do 20. julija izdelali konkretne ukrepe za premagovanje težav, a ocenjujem, da v nekaj organizacijah predvsem v jesenskih mesecih ne bo moč zagotoviti tekoče proizvodnje. V vseh delovnih organizacijah pa je pripravljenost za zaposlitev tistih delavcev, ki bodo ob prekinitvah proizvodnje ostali brez dela. Siceršnje zaposlovanje pa bo povsod še bolj omejeno, le štipendiste bodo povsod zaposlili."

Z. LINDIČ–DRAGAŠ

PRIZNANJE BRIGADIRJEM – Ob prazniku krajevne skupnosti Žužemberk je priznanja podelil predsednik skupščine Franc Brulec. Priznanje za velik prispevek k razvoju Suhe krajine so dobili brigadirji zvezne mladinske delovne akcije Suha krajina 82. V imenu brigadirjev je priznanje sprejela Zdenka Seničar. Proslave so se poleg brigadirjev udeležili tudi predstavniki občine in družbenopolitičnih organizacij. Delegacije pa so položile vence k spomenikom NOB.

Suha krajina hvaležna mladim

Na bogati dediščini NOB je zrasel razvoj Suhe krajine – Več dela doma – Ustvariti pogoje za vračanje zdomcev in mladih ljudi – Veliki dosežki vpreteklih letih

Zlonamerne in z resnico skregane so izjave, češ da v povojnih letih ni bilo nič narejenega za Suho krajino, je dejal Jože Škufca, izvršni sekretar občinske konference ZK Novo mesto, ko je govoril na proslavi krajevne skupnosti Žužemberk. V povojnih letih je kar precej prebivalcev te krajine dobilo delo doma, zanje so bili zgrajeni vodovodi in popravljane ceste.

Toda vse to še ni dovolj, da bi se v domače kraje začeli vračati zdomci in vsi tisti mladi ljudje, ki so šli drugam s trebuhom za kruhom. Da bi ostarele roke kmetov dobile pomoč pri obdelovanju zemlje, bo treba dosedanje pridobitve še povečati in jih ne samo ohranjati.

K temu zavezuje bogata dediščina NOB, ki je v teh krajih že zgodaj pognala svoje korenine. Prebivalstvo se je namreč že zelo zgodaj začelo boriti proti okupatorju, saj so se napadi za Žužemberk kar vrstili. Leta 1942, natančneje 13. julija, pa je bil Žužemberk v celoti osvobojen. Ta dan so si prebivalci krajevne skupnosti izbrali za svoj praznik.

Žužemberk, ki je zdaj spet dom številnih brigadirjev iz Slovenije in Jugoslavije, je že zelo zgodaj začel z mladinskimi delovnimi akcijami. Tradicijo nadaljujejo brigadirji, ki zdaj pomagajo pri gradnji cest, vodovodov, čiščenju kmetijskih zemljišč in drugem. Samo v preteklem letu je bil zgrajen del ceste med Prevolami in Žužemberkom, zaključena je bila gradnja vodovoda od Zagradca do Žužemberka, zgrajen je bil zbiralnik, ribogojnica. Tudi letos bodo kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja še nadaljevali z gradnjo omenjenih objektov. Cesta na Podlipo je dobila asfaltno prevleko, dokončana bo cestna povezava med Vinkovim vrhom in Skopicami, še zadnje vasi na desnem bregu Krke pa bodo dobile vodo z izgradnjo vodovoda med Visejcem in Plešivico. Prav na dan proslave so v Velikem Lipju predali namenu nov družbeni dom, v katerem bodo imeli prostore tudi gasilci novo ustanovljenega gasilskega društva.

VESELICA V MIRNI PEČI

Gasilsko društvo Jablan bo priredilo 17. julija ob 17. uri v Mirni peči pod kozolcem pri gostilni Novljan vrtno veselico z bogatim srečelovom. Člani gasilskega društva Jablan vabijo občane.

Do kdaj igrišče le cesta?

Kljub obljubam Globevnikov vrt še danes ni urejen za otroško igrišče krajevne skupnosti Center

„Ne bomo več čakali, da še kdo od naših otrok obleži pod kolesi avtomobila", je rekla pogumna družbenopolitična delavka in aktivistka Silva Murn iz Ulice talcev, zbrala okoli sebe „otroke s ceste" in jih peljala na ograjen Globevnikov vrt. Tako počenja že nekaj dni. V senci dreves je vsak dan več otrok iz Centra, ki se pod vodstvom nekaj zagretih varuhinj brezskrbno igrajo.

Morda je Silva Murn s svojo odločitvijo naredila prekršek, saj je vrt še vedno v privatni lasti, čeprav je bil že pred dvema letoma dodeljen krajevni skupnosti za ureditev igrišča. Mnogi starši, ki so v ta namen že prispevali svoje obveznice iz posojila za ceste, se čestokrat sprašujejo, zakaj igrišče še danes ni urejeno. Zakaj je zaspala komisija, ki je bila pred dvema letoma imenovana pri krajevni konferenci SZDL, da čimprej reši ta problem? V tem času je krajevna skupnost „posodila" že nekaj starih milijonov za gradnjo igrišč na Mestnih njivah in Ragovski ulici; v Centru, kjer je 160 predšolskih otrok, pa v ta namen ni bilo nič storjenega.

Prostor na Globevnikovem vrtu je v mestu najbolj primeren, saj v njegovi neposredni bližini prebiva več kot polovica vseh otrok krajevne skupnosti. Tu bi se dalo z majhnimi sredstvi in s prostovoljnim delom urediti peskovnik, asfaltirano igrišče in postaviti nekaj igral. Za vse to res niso potrebni drugi načrti. Izvedbo bi lahko prepustili članom letos ustanovljenega Društva prijateljev mladine Center. Ti se bodo tudi pozanimali, kje so igrala (vrtiljak, plezala, gugalnice, klopi itd.), ki so bila postavljena na prvotnem igrišču krajevne skupnosti, tam, kjer danes stoji Dom JLA.

Vsekakor bo problem igrišča potrebno čimprej spraviti na dnevni red družbenopolitičnih organizacij krajevne skupnosti in občine, pravno urediti z lastnikom zemljišča in tako mladim zagotoviti miren kotiček za breskrbno igro. V tem času, ko je dotrpel tudi most v Ragov log, je otrokom cesta, v utesnjenem mestnem jedru edina igralna površina, starši pa lahko samo čakajo, kdaj bo zatulila sirena rešilca.

J. PAVLIN

Dvanajst novih telefonov

V Gabrju kmalu pretrgan dolgi telefonski molk?

V Gabrju so pred kratkim zaključili prvo fazo napeljave oziroma obnavljanja telefona s tem, ko so razdelili občanom dvanajst novih telefonskih priključkov.

Za sedaj bo v Gabrju štirinajst telefonov (dva sta od prej), kmalu pa naj bi se število aparatov podvojilo. Nekaj gospodinjstev je ostalo po zaključeni prvi fazi obnavljanja brez telefona, čeprav so poravnali stroške in opravili potrebno število ur prostovoljnega dela. Po nekaterih informacijah je za zmedo krivo podjetje za PTT promet Novo mesto, ker ni pravočasno postavilo ustrezne telefonske centrale v Brusnicah.

Napeljava novega telefonskega kabla se je precej zavlekla, delno tudi zaradi nekaj krajanov iz sosednje krajevne skupnosti. V teh dneh delavci PTT urejajo posamezne priključke v Gabrju in pričakujemo lahko, da bo tamkajšnji dolgi telefonski molk končno pretrgan.

M. LUZAR

100 TON ZA 175 HEKTAROV

Po nekaterih izračunih ohranimo s 100 tonami starega papirja 175 hektarov gozda. Pri nas smo podobnim ocenam končno le začeli verjeti, čeprav smo se do nedavnega obnašali precej neodgovorno. Podatki kažejo, da smo pred dvema letoma pri nas uporabili pri pridobivanju novega papirja samo deset odstotkov starega. V razvitih državah je bil ta odstotek petkrat večji.

Odpadni papir zbira v Novem mestu poslovalnica Dinosa, ki ima oddelke v Črnomlju in Šentjerneju. Papir zbira s posebnimi kontejnerji na mestih, kjer imajo papirnate odpadke in bi sicer končali med „mešanimi" smetmi.

V JUNIJU 122 TON PAPIRJA

Junija so v novomeški poslovalnici Dinos zbrali 122 ton odpadnega papirja. Količina je tolikšna predvsem zaradi organizirane republiške akcije zbiranja odpadnega papirja. V omenjeni akciji, ki je zajela seveda tudi širši novomeški okoliš, so se posebej izkazali zbiralci iz Žužemberka, Stopič, Velikega Slatnika, Suhorja, Mirne, učenci osnovne šole Baza 20 iz Dolenjskih Toplic in mladinski aktiv z Rateža.

CESTI GROZI KONEC

Delavci Cestnega podjetja Novo mesto so zakrpali poškodovana mesta na asfaltni cesti Brusnice – Gabrje. Vozišče je sedaj spet prevozno, vendar so občani še naprej zaskrbljeni. Cesta je namreč še brez plasti finega asfalta, ki bi ščitila spodnje sloje ceste. Z zaostrovanjem gospodarskih razmer pri nas se polaganje finega asfalta na omenjeni cesti vse bolj izmika izvajalcem. Res je treba tudi to investicijo gledati skozi dinar, vendar drugače, kot je sedaj. Če bo cesta ostala takšna, kot je, bo treba prav kmalu začeti razmišljati o novem asfaltu. Ne le o enih plasti.

M. LUZAR

Nekaj deviz se nas le oprime

Čeprav teče glavna turistična reka mimo Dolenjske, zaradi toplic in Otočca vendarle lahko govorimo o domačem in tujem turizmu – Kar ugodno

Poletna dopustniška sezona je v polnem razmahu in vsak dan lahko poslušamo poročila o rekah turistov, ki se zlivajo v naša obmorska letovišča. Dolenjci sicer nimamo morja, a kljub temu so možnosti, da dobimo delček od celotnega turističnega dohodka, tudi deviznega. Kako jih bomo izkoristili v novomeški občini?

V obeh zdraviliščih, v Dolenjskih in Šmarjeških Toplicah, so se pohvalili, da imajo vse kapacitete že dlje časa polno zasedene, rezervacije pa to obetajo tudi za ves julij, avgust in delno za jesenske mesece. Očitne so prednosti zdraviliškega turizma, ki ni omejen le na nekaj poletnih mesecev. In praktično ni gosta, da ne bi izkoristil vsaj nekaterih zdraviliških uslug (masaža, fizoterapija itd.), četudi je prišel le na dopust.

Med gosti v Šmarjeških Toplicah letos prevladujejo Slovenci in Hrvatje, tujcev pa zaradi gradnje hotela sploh ni. V Zdravilišču Dolenjske Toplice je struktura gostov bolj pestra. Prihajajo tako rekoč iz vse Jugoslavije, okrog 7 odstotkov pa jih je tudi iz tujine. „Pravih" dopustnikov je pravzaprav malo. Prevladujejo gostje, ki prihajajo na zdravljenje. Bistveno več kot pretekla leta pa je samoplačnikov, saj je pomanjkanje denarja v zdravstvu omejilo to vrsto zdravljenja.

Kaj v obeh zdraviliščih poleg postelje, hrane, kopanja v bazenu in zdraviliških storitev še nudijo gostom, da bi se dobro počutili? V Dolenjskih Toplicah dvakrat tedensko organizirajo piknik za goste, izlete po bližnji okolici (ogledajo si Bazo 20, Pleterje, Kostanjevico itd.), zabavo s plesom ob sobotah. Piknik in sobotni ples pa izlet v Krkin hram na Trški gori pripravljajo za svoje goste tudi v Šmarjeških Toplicah.

Na Otočcu je še največ gostov v gradu, garni hotelu in kampu. Zmogljivosti imajo sedaj v glavnem zasedene okrog 70-odstotno. Čeprav je tu precejšen delež prehodnih gostov, ki se ustavijo čez noč na dolgi poti, imajo tudi precej takih, ki pridejo na Otočec preživet dopust. Naval obojih pa je vendarle manjši kot v preteklih letih. Kaj jim nudijo? Poleg uživanja v naravnih lepotah (na te se očitno sploh preveč zanašamo), ribolova, kopanja v bazenu ali Krki so tu še plesi vsak večer in za večje skupine izlet na Trško goro. To pa je tudi vse.

DOMAČE TRNJE

Šele ko sem našel v predalu obveznice za ceste, sem spoznal, da se da nategniti tudi moškega.

T. G.

OAZA MIRU – Globevnikov vrt ob Cesti komandanta Staneta v Novem mestu postaja parkirišče, odlagališče nerabljenih stvari, več kot 160 otrok krajevne skupnosti Center pa nima koščka zemlje za mirno igro. Ker je bilo čakanja in obljub dovolj, so si prostor kar sami vzeli. (Foto: J. Pavlin)

Novomeška kronika

ZNANJE PA TAKO – Aranžerji novomeških trgovin so morali obiskovati visoke, vendar čudne šole. Nedavno tega je ena od teh polumetnic ustvarila napis iz narobe obrnjenih velikih črk N, najnovejši dosežek pa ni črkopisne, temveč slikarske narave. Prikazuje desko za jadranje, na kateri se jadralec krčevito oklepa jambora, kar je tako rekoč isto, kot da bi šofer vozil avto, držeč za rezervno kolo, namesto za volan.

STABILIZACIJA, DA JE KAJ – Nihče ne more reči, da v Industriji motornih vozil ne vlada popoln stabilizacijski in sanacijski duh. Tako nekateri vozniki „katrc" na vrhu grmskega klanca ugasnejo motor in se, varčujoč bencin seveda, spuste v dolino.

ZDAJ PA ŠE SMETI – Cesta proti Drski je bila povsem upravičeno deležna že številnih kritik. Še sreča, da ob velikem prometu ni več nesreč, saj morajo pešci hoditi po robu cestišča, ker ni pločnikov. Na enem delu sedaj nevarnost že dlje časa povečuje še kup razbite steklovine na robu ceste.

ŠKODA PROSTORA – Mercatorjeva blagovnica na Cesti herojev je velika in lepo urejena. A kaj bi z obilico prostora, če je izbira tako slaba, da bi se človek kar zjokal. Tako je npr. težko dobiti meso celo takrat, ko ga po drugih trgovinah imajo, kruha pa velikokrat zmanjka ob urah, ko bi ga lahko prodali največ.

Ena gospa je rekla, da v Novem mestu in bližnji okolici ni mogoče kupiti mlinčka za kavo. Kaj boš z mlinčkom, če ni kave. Po tej logiki trgovci tudi skodelic in žlička kmalu ne bodo več prodajali.

Družbeno varstvo strokovni službi?

Neustrezna kadrovska sestava strokovnih služb stanovanjske skupnosti

V Brežicah se obeta ukrep družbenega varstva skupnim strokovnim službam samoupravne stanovanjske skupnosti. Ker gre za prvi tak ukrep v družbenih službah, se za ta korak pripravljajo odgovorno in hkrati tenkočutno, saj si pač ne morejo privoščiti, da bi zaradi nestrokovne kadrovske zasedbe strokovne službe, zlasti od letošnjega februarja, zastajala celo stanovanjska izgradnja.

Po drugi plati nekateri neupravičeno podtikajo, da gre za ukrep proti samoupravni interesni skupnosti. Seveda to ni res, saj naj bi ravno družbeno varstvo v strokovnih službah stanovanjske skupnosti presekalo brezvladje in neorganiziranost znotraj teh služb, hkrati pa prispevalo, da bo interesna skupnost deležna večje pomoči.

Kako daleč je zaplula ladja brez kapitana, potrjuje ne tako nepomembna podrobnost, da na skupščino stanovanjske skupnosti, kjer naj bi razpravljali o zaključnem računu (šele 18. maja!), ni bilo nikogar od strokovne službe. V prejšnjem mandatu sta bili dve skupščini nesklepčni. Ko pa je Pionirjev tozd Gradbeni sektor Krško, ki je v kareju Trnje zgradil dva bloka, tretjega pa naj bi prihodnje leto, opozoril, da bodo zastala gradbena dela za tretjo enoto z okrog 80 stanovanj, če ne bodo podpisane pogodbe, je nastal resen položaj.

Na občinskem sindikalnem svetu v Brežicah, kjer menijo, da bi bil ukrep družbenega varstva zaradi nesposobne strokovne službe in neustreznega vršilca dolžnosti vodje le-te povsem upravičen, pravijo, da se je zdaj na površju pokazala vsa neusklajenost stanovanjske politike med združenim delom in stanovanjsko skupnostjo. Številni tozdi nimajo niti planov, niti sprejetih samoupravnih aktov, ki bi jim omogočili, da računajo na solidarnostna stanovanja. Strokovne službe stanovanjske skupnosti v prejšnjih letih niti niso zahtevale uskladitve interne zakonodaje z veljavnimi zakoni. To je namreč pogoj za konkuriranje na natečajih. Da ni povezave med investitorjem in stanovanjsko skupnostjo, je tudi ena velikih pomanjkljivosti, ki po svoje prispeva k temu, da je bila ponudbena cena za kvadratni meter stanovanja v Trnju samo 19.000 dinarjev, zdaj pa že govorijo o tridesetih tisočakih.

P. PERC

KAJ SE DOGAJA Z BREŽIŠKO PITNO VODO?

Zavod za socialno medicino in higieno iz Novega mesta je 12. maja letos ugotovil, da je voda iz glavnega vodovoda, ki oskrbuje Brežice, Artiče in okolico, fizikalno in kemično oporečena, saj vonj in okus spominjata na plesnobo, trohneli les in mah. Sanitarna inšpekcija Medobčinskega inšpektorata iz Krškega je 8. junija izdala brežiškemu Komunalnemu in obrtnemu podjetju odločbo, da morajo takoj pričeti z reševanjem tega problema. Žal pa še zaenkrat ni izvidov iz celjskega zavoda za socialno medicino in higieno, ki je vzel vzorce vode iz zajetja v Brežicah že 7. junija. Bo uganka kmalu rešena?

NOVO V BREŽICAH

ZA RUDNIK GLOBOKO NE BO OVIR – Delavci Rudnika Globoko so zaprosili občinsko skupščino in njene organe, da pomagajo pri pridobivanju dovoljenj za razširitev dnevnega kopa peska na Bizeljskem. Občinski izvršni svet bo ravnal tako, da ne bo ovir za delovanje in proizvodnjo rudnika, potrebno bo le uresničiti pobude, sprejete na seji vseh treh zborov brežiške občinske skupščine marca letos, o združitvi tozda Opekarne Brežice in tozda Rudnik Globoko v eno temeljno organizacijo združenega dela.

RAZGRNJEN ZAZIDALNI NAČRT ZA KRŠKO VAS – Region je izdelal predlog zazidalnega načrta za Krško vas, ki bo mesec dni javno razgrnjen v prostorih odseka za urejanje prostora in varstvo okolja pri občinskem komiteju za družbeno planiranje in gospodarstvo vsak uradni dan ter v prostorih krajevne skupnosti Krška vas. Pripombe bodo dobrodošle.

BREŽIŠKE VESTI

VEDNO PRISRČNO SNIDENJE – „Bratje zapojmo si pesem domačo, pesem svobodnih in srečnih ljudi; naj pesem slovenska odmeva med nami in druži prijateljska srca ter bratstvo budi," so na besedilo Nika Kešeta družno zapeli v akustični slavnostni dvorani brežiškega gradu pevci iz zamejskih zborov Prosek – Kontovela in Železne Kaple ter iz Stražišča pri Kranju in domači moški pevski zbor Bratov Milavcev. Tako so s pesmijo, ki jo je uglasbil Radovan Gobec, tudi najlepše obeležili nekatere spominske dneve, predvsem pa 10-letnico svojih srečanj. Na sliki: predstavniki pobratenih zborov po končanem uspešnem nastopu čestitajo Brežičanom in jim izročajo spominska darila. (Foto: Pavel Perc)

NE SODI V POTOK – Drožanjski potok v starem delu Sevnice je še vedno odlagališče stare navlake. Čeprav Komunala objavlja kosovne odvoze vsaj enkrat letno, je tudi tale hladilnik končal v potočni strugi.

SEVNIŠKI PABERKI

DOBRO IZKORISTIJO PREVOZ – Tudi društva niso izvzeta od skrbnega obračanja denarja. Sevniški planinci so za odhod v planinsko šolo pod Triglavom tako skrbno načrtovali avtobusni prevoz, da vožnja v nobeno smer ne bo prazna. Na Gorenjsko bo avtobus peljal Sevničane, nazaj pa se bo vračal z Brežičani.

PREHODA NI – Cestarji so imeli te dni v sevniški občini stroj za označevanje cest. Žal spet nikjer ni označenega prehoda za pešce na Šmarski cesti in sicer od gostilne „Na križišču", kjer ustavljajo tudi delavski avtobusi, do mostu čez Savo.

JUTRANJKA ŽE NA KOLEKTIVNEM DOPUSTU – V ponedeljek so pričeli redni kolektivni dopust v sevniški Jutranjki. Delavci bodo na dopustu do začetka avgusta. Nekatere službe v tovarni delajo.

SEVNIŠKI VESTNIK

Gospodariti, ne le deliti

Občinski izvršni svet bdi nad izvajanjem družbenega dogovora o delitvi dohodka – Preverka ob polletju

Z zaostrenih razmerah gospodarjenja je še pomembnejše, da v vseh kolektivih upoštevajo dogovor o razporejanju dohodka in osebnih dohodkov. Samo spremljanje podatkov je, kot so ugotavljali na zadnji seji občinskega izvršnega sveta, težavna naloga.

Družbeni dogovor upošteva izboljšanje razmerja pokritosti uvoza z izvozom. Kako nehvaležna naloga je to, pove primerjava podatkov. Sevniško gospodarstvo namreč navaja skoraj dvakrat višji konvertibilni izvoz – 86,9 milijonov dinarjev, Narodna banka pa za prvo četrtletje nekaj nad 45,6 milijonov dinarjev. V Sevnici so zato nameravali upoštevati le rast primerljivega dohodka in resolucijske usmeritve. Ob nadrobnem pregledu gibanj osebnih dohodkov v začetku leta so prišli do sklepa, da strokovna služba komiteja za gospodarstvo na podlagi podatkov o polletnem gospodarjenju pripravi analizo, zatem pa naj bi takoj ukrepali.

Nekateri kolektivi imajo „v dobrem" lanske razlike, npr. oba tozda Stillesa, Kopitarna, tozd Gozdarstva pri GG in pozd Marije Vidic, vendar morajo predvsem v Stillesu ravnati previdno. Zanimivo je, da so kolektivi tako imenovanega negospodarstva v prvem letošnjem četrtletju „pojedli" že 63 odstotkov dovoljene rasti za letos, medtem ko so bili v gospodarstvu previdnejši; izkoristili so le 29 odstotkov. V zavodu za kulturo morajo do konca septembra vrniti okrog 30 starih tisočakov, saj so za toliko delili preveč.

A. ŽELEZNIK

IZPLAČA SE OBNOVITI POGODBO

Dober gospodar ob eni letini že načrtuje drugo. Tako pri sevniškem temeljnem obratu za kooperacijo opozarjajo pridelovalce pšenice, naj sejejo tudi v prihodnji jeseni. Pogodbeni pridelovalci bodo spet deležni regresa pri gnojilih. Kdor bo izpolnil lani sprejeto obveznost in oddal obljubljeno pšenico, pogodbo sklenil pa tudi za vnaprej, bo prejel še dodaten dinar za kilogram oddane pšenice. To seveda pomeni, da bo tak kmet lahko dobil za kilogram prvovrstne pšenice tudi po 14 dinarjev.

VABITI TUDI POSPEŠEVALCE

Kjer je divjad naredila škodo na pšenici, je pred žetvijo zadnji čas za ocenitev. Na referatu za kmetijstvo na občinski upravi v Sevnici opozarjajo posebno pogodbene pridelovalce, da na cenitve vedno vabijo tudi kmetijsko pospeševalno službo pri temeljnem obratu za kooperacijo sevniškega Kmetijskega kombinata. Kmetje so bili namreč pri pogodbeni setvi deležni družbenih ugodnosti.

ASFALTIRANO KOMPOLJE

Asfalta to poletje niso veseli le na Logu in Žigrskem vrhu, temveč tudi na Kompolju. Krajani so opravili vsa zameljska dela. Dela so opravili zgledno kljub številnim opravilom na poljih in travnikih.

PIONIRJI GASILCI NA MORJU

Občinska gasilska zveza je poskrbela, da so najboljši pionirji gasilci v soboto, 10. julija, lahko odpotovali na letovanje na morje. Udeležence te kolonije so odbrali na svojstven način. Znano je, da dela po gasilskih društvih v občini nad 250 pionirjev gasilcev. Najboljše so za to pot predlagali pionirji sami.

SEJA IZVRŠNEGA SVETA

Danes se bodo v Sevnici sestali člani občinskega izvršnega sveta. Med drugim bodo obravnavali delo skupnosti za pospeševanje kmetijstva. Na mizi bodo imeli tudi predlog odloka o odpiralnem času trgovin.

Za hrano končno boljši časi?

Agrokombinat in kooperanti naj bi do leta 1985 pridelali 60 do 90 odstotkov več hrane, kot so občinske potrebe – Te dni začetek gradnje prašičerejske farme

Krški Agrokombinat skuša čimbolj izkoristiti naravne možnosti za pridelavo hrane v družbeni in družbeno organizirani proizvodnji. Ker je kmetijstvo, oziroma pridelava hrane tudi ena izmed prednostnih usmeritev v republiki in občini, bodo skušali uresničiti tudi čimveč ciljev iz srednjeročnega programa do leta 1985.

Kljub vsemu pri Agrokombinatu ocenjujejo, da je spričo naravnih danosti ta program, kjer veliko pozornost posvečajo lastni krmni bazi – rastlinski proizvodnji, povečanju prireje govejega in svinjskega mesa ter pridelavi sadja in jagodičevja, še vedno zelo zmeren. To velja tudi za mlečno proizvodnjo in vinogradništvo. Načrtujejo, da bodo pridelali od 60 do 90 odstotkov več pridelkov, kot znašajo občinske potrebe. Leta 1985 bi tako v družbeni proizvodnji pridelali 4.000 ton jabolk, 2500 ton hrušk, 400 ton breskev, 150 ton jagod, 800 ton mesa in 42.000 hektolitrov vina. Iz družbeno organizirane proizvodnje bi leta 1985 dobili 7 milijonov litrov mleka, 3.500 telet, 3.000 mladih pitanih govedi, 20.000 prašičev, 2.500 ton krompirja, 4.000 ton grozdja. Še precej številk je, ki pa so navedene v zvezi s številnimi naložbami in intervencijskimi sredstvi.

Z izgradnjo prašičerejske farme, ki se pričenja te dni, je Agrokombinat že začel uresničevati najpomembnejšo naložbo. Posluh za pridelavo hrane bo potreben tudi pri izvajanju drugih načrtovanih nalog. Poudarjajo, da je prav, da kmetijstvo le dobi poglavitno besedo, da bi doma pridelali dovolj hrane, pri tem pa ne bi smeli pozabiti, da je ravno kmetijstvo pomagalo graditi industrijo.

P. PERC

POGODBE SKLENILI Z 270 KMETI

Krški Mercator – Agrokombinat je sklenil pogodbe z 270 kmeti, ki naj bi pšenico zasejali na okrog 150 hektarih. GKer : kmetje v teh krajih poprej običajno sejali precej manj pšenice, saj sta pretežno prevladovala koruza in krmila, strokovnjaki ocenjujejo, da je to precejšen napredek. V krški občini naj bi letos odkupili okrog 300 ton žita.

Na republiški cesti Brestanica – Podsreda pri Malem Kamnu zaradi plazu že lep čas stoji takle prometni znak. Asfalta je še samo za poldrug meter, zožena cesta, kjer vozijo številni delavski avtobusi s Kozjanskega, pa postaja črna točka. Ali novomeško Cestno podjetje s postavitvijo znakov meni, da je storilo dovolj, ali pa nam prikazuje, kako hudo je priškrnjen cestni dinar, da zmanjka celo za vzdrževanje? (Foto: P. P.)

KRŠKE NOVICE

O SONČNI ENERGIJI V ŠOLSKIH KLOPEH – V krški občini bodo letos pridobivali vse bolj dragoceno energijo v osemnajstih gospodinjstvih na za naše razmere precej nenavaden način: z izkoriščanjem sončne energije. Čeprav je ta način pridobivanja energije še zelo v povojih, optimisti menijo, da je dovolj domačih strokovnjakov, ki obvladajo toplotno tehniko, imajo torej dovolj znanja in bi lahko pomagali pri nadaljnjem razvoju. Da bi že pri mladini spodbudili zanimanje za izkoriščanje te vrste energije, predlagajo nekateri, da bi v šolah uvedli ustrezen učni predmet.

PA ŠE DRUGA VIŽA O ENERGIJI – Tisti, ki se v občini zavzemajo za izkoriščanje sončne energije, še posebej pa napredni posamezniki, ki hočejo, da bi raziskovalna skupnost proučevala možnosti za pridobivanje bioplina iz organskih snovi, imajo ogorčene nasprotnike med zagovorniki bolj raziskanih virov. Ti namreč pravijo, da bi morali predvsem čimbolj izkoristiti energijo, ki gre v zrak in Savo. Vsekakor hvalevredne pobude . . .

DIREKTORJU GRE OD ROK – Na nedeljskem tekmovanju žanjic v Mladju je direktor Agrokombinata inž. Franc Juvanc nejevernim Tomažem malo za šalo in malo zares dokazal, da se ne razume samo na vodenje, ampak zna narediti tudi čvrste snope. Poročilo o tekmovanju objavljamo na 3. strani.

KRŠKI TEDNIK

Srp ni pozabljen

V trebanjski občini se je začela žetev – Glavno delo bodo opravili s stroji – Tudi srp še pride prav

Žetev s srpi živi le še v spominu. Zdaj pšenična polja požanjejo s kombajni ali vsaj s kosilnicami. Toda, kjer danes odpove stroj, morajo priti na pomoč tudi srpi.

ŠE ZNAJO VIHTETI SRP – V teh dneh se je začela žetev v trebanjski občini. Toda vsega dela le ne opravijo s stroji. Tudi Hlebčeve ženske še znajo vihteti srpe, s katerimi lahko opravijo delo, ki ga stroj ne more.

Tako so se Hlebčeve tri ženske, Frančiška, Marija in Nada iz Praproč pri Šentrupertu, zbrale na svoji majhni pšenični njivi, da bi jo pripravile za žetev s kosilnico. V zadnjih dneh je pšenica nekoliko polegla, zato je bilo treba tistih nekaj snopov požeti kar s srpi.

Kot je dejala Marija Hlebec, je dandanašnji kruh predrag, da bi ga kupovali v trgovini. In tako vsako leto posejejo s pšenico vsaj eno njivico. Seveda je pšenice premalo, da bi jo prodali zadrugi, saj je imajo še za svoje potrebe premalo. Toda pri njihovi hiši se še ni zgodilo, da bi pšenico dajali živini.

Najstarejša, Frančiška Hlebec, se spominja drugačnih žetev, kakršne so sedaj. Tedaj, ko je bila ona mlada, so sejali veliko več pšenice, pa tudi žetev je potekala drugače. Žanjice so se v lepih poletnih nočeh odpravile na polja, da bi se izognile hudi vročini. Spomini na tedanje žetve so lepi, meni Frančiška. Toda čas je prinesel svoje in zdaj delo človeških rok opravljajo stroji.

Rast bo letos počasnejša

Kljub omejitvam naložbe ne bodo čisto zastale – Še večja skrb za večji izvoz, zlasti na konvertibilni trg

Medtem ko so lani v trebanjski občini zabeležili zavidanja vredne proizvodne in poslovne rezultate – bili so med prvimi v regiji in republiki, letos ne bo pretiranih priložnosti za hvalo. Kot kažejo analize spremenjenih pogojev gospodarjenja, se je v zadnjem času marsikaj spremenilo.

Vse to je bilo jasno že pred sprejetjem družbenega plana trebanjske občine. Že v letu 1981, ko so bili pogoji za gospodarjenje neprimerno boljši, kot so letos, je bilo jasno, da ne bo mogoče uresničiti vseh zastavljenih načrtov. Tako se bo zmanjšala vsa poraba vključno z investicijsko, kjer bodo namesto dveh milijonov dinarjev, kolikor je bilo predvideno za investicije v tem srednjeročnem obdobju, porabili le poldrugi milijon dinarjev. Prav zaradi tega bo treba vse predvidene investicije še enkrat pregledati. Podobno bo tudi na vseh drugih področjih porabe, zmanjšalo pa se bo tudi zaposlovanje, ki bo raslo le s poldrugim odstotkom.

V letih 1982–83 bodo v trebanjski občini vlagali le v Novolesov tozd, Tovarno akrilnih proizvodov, in Kolinsko, kjer nameravajo povečati proizvodnjo otroške hrane. V kmetijstvu se program agromelioracijskih in hidromelioracijskih del ni izvajal v predvidenem obsegu, zato bodo dela na okoli 370 hektarih zastavili letos. Nekaj novih naložb bo tudi v trgovino, saj bodo novo samopostrežnico zgradili v Mokronogu, Kmetijska zadruga Trebnje pa bo zgradila novo trgovino in skladišče v Veliki Loki.

Kot kažejo splošni okviri razvoja v tem srednjeročnem obdobju, se bo zmanjšala tudi rast družbenega proizvoda in produktivnosti. Še boljše rezultate kot lani pa pričakujejo na področju izvoza. Tu bodo plani spremenjeni le v smeri večanja izvoza na konvertibilno tržišče.

J. S.

ZA NOVO TRGOVINO – Trgovina Kmetijske zadruge Trebnje v Veliki Loki posluje v neprimernih prostorih. Te dni so se začela tam prva dela pri gradnji novih trgovskih prostorov. Delavci GIP Beton, ki bodo gradili nov trgovski objekt in skladišče za reprodukcijski material, so že začeli podirati hiše, kjer bo potem stala nova trgovina. Ta naj bi bila zgrajena v prvih mesecih prihodnjega leta.

VESELICE IN SPET VESELICE – V trebanjski občini je zdaj čutiti pomanjkanje resnejšega dogajanja. Nastopilo je namreč obdobje poletnega mrtvila. Toda po zabavni strani je kar pestro. Tako se te dni ena za drugo vrste gasilske in podobne veselice.

IZ KRAJA V KRAJ

ZAKAJ NI BILO RAZGOVORA? – Mesec dni je potekel od zadnjega razgovora med predstavniki krajevne skupnosti Dobrnič in vodstvom trebanjske občine. Zato je bilo dogovorjeno, naj bi se omenjeni predstavniki spet sestali preteklo soboto. Toda do razgovora ni prišlo, ker je nekdo v „občinskem ansamblu" zbolel. In zdaj se ne ve, ali je za odsotnost omenjenega člana res kriva bolezen ali pa obstaja kakšna resnejša težava. Hujše od bolezni bi namreč bilo dejstvo, da v preteklem mesecu ni bilo prav nič narejenega za rešitev nakopičenih problemov.

TREBANJSKE NOVICE

Izgube terjajo hitro ukrepanje

Izguba v kočevski zdravstveni skupnosti narašča — Zmanjšati bolniški stalež

Kočevska zdravstvena skupnost je že lani zaključila poslovanje z več kot 23 milijoni dinarjev izgub. Stanje se letos še poslabšuje, saj je poraba narasla na 19 milijonov dinarjev mesečno, medtem ko prihodki znašajo le 13 milijonov dinarjev na mesec. Zdravstvena skupnost tako vsak mesec poveča primanjkljaj za skoraj 6 milijonov dinarjev.

V sedanjih pogojih gospodarjenja terja taka izguba takojšnje in učinkovito ukrepanje, ki pa ne sme bistveno prizadeti pravic delovnih ljudi do zdravstvenega varstva. Na seji občinske konference ZK, ki je bila pretekli teden v Kočevju, so

Dr. Marinko Vidošević: „Doseči moramo boljšo organizacijo dela, zmanjšanje hospitalizacije in bolniškega staleža."

komunisti sprejeli oceno političnih razmer v zdravstvenem zdravstvu. Težave Zdravstvenega doma Kočevje so že precej časa znane. Vzroki zanje so v neurejenih odnosih med tozdoma (Kočevje in Ribnica), med tozdom in skupnimi službami, kadrovskimi problemi in še čem. O tem je bilo sklicanih več sestankov, sprejete so bile tudi določene usmeritve, a skoraj brez uspeha.

Zato se komunisti zavzemajo za takojšnjo in učinkovito akcijo. Predvsem bo treba urediti notranjo samoupravno zakonodajo, preseči proračunsko financiranje zdravstva in zdravstvenim delavcem končno dopovedati, da se morajo v sedanjih razmerah obnašati drugače. Nemalo dela čaka tudi delegate občinske zdravstvene skupnosti, ki se bodo morali na temelju bolje pripravljenih gradiv ostreje spopasti s težavami, a tudi delavci v organizacijah združenega dela bodo morali skrbeti, da ne bo prihajalo do izkoriščanja zdravstvenega varstva.

Kako si zamišljajo urejanje razmer v kočevskem zdravstvenem domu, je povedal vršilec dolžnosti direktorja dr. Marinko Vidošević: „Da bi kar najbolj zmanjšali stroške, ki jih ima naša zdravstvena služba, bomo morali v prvi vrsti zmanjšati bolniški stalež, ki je pri nas med najvišjimi v Sloveniji. Toda potrebni bodo tudi drugi ukrepi. Z boljšo organizacijo dela in kadrovsko zasedbo moramo doseči neprekinjeno delo vseh ambulant in precej zmanjšati dežuranje. Tako nameravamo v prihodnje organizirati tri dopoldanske ambulante, dve popoldanski in eno nočno, medtem ko bo dežuranje ob nedeljah in praznikih še vedno potrebno. Z boljšo kadrovsko zasedbo in rednejšim delom — zdaj je nekaj zdravnikov na bolniškem staležu ali pa imajo skrajšan delovnik — bomo več dela opravili že v splošnih ambulantah. Zdravniki naj bi v njih opravljali tudi manjše kirurške posege, manj naj bi bilo napotnic za specialistične preglede, ukiniti pa bo treba tudi zdravstvene postaje, ki nimajo velikega obiska. Skratka, varčevanje bo potrebno na vseh ravneh, a samo do te mere, da ne bo prizadeto zdravje ljudi," je dejal Vidošević.

CENTRALNO OGREVANJE ZA VRTEC — Delavci kočevskega Zidarja te dni končujejo napeljavo za centralno kurjavo v otroškem vrtcu in zgradbi občinske skupščine.

DVA UKREPA DRUŽBENEGA VARSTVA

Tudi v kočevski občini se srečujejo s pojavom previsoko izplačanih osebnih dohodkov. Seveda tako kršenje ni ostalo brez posledic. Tako sta Komunala in Oprema že dobili ukrep družbenega varstva, medtem ko je bilo osem ostalih kršilcev samo opozorjenih. Seveda pa bodo morali vsi, ki so kršili resolucijska merila ter določila družbenega dogovora, previsoko izplačane osebne dohodke poračunati do konca leta.

DROBNE IZ KOČEVJA

„SREČA" LEŽI NA SERVISU — Pred 25 leti so v Kočevju dobili prvi televizor, še v istem letu je dobilo televizorje vsaj še pet srečnih lastnikov. Seveda tedaj ni bilo tako lahko priti do televizorja, saj jih ni bilo moč kupiti na potrošniške kredite. Ko so jih začeli prodajati tudi na kredite, se je število televizorjev neznansko povečalo. To se vidi tudi na servisih, kjer leže cele gore teh sodobnih aparatov. In nekdanjo srečo lastnikov televizorjev je skalilo neskončno čakanje na popravilo.

KAKO VISOKI SO HRIBI? — Potem ko je lani kočevska geodetska uprava izdala pregledno karto občine Kočevje, so imeli pikolovci veliko dela s preverjanjem podatkov. In lahko bi rekli, da so dosegli svoj cilj. Podatki s karte se namreč precej razlikujejo z doslej znanimi. Tako je Mestni vrh na Stojni iz neznanih vzrokov pridobil v višino še dodatnih 12 metrov. Pa ne, da imajo geodeti za vrhove nova merila?

KOČEVSKE NOVICE

KRIVI SO NOŽI

V metliških mesnicah dobite zadnje čase zelo kostljivo meso, pa ni nič čudnega, če se dogajajo tudi takšni prizori:

Gost, ki ne more prerezati kosti: „Tovariš natakar! Prinesli ste mi same kosti!"

Natakar, ki misli, da ima pred seboj sitnega gosta: „Dovolite, da vam meso zrežem jaz." Nož cvili, gost čaka, natakar rdeči. „Meso je že v redu, samo noži niso nabrušeni."

Poduk: Ne krivi tistega, ki se ne da upogibati, ampak tistega, ki upogiba.

Toni Gašperič

ZA LEPŠE KOPALIŠČE — Metliško turistično društvo je preteklo soboto pripravilo akcijo za ureditev kopališča na Kolpi. Med prvimi, ki so s kanto za smeti tekali sem in tja ter pobirali papirčke, so bili mladi fantje, kar naj bi pomenilo, naj se odslej starejši zgledujejo po mladih: če že ne čistijo, naj vsaj ne smetijo. (Foto: M. Krumpačnik)

Kam z odvečno delovno silo?

V metliški občini zaposleno 39 odstotkov prebivalstva — Prevladujejo ženske — Povprečna brezposelnost v prihodnjih mesecih — Usmerjanje!

V metliški občini je bilo marca zaposlenih 3225 delavcev, od tega 3109 v družbenem, 116 pa v zasebnem sektorju. Zaposlenost se je v primerjavi z decembrom 1981 znižala za 1,2 odstotka, povprečna zaposlenost v prvem trimesečju pa se je povečala za 1,9 odstotka.

Tako je zaposleno že 39 odstotkov vsega prebivalstva v občini (slovensko povprečje je 42 odstotka), kar pomeni polno zaposlenost prebivalstva. Vendar je iz matične občine le 67 odstotkov vseh zaposlenih, ostali pa so iz drugih občin ali republik. Za metliško občino je značilno, da več delavcev prihaja na delo v občino, kot pa jih odhaja drugam. 53 odstotkov vseh zaposlenih je žensk, kar je visoko nad republiškem povprečjem. Vzrok za to je v strukturi metliškega gospodarstva, v katerem prevladuje tekstilna industrija.

Za letošnje leto je bila z občinsko resolucijo opredeljena 0,5-odstotna rast zaposlovanja. To se odraža tudi v povečanju števila brezposelnih, zlasti strokovnega kadra, ki prihaja iz šol. Trenutno je na zavodu za zaposlovanje prijavljenih 47 ljudi. To število zaenkrat še ni zaskrbljujoče, brezposelnost pa se bo povečala v naslednjih mesecih, ko se bodo želeli zaposliti učenci, ki so letos končali šolanje. Težave bodo imeli predvsem prodajalci, medicinske sestre, ekonomski tehniki.

Zato je izvršni svet občinske skupščine v Metliki predlagal, naj bi imeli prednost pri zaposlovanju mladi, štipendisti, povratniki iz tujine in JLA ter tisti, ki imajo stalno bivališče v občini. Učence pa bi morali uspešneje kot doslej usmerjati v deficitarne, torej tehnične poklice.

M. KRUMPAČNIK

SPREHOD PO METLIKI

PRED ODHODOM NEKATERIH članov k vojakom je pripravil novovalovski ansambel Indust bag poslovilni koncert v nekdanji kino dvorani, ki so jo nalašč za to priložnost tudi notranje obnovili. Na koncertu je sodelovalo več bendov, napovedanih Pankrtov pa ni bilo, zato so bili najkvalitetnejši prav Industbagovci. Koncert je bil solidno obiskan, a so kljub temu prodali le toliko vstopnic, da so lahko plačali izposojeno ozvočitev. Indust bag zasluži pohvalo: v pretečenem obdobju so bili prav oni tisti, ki so znali razgibati del dokaj nezainteresirane mladine.

V ZAČETKU JULIJA JE pričela delati turistična pisarna v sodu blizu vinske kleti. Tam sta dekle in fant, ki dajeta informacije vsem turistom, željnim znanja o tem, kje v Beli krajini je kaj vrednega, zanimivega, lepega, dobrega. Zaenkrat navala na njune usluge ni, a je to brez dvoma obetaven začetek, ki bo prerasel sčasoma v pomembno vejo dela metliškega Turističnega društva.

BORCI POTREBUJEJO ČLOVEŠKO POMOČ

Za uveljavljanje pravic borcev in vojaških vojnih invalidov, ki jih je v metliški občini 880 ter njihovih družinskih članov, je bilo v preteklem letu porabljenih 22,041.986,25 dinarjev. Reševanje materialnih vprašanj je torej v občini dobro rešeno, vse premalo pa je bilo storjenega pri razvijanju medčloveških odnosov in poglabljanju skrbi za borce v okolju, kjer živijo. Zato je nuja o ustanovitvi patronažne službe pri dispanzerju za borce, ki bi obiskovala bolne borce na njihovih domovih, več kot utemeljena.

metliški tednik

OBISKALI SO BRIGADIRJE

Delegacija predstavnikov ribniške občine in družbenopolitičnih organizacij je pretekli teden obiskala mladinsko delovno brigado Fran Levstik, ki sodeluje na akciji v Brkinih. Pri popravljanju poti, gradnji vodovodov in PTT omrežja v Brkinih letos sodeluje 53 ribniških brigadirjev. Pripravljajo tudi odhod brigadirjev na delovno akcijo na Vrhniki in Plitvicah.

V DOLENJIH LAZIH PROSLAVILI DAN BORCA

Osrednja proslava dneva borca v ribniški občini je bila v Dolenjih Lazih. Ob tej priložnosti so na gasilskem domu odkrili spominsko ploščo žrtvam fašizma. Hkrati so proslavili tudi jubilej gasilskega društva in predali namenu novo asfaltirano cesto skozi Gračrice.

Česar nista zmogla ne Bog ne vojska, se pravi, vzeti tam, kjer ni, bo gotovo uspelo sisom.

T. G.

RIBNIŠKI ZOBOTREBCI

USPEŠNI ŠOLARJI — Preteklo šolsko leto so se učenci ribniških osnovnih šol kar potrudili pri pouku. Od 786 učencev Osnovne šole dr. France Prešeren v Ribnici jih je kar 769 uspešno končalo osnovno šolanje. Med njimi so bili najbolj uspešni učenci drugih in četrtih razredov, ki so vsi uspešno zaključili šolsko leto. Podobno je bilo tudi v Dolenji vasi in v Sušju. Skratka, starši ribniških otrok bodo tudi letos lahko koristneje uporabili leskove palice — to je za izdelovanje zobotrebcev in druge suhe robe.

NAJVIŠJI NE DOBE VODE — Prebivalci ribniške občine se v teh poletnih dneh ubadajo med drugim tudi s tem, kako bi prišli do pitne vode. Dogaja se namreč, da najvišja nadstropja v blokih ne dobe niti kaplje vode. Nič bolje ni v okoliških vaseh, kjer sicer nimajo blokov, a tudi vode ne. Verjetno se vprašanja ne bo dalo rešiti drugače, kot da bodo Ribničani zgradili nov vodovod.

REŠETO

Zmerno zadovoljstvo

Ribniške organizacije združenega dela poslujejo dobro — Doslej ni bilo izgubarjev — Manj rentabilna proizvodnja

Razmeroma ugodni poslovni in proizvodni rezultati ribniškega gospodarstva prispevajo k temu, da pri delavcih — vsaj za zdaj — prevladuje optimistično razpoloženje. Podobno je bilo tudi na sejah družbenopolitičnega zbora ter zbora krajevnih skupnosti in združenega dela, kjer so pretekli teden obravnavali poročilo izvršnega sveta o obiskih v organizacijah združenega dela.

Franc Lapajne, predsednik izvršnega sveta ribniške občinske skupščine, je v poročilu med drugim navedel, da v ribniškem gospodarstvu ni bilo zabeleženih izgub. Mercatorjev tozd Jelka je izgubo že pokril, izgube Inlesovega tozda iz Loškega potoka pa bodo menda pokrite v kratkem. Seveda tudi ribniško gospodarstvo ni brez težav. Še vedno prihaja do izsiljevanja pri cenah, devizni soudeležbi in tudi do nespoštovanja samoupravnih sporazumov. Naraščajo obresti za tuje kredite, kar vse skupaj povzroča, da je gospodarjenje nekoliko manj rentabilno. Kljub takim in podobnim težavam se v ribniški občini v glavnem drže proizvodnih načrtov in dosegajo tak fizični obseg proizvodnje, kakršnega so si zastavili v planih. Dobri rezultati, ki jih glede na razmere dosegajo sedaj, ne uspavajo organizacij združenega dela. Izvajanje ukrepov stabilizacije je slej ko prej prva naloga vseh.

Na seji vseh treh zborov je bilo slišati tudi nekaj nerazveseljivih vesti o oskrbi. Pojavlja se pomanjkanje mesa, za kar obstajajo menda znani razlogi, pa tudi v prihodnje se ne bo bistveno izboljšala, če povemo po resnici. Drugače je z moko, kjer je opaziti špekulativne namene zaradi čakanja na nove cene.

Sicer pa čaka občane ribniške občine, tako kot povsod drugod, krčenje programov samoupravnih interesnih skupnosti in skrajno varčevanje na vseh področjih splošne in skupne porabe.

Ni videti, da praznujejo

Ribničani, ki so znani po podjetnosti, so verjetno pozabili, da bi lahko za 900-letnico svojega mesta iztržili tudi kakšen dinar več. Po mestu namreč skoraj ni opaziti, da praznujejo tako visok jubilej. Resda manjka denarja, a z malo dobre volje in prizadevnosti bi se dalo marsikaj narediti.

Na praznovanje so pozabili tudi v gostinskih lokalih. Ko sem se pretekli teden mudil v Ribnici in zavil na malico v Mercatorjevo Restavracijo s prenočišči, že ob enajsti uri dopoldne niso imeli na zalogi malice. To pa sem izvedel od natakarja, ki po videzu sodeč ne opravlja tega dela z veseljem. Neobrit in skuštran pride do mize popolnoma brez volje in brez kančka prijaznosti. Zakonski par, ki je sedel pri drugi mizi, bržkone sta bila domačina, se je pogovarjal o slabi postrežbi, češ na natakarja je treba čakati tudi po pol ure.

Zakaj je tako, sem odkril, ko sem odhajal iz restavracije. Natakar, ki bi stregel lahko kvečjemu v gostilni kakšne odročne vasi, je med delovnim časom bral Večernje novosti. Njegova sodelavka tudi ni bila hudo ogreta za delo. Za šankom je, nekoliko skrita za blagajno, brala neko ilustrirano revijo.

Ob taki postrežbi in odnosu do gostov potemtakem ni čudno, da je restavracija prazna. To je vsekakor velika škoda za Ribnico in Mercator. Marsikje drugje bi znali drugače izkoristiti tako visok jubilej mesta. Oni pa kot da so pozabili, kako važna gospodarska panoga je lahko turizem. In s takim odnosom do dela v gostinskih lokalih prav gotovo ne bomo še tako kmali dobili slovesa velike turistične dežele.

J. SIMČIČ

S samoprispevkom do lepših poti

V občini v zadnjih štirih letih modernizirali več cest, kot je bilo načrtovano

Kljub veliki podražitvi so v črnomaljski občini v zadnjih štirih letih izpeljali večino del iz programa javnih del, katerih osnova je krajevni samoprispevek. Krajevnih poti in lokalnih cest pa so v tem času asfaltirali precej več, kot je bilo predvideno. Za letošnje, zadnje leto samoprispevka računajo, da bo za izvajanje programa javnih del na voljo dobrih 18,8 milijona dinarjev.

Od samoprispevka se bo nabralo 17 milijonov dinarjev, od lani pa je ostalo dobrih 1,8 milijona din. Vendar bo za uresničitev programa letos ostalo le dobrih 8 milijonov dinarjev, ostalo pa bodo morali dati za odplačilo dolgov in drugih obveznosti. Za zgornji sloj asfalta na krajevnih poteh po pogodbi iz lanskega leta bo šlo nekaj več kot dva milijona dinarjev, za popravilo asfalta na teh poteh in lokalnih cestah so namenili 300 tisočakov, milijon din je udeležba krajevni skupnosti Vinica za izgradnjo vodovoda in kanalizacije, dobrih 4,7 milijona din pa bo šlo za popravilo ceste dobličkí ovinek—Vrhgora oziroma plačilo že opravljenih del.

Po pogodbi iz lanskega leta bo novomeško cestno podjetje asfaltiralo krajevno pot za Tušev dol ter Semič—Sadinja vas in Semič—Sela pri Semiču. Ker na vseh krajevnih poteh, ki so jih asfaltirali iz sredstev samoprispevka, ne bo moč položiti še gornjega sloja asfalta, so sprejeli sklep, da vsako leto opravijo najnujnejša popravila teh cest.

Od leta 1976 je bilo v okviru programa javnih del asfaltiranih več kot 143.000 m2 krajevnih poti in lokalnih cest v vseh krajevnih skupnostih, poleg tega pa še ceste Črnomelj—Mavrlen, Črnomelj—Butoraj ter Semič—Štrekljevec v skupni dolžini 12 kilometrov. Na zadnji seji zborov občinske skupščine, ko so delegati sprejeli poročilo o uresničevanju programa javnih del in program za letos, so predlagali, naj bi poslej dobili tudi podatke, koliko odstotkov vseh krajevnih poti v posamezni krajevni skupnosti je asfaltiranih.

A. B.

POMOČ 2.700 OTROKOM

V letošnjem letu prejema v črnomaljski občini denarno pomoč za 2.700 otrok 1.250 družin. Od tega dobi 200 otrok denarno pomoč za edinohranilstvo, 74 pa za prizadetost. Približno 200 družin s 650 otroki živi v drugih republikah. Povprečni znesek otroškega dodatka od maja dalje je 770 dinarjev mesečno, pogoj za pridobitev pravice za dodatek pa dohodek iz preteklega leta, ki ne sme presegati 4.200 din na družinskega člana mesečno.

BELT: NAJVEČ INVALIDOV

V črnomaljski občini je trenutno 659 delovnih invalidov, od katerih jih je v aprilu prejemalo 106 III. kategorije dodatno nadomestilo zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu, 26 pa je zaposlenih s skrajšanim delovnim časom. En invalid je na poklicni rehabilitaciji. Največ delovnih invalidov imajo delovne organizacije Belt (59), rudnik Kanižarica (29) in GOK (10).

PESA ZA BELSAD — Med številnimi kooperanti črnomaljske kmetijske zadruge oziroma njene temeljne organizacije Belsad so tudi Beličičevi iz Črnomlja, ki so sicer tako imenovani polproletarci. Za Belsad pridelujejo rdečo peso, koruzo bodo obdržali pa zase.

DOMAČE TRNJE

Političnim vicem se zadnje čase nič več ne smejem, ker so postali preveč podobni resnici.

T. G.

ČRNOMALJSKI DROBIR

PRVI IN ZADNJI — Med stvarmi, ki so skupne ljudem iz različnih koncev občine, so gotovo tudi slabe avtobusne zveze, saj se nad njimi pritožujejo od Gribelj do Starega trga in od Vinice do Semiča. Gribeljcem, ki se vozijo na delo, ni prav, da zjutraj pridejo prvi v Črnomelj, po delu pa so zadnji na vrsti, da se odpeljejo domov.

MOČILNICA OSTAJA — Že ob manjšem dežju je dosežek, če človek kljub dežniku pride suh čez veliki črnomaljski most. Cestišče je narejeno tako „strokovno", kot bi ga delali v puščavi: da ja obdrži čimveč vode, tako da avtomobilistom, ki nasploh ne slovijo po pozornosti in uvidevnosti do pešcev, le-teh res ni težko „pozdraviti" s krepkim vodnim pljuskom. Kljub stalnim pritožbam občanov bo ta močilnica ostala nespremenjena še nedoločen čas. Izvajalec se ne čuti dolžnega, da bi zadevo popravil, od drugod pa ni denarja.

KDOR HITRO ODGOVORI, DVAKRAT ODGOVORI — Tako bi lahko prikrojili ljudski rek, ko gre za pobudo delegatov in podporo predsedstva skupščine, da bi poslej delegati svoja vprašanja postavljali na začetku seje, tako da bi, če je to le mogoče, odgovorni do konca seje že lahko pripravili odgovore. Tako naglo odgovarjanje in pojasnjevanje odgovornih je vsekakor posnemanja vredno, in to tako na nižjih kot višjih ravneh.

Črnomaljski poročevalec

TELEVIZIJSKI SPORED

16. VII.

petek

1

18.05 POROČILA
18.10 RADENCI 82: Plesni orkester RTV Priština
18.30 OBZORNIK
18.45 POT V PRIHODNOST: Ko-

munikacijska sredstva v prihodnosti človeštva, izobraževalna serija
19.15 RISANKA
19.24 TV IN RADIO NOCOJ
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 C. Alvaro: STRAH VLADA SVETU, italijanska nadaljevanka

Nadaljevanka je nastala po romanu Corrada Alvara, opisuje pa teror v neki izmišljeni totalitaristični družbi, ki se oblikuje po revoluciji v neki državi. Vanjo se vračajo povratniki in privrženci nove ureditve, med njimi je tudi inženir D. Roberto, poln zanosa in navdušenja. Takoj po vrnitvi začne z delom pri obnovi države. Staro je treba porušiti in zgraditi novo. Takšna usoda naj bi doletela tudi neko renesančno palačo, ki naj bi odstopila prostor plavalnemu bazenu, menda novi družbi bolj potrebnemu kot stara renesančna gradbena lepotica. Dovolj za dober konflikt. Režijo nadaljevanke je imel na skrbi Domenico Campara, glavni vlogi pa sta odigrala: Ugo Pagliasi in Laura Belli.
21.00 PROPAGANDNA ODDAJA
21.05 NE PREZRITE
21.20 ŠPANSKE OPERNE ZVEZDE: TERESA BERGANZA

V poletnih mesecih ljubljanska televizija nadaljuje z oddajami španske televizije o slavnih opernih zvezdah. Oddaje so Španci posneli že pred leti, del pa so jih gledalci pri nas že videli. Ljubitelji oprne umetnosti bodo v glasbenih portretih prepoznali tudi okolja velikih svetovnih opernih hiš, kjer so posneli portrete opernih umetnikov. V današnji oddaji se bo predstavila pevka Tereza Berganza z odlomki iz Bizetove opere Carmen, Rossinijeve Pepelke in Seviljskega brivca ter Mozartove opere La Clemenza di Tito. Oddaio vodi Fernando Rev.

22.15 SPREMLJAJMO – SODELUJMO
22.25 NOČNI KINO: POSLIKANI ČLOVEK, ameriški film

Režiserju Jacku Smithu je pri snemanju tega filma služila za osnovo zgodba znanega pisatelja znanstvenofantastične literature Bradburyja. Slovenci ga dobro poznamo, saj imamo prevedenih nekaj njegovih knjig, pa tudi film Farenheit 441, prav tako posnet po njegovi zgodbi, dobro poznamo. Filmska zgodba tokratnega Nočnega kina pripoveduje o čudnem srečanju mladega fanta in neznanca, ki je po vsem telesu tetoviran z različnimi prizori in barvami. Fantu uspe iz skrivnostnega neznanca izvleči skrivnost in tako počasi ožive zgodbe s tetovirane kože. Igrajo: Rod Steiger, Claire Bloom in Robert Drivas.
00.05 POROČILA

2

17.25 Test – 17.40 Dnevnik v madžarščini – 18.00 Dnevnik – 18.15 Plavica, otroška oddaja – 18.45 Telestart, zabavnoglasbena oddaja – 19.30 Dnevnik – 20.00 Čas ljubezni, Skrivost sanj, baleta – 20.45 Poročila – 20.50 Povečava, dokumentarna oddaja – 21.40 Nočni kino: Najboljša ženska mojega življenja, češkoslovaški film

17. VII.

sobota

1

17.15 POROČILA
17.20 SLAVNI FITTIPALDI, brazilski dokumentarni film

Film bo ljubitelje avtomobilskega športa spomnil na junaka formule I

in nekdanjega svetovnega prvaka v tej športni panogi.
18.55 NAŠ KRAJ: Leše

Na Lešah so več kot sto let kopali premog, zdaj pa na premogovnik spominjajo le še opuščeni rovi, skromne hiše nekdanjih rudarjev in zarjavel zvonec, ki je nekdaj naznanjal odhod rudarjev v jamo. Kljub temu, da je kraj danes povsem brez industrije, pa so krajani veliko naredili: obnovili so vodovod in cesto, v jeseni bodo prve domačije dobile telefon, dograjena pa naj bi bila tudi vrtec in šola. Oddajo o Lešah so pripravili: snemalca Dušan Ivanišin in Gašper Starc ter novinar Slavko Bobovnik.
19.10 ZLATA PTICA – B. Magajna: RACKO IN LIJA
19.15 RISANKA
19.24 TV IN RADIO NOCOJ
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 STRADUN – BAŠ ČARŠIJA – SKADARLIJA, skupna zabavnoglasbena oddaja
21.45 ZRCALO TEDNA
22.00 UJETNIK DRUGE AVENIJE, ameriški film

Po uspešni Neil Simonovi gledališki igri je nastal film režiserja Franka Melvina „Ujetnik druge avenije". Film ne skriva svojega gledališkega porekla, vendar je kljub temu ta „žalostna komedija" vredna ogleda, še posebno ker v nji nastopa odlični Jack Lemmon, ob njem pa še Anne Bancroft, Gene Saks, Elizabeth Wilson. Zgodba se prične nekega poletnega dne v 14. nadstropju stanovanjske zgradbe. Prezračevalne naprave ne delajo, smrad s pločnikov se širi okoli, psi neusmiljeno zavijajo. V to neprijetno vzdušje prileti še dodatni udarec: junak Mel izgubi službo, na glavo mu prileti lonec z vodo in . . . dovolj za človeka občutljivih živcev. Mela se poloti posebna norost in po ameriški navadi mora k psihiatru.
23.35 POROČILA

2

16.55 Moja Rdeča kapica, Maček Bum–bum se sprehaja v snu po svetu, otroški predstavi – 18.00 Človek in pol, humoristična oddaja – 19.00 Narodna glasba – 19.30 Dnevnik – 20.00 Radenci 82: Plesni orkester RTV Sarajevo – 20.30 Poezija – 21.05 Poročila – 21.10 Človek in čas, dokumentarna serija – 21.40 Športna sobota – 22.00 Svet okoli nas: Do meje zdržljivosti, dokumentarna serija

18. VII.

nedelja

1

9.00 POROČILA
9.05 ŽIVŽAV, otroška matineja
9.55 N. Companeez: ŽENSKE Z OBALE, francoska nadaljevanka
11.25 TV KAŽIPOT
11.45 ČEZ TRI GORE: Ljutomerski oktet
12.15 KMETIJSKA ODDAJA
13.15 POROČILA (do 13.20)
16.15 POROČILA
16.20 BRASIL SPECIAL, zabavnoglasbena oddaja
17.10 ŠPORTNA POROČILA
17.25 KOMISAR MOULIN: Oseka, francoska serija

Francoska serija o komisarju Moulinu je sestavljena iz posameznih zaključenih epizod, katerih vsaka je dolga kot celovečerni film. Gre za niz kriminalk, v katerih blesti razumni komisar Moulin. Nedeljsko popoldne bo popestrilo pet filmov. Prvi Oseka razpleta zapleteno zgodbo, ki se začne, ko pride Moulin na počitnice v Belle Ile en Mer in ga že prvi dan počitnikovanja čaka presenečenje – našli so truplo lepe ženske . . . Režiser filmov je Jacques Trebouta, v glavnih vlogah pa nastopajo: Yves Renier, Guy Montagne, Diane Kurys, Gerard Darrieu.
18.45 OPERA NARAVE: Južna Amerika – Strast spomina, drugi del
19.10 RISANKA
19.23 TV IN RADIO NOCOJ
19.25 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 ČEZ NEPREKINJENO ČRTO, beograjska nadaljevanka
21.00 ČLOVEK BREZ MEJA: Opazovalci, dokumentarna serija
21.30 ŠPORTNI PREGLED
20.00 LOVČEN: GORSKO–HITROSTNE DIRKE ZA JP
22.15 POROČILA

2

14.45 Grobničko polje: Motodirke za VN Jugoslavije – 17.30 Glasbeno popoldne – 19.00 Velike razstave – 19.30 Dnevnik – 20.00 Jazz na ekranu: Plesni orkester RTV Ljubljana – 20.40 Poročila – 20.50 Bogastvo Rougonovih, serijski film – 21.45 Cordillera Blanca, dokumentarna oddaja

19. VII

ponedeljek

1

17.40 POROČILA
17.45 ČUDOVITI SVET PAJKOV, ameriški poljudnoznanstveni film

18.30 OBZORNIK
18.45 HIT MESECA
19.15 RISANKA
19.24 TV IN RADIO NOCOJ
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 M. Sabolović: IZSILJEVANJE, drama TV Zagreb

Zagrebška televizija je posnela film o poskusu vohunsko-diverzantskega napada na Jugoslavijo in o uspešni protiakciji naših organov za notranje zadeve. Scenarist Mihovil Sabolović in režiser Vladimir Fulgosi sta film naslovila Izsiljevanje. Film sodi med akcijske filme, vendar pa v središču pripovedi ni zgolj akcija, temveč psihično izrisavanje likov.
21.25 KULTURNE DIAGONALE
22.10 V ZNAMENJU

2

17.40 TV Dnevnik v madžarščini – 18.00 Dnevnik – 18.15 Lutkarski pogovori, otroška serija – 18.30 Ljudske pripovedke – 18.45 J. S. Bach: Brandenburški koncert št. 2 – 19.00 Telesport – 19.30 Dnevnik – 20.00 Znanost in mi – 21.00 Poročila – 21.10 Zabava vas Al Stewart

20. VII.

torek

1

18.00 POROČILA
18.05 ZGODBE O PRISMUKIJI, otroška serija
18.15 KITAJSKA: Slikar Han Melin
18.30 OBZORNIK
18.45 MOSTOVI – HIDAK, oddaja za madžarsko narodnostno skupnost

Tokrat bo v oddaji poleg že ustaljene rubrike Štirinajst dni še daljši zapis o 11. mednarodnem raziskovalnem taboru v Petišovcih. Zanimiva za ogled bo tudi reportaža iz krajevne skupnosti Radmožanci, med vestmi pa zapis o začetku snemanja televizijske nadaljevanke in celovečernega filma „Strici so mi povedali" po romanu Miška Kranjca. Oddajo je pripravilo televizijsko dopisništvo iz Murske Sobote.
19.00 KNJIGA
19.15 RISANKA
19.24 TV IN RADIO NOCOJ
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 SKUPNO, oddaja TV Novi Sad in drugih jugoslovanskih studijev

Gospodarjenje v letošem letu je naplavilo na površje veliko delovnih organizacij, ki so četrtletno poslovanje zaključile z izgubo. Zaostrene razmere so med izgubarje potegnile tudi tiste, ki to doslej niso bile, zanesljivo pa so med izgubarji ostali že kronični bolniki našega gospodarstva. Tema je torej aktualna in vroča, zato bo zanimiva oddaja televizije Novi Sad, ki ob sodelovanju z drugimi televizijskimi središči pripravlja tokratno oddajo Skupno. Rdečo nit oddaje bo predstavljal pogovor s predsednikom Gospodarske zbornice Jugoslavije, vmes pa se bodo oglasili drugi televizijski studiji s prispevki o izgubarjih v posameznih republikah in obema pokrajinama. Ljubljanski studio je pripravil pogovor z Janezom Šterom, predsednikom začasnega kolegijskega organa, katerega naloga je sanirati težavno gospodarsko stanje v novomeškem industrijskem velikanu IMV, ki se otepa s hudimi izgubami.
20.45 R. Rolland: JEAN CHRISTOPHE, francoska nadaljevanka
21.40 V ZNAMENJU

2

17.40 TV dnevnik v madžarščini – 18.00 Dnevnik – 18.15 Otroška oddaja – 18.45 Prijatelji glasbe – 19.30 Dnevnik – 20.00 Narodna glasba – 20.45 Čas podvigov, dokumentarna serija – 21.55 Poročila – 21.40 Koncert zagrebške filharmonije na dubrovniških poletnih prireditvah (do 22.40)

21. VII.

sreda

1

17.55 POROČILA
18.00 GUSARJI KAPITANA GANCHA, brazilska otroška serija
18.30 OBZORNIK
18.45 AKUD BRANKO KRSMANOVIĆ, glasbena oddaja

Ob zaključku letošnjega republiškega zborovskega tekmovanja Naša pesem se je mariborskemu občinstvu predstavil zbor akademskega kulturno-umetniškega društva Branko Krsmanović iz Beograda, ki ga vodi Darinka Matić – Marović.
19.15 RISANKA
19.24 TV IN RADIO NOCOJ
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 FILM TEDNA: BOG SLON, indijski film

Tokratni filmski večer bo zapolnil sodobni indijski film, za katerega je opravil režijo, napisal scenarij in skomponiral glasbo Ray Atyajit. Film pripoveduje o zasebnem detektivu Felu, ki v svetem mestu Benaresu išče izgubljeni kip Genesha – boga slona, ki so ga najverjetneje ukradli. Raziskava vodi do skrivnostnega moža Machli Babe, ki se izdaja za svetega človeka, v resnici pa je le člen v razvejani trgovini z ukradenimi umetninami. Film nam bo torej prikazal eksotični svet svetega mesta in pa zahodnemu svetu, žal, preveč poznano zadevo – kriminal. Režiser, ki velja za eno velikih imen indijskega filma, je naredil zanimiv in napet film.
21.55 V ZNAMENJU

2

17.40 TV dnevnik v madžarščini – 18.00 Dnevnik – 18.15 Padla z neba, otroška serija – 18.45 Narodna glasba – 19.30 Dnevnik – 20.00 Srečanja, kulturna oddaja – 20.50 Poročila – 20.55 TV drama (do 22.10)

22. VII.

četrtek

1

9.00 POROČILA
9.05 Z GODCI IN PEVCI V LOGATCU
9.35 ŽIVŽAV, otroška matineja
10.25 ŠAHU IN LETEČA PRINCESA, prenos iz Mladinskega gledališča
11.40 POJO NAJ LJUDJE
12.20 POROČILA (do 12.25)
15.00 PESMICE Z VSEH VETROV, otroški zbori na republiški reviji v Zagorju
15.30 POROČILA
15.35 POKONCI, DELFINA, jugoslovanski film
17.10 NAŠE LASTOVKE, reportaža o nastopu izseljencev v Ljubljani
18.10 USTVARJANJE TITOVE JUGOSLAVIJE: Zasužnjeni, a nepokorjeni
19.15 RISANKA
19.24 TV IN RADIO NOCOJ
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 GLASBENI ČETRTEK
21.20 TEŽNOST NIČ, dokumentarna oddaja

Leta 1973 je trojica ameriških vesoljcev preživela polnih 171 dni v vesoljski ladji Skylab. Ta zanimivi znanstveni poskus so spremljale tudi filmske kamere. V nocojšnji dokumentarni oddaji si lahko ogledamo del življenja v vesoljski postaji, kjer se morajo vesoljci prilagajati breztežnostnemu stanju. Počutje, telesno in duševno, so nadvse skrbno nadzorovali in sproti proučevali. Ker tovrstni poleti začenjajo postajati vsakdanjost, je prav, da jih malo bolje spoznamo. Prav to pa bo radovednežem omogočila ta oddaja.
22.10 POROČILA

2

17.40 TV dnevnik v madžarščini – 18.00 Dnevnik – 18.15 40 zelenih slonov, otroška serija – 18.40 Dašenka, risanka – 18.45 Muppet show – 19.30 Dnevnik – 20.00 Filmski večer: Srhljive zgodbe, japonska serija – 21.45 Nosferatu, zahodnonemški film

RADIO LJUBLJANA

PETEK, 16. VII.

4.30 Jutranji program. 7.30 Z radiom na poti. 8.00 Poročila. 8.05 Za šolarje. 9.05 Z glasbo v dober dan. 10.05 Rezervirano za . 11.05 Ali poznate? 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji. 12. Poročila – Na današnji dan. 12.10 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti. 12.30 Kmetijski nasveti. 12.40 Pihalne godbe. 13.00 Iz naših krajev. 13.00 Obvestila in zabavna glasba. 13.50 Človek in zdravje. 14.05 Škatlica z godbo (Carmen, Karneval v Benetkah, Espana, Cavalleria Rusticana). 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.00 Dogodki in odmevi. 16.00 Vrtiljak. 17.00 Studio ob 17-ih. 18.00 Pojemo in godemo. 18.30 S knjižnega trga. 19.00 Radijski dnevnik. 19.35 Lahko noč, otroci. 19.45 Vsa zemlja bo z nami zapela. 20.00 Uganite, pa vam zaigramo. 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.00 Poročila – našim rojakom po svetu. 22.15 Informativna oddaja v angleščini in nemščini. 22.30 Radi ste jih poslušali. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Petkov glasbeni mozaik. 00.05 – 4.30 Nočni program iz studia Koper. (Vsako uro poročila)

SOBOTA, 17. VII.

4.30 Jutranji program. 7.30 Z radiom na poti. 8.05 Pionirski tednik. 9.05 Zapojmo pesem. 9.20 Komorni intermezzo. 9.35 Turistični napotki. 10.05 Panorama lahke glasbe. 10.40 Svetovna reportaža. 11.05 Zborovska glasba po željah poslušalcev. 11.40 Dunajski filharmoniki, Johann Strauss in Karl Bohn. 12.10 Godala v ritmu. 12.30 Kmetijski nasveti. 12.40 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.00 Iz naših krajev. Obvestila. 14.05 Glasbena panorama. 15.00 Dogodki in odmevi. Obvestila in zabavna glasba. 16.00 Vrtiljak. 17.05 Kulturna panorama. 18.00 Poje sopranistka V. Janeva Iveljić. 18.30 Iz dela Glasbene mladine Slovenije. 19.00 Radijski dnevnik. 19.35 Mladi mostovi. 20.00 Sobotni zabavni večer. 21.00 Za Slovence po svetu. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Od tod do polnoči. 00.05 – 5.00 Nočni program (Poročila vsako uro)

NEDELJA, 18. VII.

5.00 – 7.30 Jutranji program. 7.40 Vedri zvoki. 8.07 Radijska igra za otroke (Lojze Kovačič: Hišica dveh zmerjalcev). 9.05 Še pomnite, tovariši? 10.05 Nedeljska matineja. 11.00 Naši poslušalci pozdravljajo. 13.00 Poročila, posebna obvestila, obvestila. 13.20 Za kmetijske proizvajalce. 14.05 Humoreska tega tedna (D. Buzzatti: Galaktični obisk). 14.25 Z majhnimi ansambli. 14.40 Pihalne godbe. 15.10 Pri nas doma. 15.30 Nedeljska reportaža. 15.55 Listi iz notesa. 16.20 Gremo v kino. 17.05 Popularne operne melodije. 17.50 Zabavna radijska igra (M. Marind: Skrivnost kote 117). 19.00 Radijski dnevnik. 19.30 Obvestila in glasba. 19.35 Lahko noč, otroci. 19.45 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.00 Iz naših sporedov. 22.20 Glasbena tribuna mladih. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Nočni koncert lahke glasbe. 00.05 Nočni program. (Poročila vsako urro.)

PONEDELJEK, 19. VII.

4.30 Jutranji program. 7.30 Z radiom na pot. 8.05 Aktualni problemi marksizma. 8.25 Počitniško popotovanje od strani do strani. 8.40 Pesmica na potepu. 9.05 Z glasbo v dober dan. 9.35 Turistični napotki za goste iz tujine. 10.05 Rezervirano za . . 11.05 Ali poznate? 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji. 12.10 Veliki revijski orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti. 12.40 Igra delavska godba iz Trbovelj. 13.00 Iz naših krajev. Iz naših sporedov. 13.30 Priporočajo vam. 14.05 Zbori na koncertnih odrih – Naša pesem 82. 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.00 Dogodki in odmevi. 15.30 Obvestila in zabavna glasba. 16.00 Vrtiljak. 17. Studio ob 17-ih. 18.00 Na ljudsko temo: Kitara in britanska ljudska pesem. 18.25 Zvočni signali. 19.00 Radijski dnevnik. 19.35 Lahko noč, otroci. 19.45 Minute z ansamblom Dobri znanci. 20.00 V delavnici J. Haydna. 21.05 Iz naše diskoteke. 22.00 Našim rojakom po svetu. 22.25 Iz naših sporedov. 22.30 Popevke iz jugoslovanskih studiev. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Za ljubitelje jazza. 00.05 – 4.30 Nočni program. (Poročila vsako uro.)

TOREK, 20. VII.

4.30 Jutranji program. 7.30 Z radiom na poti. 8.05 Za šolarje. 8.35 Iz glasbenih šol. 9.05 Z glasbo v dober dan. 9.35 Turistični napotki za goste iz tujine. 10.05 Rezervirano za . . . 11.05 Ali poznate? 11.35 Naše pesmi in plesi. 12.00 Na današnji dan. 12.10 Danes smo izbrali. 12.30 Kmetijski nasveti. 12.40 Po domače. 13.00 Iz naših krajev. Iz naših sporedov. 13.30 Priporočajo vam. 14.05 V korak z mladimi. 15.00 Dogodki in odmevi. 15.30 Obvestila in zabavna glasba. 16.00 Vrtiljak. 17.00 Studio ob 17-ih. 18.00 Sotočja. 18.45 Glasbena medigra. 19.00 Radijski dnevnik. 19.35 Lahko noč, otroci. 19.45 Minute s klaviaturistom Miho Kraljem. 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.30 S solisti in ansambli JRT. 21.05 Radijska igra (A. Ingolič: Vidim te, Veronika) 22.00 Našim rojakom po svetu. 22.25 Iz naših sporedov. 22.30 Operetna glasba. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Paleta popevk jugoslovanskih avtorjev. 00.05 – 4.30 Nočni program. (Poročila vsako uro.)

SREDA, 21. VII.

4.30 Jutranji program. 7.30 Z radiom na poti. 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani. 8.20 Počitniški pozdravi. 8.35 Izbor v sredo. 9.05 Z glasbo v dober dan. 9.35 Turistični napotki za goste iz tujine. 10.05 Rezervirano za . . 10.40 Lokalne radijske postaje se vključujejo. 11.05 Ali poznate? 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji. 12.00 Na današnji dan. 12.10 Veliki zabavni orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti. 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture. 13.00 Iz naših krajev, Iz naših sporedov. 13.20 Obvestila in glasba. 13.30 Priporočajo vam. 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo. 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.00 Dogodki in odmevi. 15.30 Obvestila in glasba. 15.50 Radio danes, radio jutri. 16.00 Vrtiljak. 17.00 Studio ob 17-ih. 18.00 Pesmi B. Foersterja in V. Felixa. 18.15 Naš gost. 18.30 Mladi na glasbenih revijah in tekmovanjih. 19.00 Radijski dnevnik. 19.25 Obvestila in glasba. 19.35 Lahko noč, otroci. 19.45 Minute z ansamblom Štirje kovači. 20.00 Koncert za besedo. 20.25 S klavirskim kvartetom Martinu (Mozart, Mahler). 21.05 Odlomki iz opere Tosca. 22.00 Našim rojakom po svetu. 22.25 Iz naših sporedov. 22.30 Revija slovenskih pevcev zabavne glasbe. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Jazz pred polnočjo. 00.05 – 4.30 Nočni program. (Poročila vsako uro.)

ČETRTEK, 22. VII.

5.00 – 7.30 Jutranji program. 7.30 Vedri zvoki. 8.00 Iz naših sporedov. 8.07 S soncem v dlaneh. 8.40 Mladina poje (Ob dnevu vstaje). 9.05 Praznična glasbena matineja. 10.05 Posebna oddaja (Spomeniško varstvo v Sloveniji). 11.00 Izbrali smo za vas. 12.00 Na današnji dan. 12.10 Slovenska popularna glasbena scena. 13.00 Poročila in posebna obvestila. 13.30 Štiri desetletja po roški ofenzivi. 14.05 Jubilejni koncert OPZ in MPZ Ljubljana. 15.00 Informativna oddaja. 15.15 Angažirana pesem slovenskih avtorjev zabavne glasbe. 16.00 Glasba – humana vrednota. 17.05 Hvala borcem (zborovska glasba). 17.20 C. Kosmač: Pomladni dan. 18.00 Revijski orkester RTV Ljubljana izvaja dela slovenskih skladateljev. 19.00 Radijski dnevnik. 19.35 Lahko noč, otroci. 19.45 Minute z . . 20.00 Četrtkov večer. 21.05 Literarni večer (Svitanja). 21.45 Lepe melodije. 22.00 Našim rojakom po svetu. 22.25 Iz naših sporedov. 22.30 Popularna glasba iz jugoslovanskih studiev. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Mladi imajo besedo (rockovska glasba). 00.05 – 4.30 Nočni program. (Poročila vsako uro.)

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 15. julija – Vladimir
Petek, 16. julija – Dan tankistov
Sobota, 17. julija – Aleš
Nedelja, 18. julija – Miroslav
Ponedeljek, 19. julija – Zlata
Torek, 20. julija – Marjeta
Sreda, 21. julija – Danijel
Četrtek, 22. julija – Dan vstaje

LUNINE MENE

20. julija ob 19.56 – mlaj

KINO

BREŽICE: 17. in 17. 7. ameriški barvni film Poštar vedno zvoni dvakrat. 18. in 19. 7. ameriški barvni film Doživetja v avtokampu. 20. in 21. 7. francosko-belgijski barvni film Pripravite robčke. 23. in 24. 7. ameriški barvni film Napad na platformo Dženifer.

ČRNOMELJ: 15. 7. ameriški film Divja horda. 16. 7. kanadski film Noči striptiza. 18. 7. Divja horda in Noči striptiza. 19. in 20. 7. ameriški film Nočne igre.

KOSTANJEVICA: 17. 7. angleški film Dekle iz plemena Ašanti. 18. 7. ameriški film Motivi hiše žalosti. 21. 7. angleški film Svet je poln oženjenih mož.

KRŠKO: 17. in 18. 7. ameriški film Lov za izgubljenim zakladom. 21. 7. francoski film Mladost – norost. 22. 7. jugoslovanski film Moja draga Iza.

ŠEVNICA: 16. 7. ameriški film Božanski dnevi. 17. in 18. 7. risani film Tom in Džeri. 21. in 22. 7. ameriški film Sinovi velike medvedke. 23. 7. italijanski film Potovanje z Anito.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

DEKLE, ki ima veselje do strežbe v gostilni, dobi zaposlitev v gostilni ČERNE na Verju 9, Medvode, Nastop službe 25. julija 1982.

STANOVANJA

GARSONJERO ali sobo s kopalnico in posebnim vhodom v Novem mestu (prednost center, Kandija ali Bršljin) nujno iščem. Ponudbe pod šifro: „INŽENIR".

KRŠKO – SOBO oddam takoj. Katič, Kajuhova 17 – nad šolo.

ZAMENJAM novejše najemniško dvosobno stanovanje s telefonom in centralnim ogrevanjem v Sevnici za enakovredno v Brestanici ali Krškem. Naslov v upravi lista (2980/82).

OPREMLJENO STANOVANJE v Novem mestu, dvosobno (53 m2), vseljivo takoj, prodam. Naslov v upravi lista. (2981/82).

Motorna vozila

OSEBNI AVTO Sumbeam 1250 in oper rekord 1700 karavan prodam. Alojz Marolt, Drnovo, Leskovec, telefon 71–537.

ZASTAVO 101, letnik 1973, po delih ali v celoti prodam. Dušan Vidic, Krka 46, Novo mesto.

ZASTAVO 750, starejši letnik, prodam. Pungerčar, Koštialova 14, Novo mesto.

126 P, letnik 1979, odlično ohranjen, z novim motorjem, prodam. Informacije na telefon (068) 24–754 (popoldne).

R 4, letnik 1974, prodam. Ponudbe na telefon 25–005 od 15. do 18. ure.

ZASTAVO 750, letnik 1972, v voznem stanju in registrirano, prodam. Bojan Pureber, Velika Cikava 17, Novo mesto.

FIAT 126 P, letnik 1979, registriranega do junija 1983, prodam. Zdravko Mikec, Dol. Kamence 81, Novo mesto.

126 P, letnik 1977, in prikolico (500 kg) prodam. Breg 22, Novo mesto.

ZASTAVO 850, v voznem stanju, prodam. Slavko Bakše, Šentjernej 48.

ZASTAVO 750, letnik 1976, registrirano do maja 1983, prodam. Andrej Štembergar, Šentjernej.

ZASTAVO 750 L, letnik 1978, prodam. Marjan Iskra, Dvor 73.

Tovorni avto MERCEDES 322 prodam. Marjan Bradač, Gor. Mraševo 5, Novo mesto.

R 4, letnik 1978, prodam. Somrak, Goriška vas 7, Mirna peč.

MOTOR APN 4 prodam. Groblje 8, Novo mesto.

ZASTAVO 750, letnik 1975, prva leva stran karambolirana, prodam. Ogled v četrtek in petek popoldne. Virant, Gubčeva 8, Krško, telefon 72–920.

ZASTAVO 750, dobro ohranjeno, registrirano do 8. junija 1983, prva registracija 15. 11. 1976, prodam. Cena po dogovoru. Sotler, Senovo, telefon (068) 79–377.

126 P, letnik 1977, registriran do aprila 1983, prodam. Marjan Pleskovič, Gor. Gomila 4, Šmarješke Toplice.

ZASTAVO 750, letnik 1970, ohranjeno in obnovljeno, in MZ 250, nov, prodam. Štane Lah, Maharovec 31, Šentjernej.

PRODAM osebni avto R 10, neregistriranega. Za registracijo je potrebno manjše popravilo. Prodam tudi LADO 1200, letnik 1972. Smolenja vas 65, Novo mesto.

VW 1200, letnik 1974, prodam. Tone Ban, Velike Brusnice 71.

R 4, letnik 1978, prodam. Telefon (068) 24–081.

TERENSKO VOZILO ARO 240 prodam ali zamenjam za osebni avto ali kamp prikolico. Marko Kirar, Čadraže 1, Šmarješke Toplice.

ZASTAVO 101, letnik 1978, prodam. Telefon 23–376.

FIAT 750 prodam po delih. Šmihel 50, Novo mesto.

SPAČKA, letnik 1974, prodam. Naslov v upravi lista (2979/82).

126 P, letnik 1978, prodam. Kavčič, Družinska vas 56, Šmarješke Toplice.

ZASTAVO 750, letnik 1973, prodam ali menjam za MZ 250. Marjan Saje, Male Poljane 14, Šmarješke Toplice.

ZASTAVO 750, staro štiri mesece, prodam. Magda Kerin, Podbočje 11.

DIANO, letnik 1978, prodam. Telefon 61–212 (popoldan).

PONY EKSPRES prodam za 1 stari milijon. Pešič, Mestne njive 6, Novo mesto.

ZASTAVO 750 LC, letnik december 1979, prevoženih 20.000 km, prodam. Cena po dogovoru, Franc Novšak, Ulica Heroja Simončiča 2, Trebnje.

ZASTAVO 750, letnik 1970, neregistrirano, ugodno prodam. Telefon 85–110 do 15. ure.

OPEK KADETT, 1968, registriran do maja 1983, v dobrem stanju, prodam. Tel: (068) 22–218.

ZASTAVO 750, letnik 1979 – december, prodam. Kuhar Stane, Veliko Mraševo 47, Podbočje.

Kmetijski stroji

PRODAM rabljene tračne grablje Favorit 220, puhalnik Tajfun, dopuhalnik z elektromotorjem. Franc Jordan, Dobrava 3, Kostanjevica.

TRAKTOR Deutz (25 KS) s koso prodam. Matjašič, Arnovo selo, Artiče, Brežice.

KOSILNICO Alpina, v dobrem stanju, prodam. Naslov v upravi lista (2977/82).

KOSILNICO Figaro (širina kose 133 cm) prodam. Novinc, Prapreče 16, Žužemberk, telefon 84–192.

PRODAM novo enoosno 3-tonsko kiperico. Ogled: Ciril Kovačič, Cegelnica 39, pri Novem mestu.

ŽITNO MLATILNICO Gorenje s čiščenjem, dobro ohranjeno, prodam. Jože Šprajcer, Lokve 23, Črnomelj.

Kombajn za izkop krompirja „HASSIJA", nemški, in nakladalno prikolico „Mengle" (19 m3) poceni prodam. Možina, Zg. Draga 26, Višnja gora.

Traktor ZETOR 6911 prodam. Globevnik, 24, Šmarješke Toplice.

MOTOR za traktor Steier (2 cilindra) prodam. Telefon 43–733.

KOSILNICO Agria ugodno prodam. Alojz Marolt, Drnovo 68, Leskovec pri Krškem, telefon 71–537.

TRAKTOR Tomo Vinkovič prodam. Milan Badovinac, Stopiče 34, Novo mesto.

PRODAM

ETAŽNO PEČ za centralno ogrevanje (EMO 20 – 20000 ccal.) prodam. Ponudbe: Milka Čučnik, Orehovec 37 a, Kostanjevica na Krki.

PRODAM malo rabljeno zakonsko spalnico in kuhinjsko pohištvo, štedilnik (plin, elektrika). Irma Kolar, Prvomajska 6, Sevnica.

PRODAM avtoradio, gumi – ježevki za škodo, prevleke za škodo, otroški voziček (sedež za v avto), TV panorama poluks in otroški stolček CHICCO. Torkar, Šolska 6, Novo mesto.

PRODAM kavč, dva fotelja in televizor (črno-beli). Vprašati: Slejko, Ragovska 10 a, Novo mesto, telefon 25–264 (vsak dan po 14. uri).

KOBILO, staro štiri leta, uporabno za delo in jahanje, prodam. Naslov v upravi lista (2978/82).

PRODAM 210 m2 gipsastih plošč za oblogo sten. Boris Slapšak, Boštanj pri Sevnici, telefon 81–004 (dopoldne), 81–332 (popoldne).

PRODAM kombiniran 30 l hladilnik, 220 V, 12 V in plin, primeren za kampiranje. Tel.: 23–575

PRODAM gramofon ELAK 206 AS automatic (brez ojačevalca) cena 6000.–. Peric, tel. 21–501.

BARAKO, primerno za drvarnico, prodam. Telefon 21–106 (popoldan).

ZLATO za zobe prodam. Ponudbe pod šifro: „34 GRAMOV".

„HI – FI" gorenje center, skoraj nov, prodam. Tel. 23–562.

SPALNICO, dobro ohranjeno, prodam. Naslov v upravi lista (2973/82).

PRODAM mizarsko kombinirko s petimi operacijami in termoakumulacijsko peč. Slavko Novinc, Drganja sela 46, Straža.

GRADBENE PLOHE in barako prodam. Naslov v upravi lista (2974/82).

Ugodno prodam MAESTRO 100 bas, SOLTON KOMANDER 2000 pevsko, oboje še pod garancijo, FBT 100 W pevsko in SAKSOFON JAMAHA TENOR še v odličnem stanju. Martin Malnarič, Cerovec n. h. Semič.

PRODAM pralni stroj Gorenje, starejši letnik, in 28 m2 bukovega parketa. Ivan Kos, Harinja vas 19, Otočec.

PRODAM traktor Univerzal (45 KM), 1700 delovnih ur, in dve kravi (friziko in sivko). Janez Kastelic, Mali vrh 8, Mirna peč.

KORUZO (300 kg) prodam. Drska 49, Novo mesto.

NEMŠKE OVČARJE, čistokrvne, stare dva meseca, prodam. Naslov v upravi lista (2975/82).

KRAVO, mlado, brejo osem mesecev, prodam. Smolenja vas 41, Novo mesto.

PRODAM ostrešje (4 kom strešne dolžine 12 m x 22 x 20 cm), 1,5 m3 rabljenih plohov, podpornike za šolanje, betonski mešalec, rabljen štedilnik (4 plošče in pečica) in hladilnik Emo. Informacije na telefon 84–178.

NEMŠKE OVČARJE, čistokrvne, stare šest tednov, prodam. Telefon (068) 23–509.

MLADIČE – nemške ovčarje z rodovnikom, prodam. Potočar, Bršljin 50, Novo mesto, telefon (068) 21–021.

PRODAM rabljeni gradbeni les, bankine, deske, hrastove trame in elektromotor (7,5 KM). Žefran, Gotna vas, Novo mesto.

SPALNICO, staro tri mesece, zaradi selitve prodam. Slavoljub Čirić, Stritarjeva 5, Novo mesto, tel. 22–344.

OKNA IN VRATA, z vgrajenimi roletami, primerna pri adaptacijah stanovanjskih hiš, prodam. Hribar, Ljubljanska 48, Novo mesto, tel. 22–814.

OSLA, odličnega voznika, prodam. Jože Novak, Osrečje 17, Škocjan.

BOJLER (50 l), nov, prodam. Rozalija Luzar, Gor. Stara vas 22, Šentjernej.

KOZLA, samca, belega, brez rogov, starega leto dni, prodam. Janez Kastelic, Žabja vas 36, Novo mesto.

RADIO-KASETOFON prodam. Irča vas 3. Novo mesto.

KUPIM

STRUŽNI AVTOMAT kupim. Telefon 24–830.

ZAZIDLJIVO PARCELO za gradnjo hiše (na relaciji Novo mesto – Šentjernej ali Novo mesto – Šmarješke Toplice) kupim. Plačilo v gotovini. Telefon (068) 22–352, po 15. uri.

BETONSKI MEŠALEC kupim. Polde Grahek, Ilke Vaštetove 9, Novo mesto, telefon 25–482 (zvečer).

POSEST

GRADBENO PARCELO, z vso dokumentacijo, v Birčni vasi 35, Novo mesto, prodam. Ogled vsak dan od 8 – 12 ure. Viktor Pincolič.

STANOVANJSKO HIŠO z vrtom in garažo (Zurcevo) v Semiču 31 prodam. Ponudbe: Franc Derganc, 68333 Semič 3.

STAREJŠO STANOVANJSKO HIŠO v Brestanici prodam. Ogled vsak dan v Brestanici, Kantalon 4.

PARCELO (3600 m2), neobdelano, na ravnini, 7 km od Brežic, v neposredni bližini asfaltne ceste in naselja, ugodno prodam. Naslov v upravi lista (2976/82).

VINOGRAD z začeto zidanico prodam. Ponudbe pod šifro: „POD GORJANCI".

RAZNO

PROSTOR za mirno obrt v Straži 42 oddam. Naslov v upravi lista (2972/82).

Pri zahvali za STANETA ŠENICO iz Meniške vasi ni bila izrečena zahvala ZD Novo mesto.

4. julija 1982 mi je bil na Pahi vzet motor Tomos, zelene barve, številka 118280. Kdor bi kaj vedel o njem, naj mi proti nagradi sporoči na naslov: Vide Per, 68220 Šmarješke Toplice 13.

PREKLICI

FRANC MAVSAR, Rumanja vas 36, Straža, prepovedujem Dušanu Sajevcu in Francu Berkopcu, da prenehata koristiti mojo njivo in obračati po njej. V nasprotnem primeru ju bom sodno preganjal.

TEREZIJA MERGOLE, Zagrebškega odreda 4, Novi Zagreb, prepovedujem vsako vožnjo po gozdu in travniku v Čuniščah ob avtocesti - Štrit (Škocjan). Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

JOŽE KOPINA, Radovlja 28, Šmarješke Toplice, prepovedujem Alojzu SRČIČU iz Radovlje, da ne sme obdelovati zemlje, ker najin dogovor ne velja. Letošnji pridelek naj pospravi, potem pa preneha z obdelovanjem zemlje, ker je le-ta last otrok. V nasprotnem primeru ga bom sodno preganjal.

ČESTITKE

14. julija praznuje 77. rojstni dan naša skrbna in ljubljena mama URŠKA RADOVAN iz Dol. Grčevja pri Otočcu. Za njen praznik ji želimo še mnogo zdravih in srečnih let, da bi jih preživljala z nami. Hčerke Slavka, Angelca z možem in vnukinja Erika, ki ji pošilja mnogo poljubov.

Dragemu, dobremu in skrbnemu očetu IGNACU SAJETU iz Malenske vasi 8, Mirna peč, iskrene čestitke ob 75-letnici življenja ter obilo zdravja, sreče in zadovoljstva v krogu svojih domačih želijo sin Stane z družino in snaha Joli.

OBVESTILA

VODOVODNE INSTALACIJE napeljujem in popravljam. Material imam na zalogi. Možnost plačila z bančnim kreditom. Drago VIRC, Tomšičeva 11, 68210 Trebnje, telefon 44–594.

OBVEŠČAM cenjene stranke, da bo delavnica zaradi letnega dopusta zaprta od 19. julija do 9. avgusta 1982. OPTIK Martin KRIŽNAR, Kastelčeva 1, Novo mesto.

OBVEŠČAM cenjene stranke, da bo fotografska delavnica Lojze HERCIGONJA, Ragovska 1, Novo mesto, zaradi letnega dopusta zaprta od 25. julija do 15. avgusta 1982. Se priporoča Lojze HERCIGONJA!

OBVEŠČAM cenjene stranke, da bo FOTOATELJE zaradi dopusta zaprt od 22. julija do 5. avgusta 1982. Se priporoča Foto „ADI", Vrhovčeva 5, Novo mesto.

ZAHVALA

V 92. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, babica in prababica

FRANČIŠKA ŠLAVEN

iz Dol. Lakovnic 12

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste z izrazi sožalja, cvetjem in navzočnostjo ob zadnjem slovesu izrazili pozornost.
Prisrčna hvala sosedom, sorodnikom in prijateljem, gospodu župniku za opravljeni obred, ŽTO nadzorništvu proge Novo mesto 1 in vaščanom za podarjeno cvetje in vence.

Žalujoči: sin Franci z družino, sin Ivan z ženo Anico, sestri Ivana in Jožefa ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 52. letu starosti nas je po težki in hudi bolezni za vedno zapustil naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, zet in svak

STANKO LAVRIČ

iz Travnika 21, Loški potok

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, vaščanom in znancem za izrečeno sožalje in pomoč ter podarjene vence in cvetje ter spremstvo pokojnega na zadnji poti. Za zdravstveno skrb se iskreno zahvaljujemo dr. Petru RUSU in medicinski sestri Mileni KRAJEC, potoškemu pevskemu zboru in duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoči: žena Karla, hčerka Andreja, sin Lojze in ostalo sorodstvo

Travnik, dne 13. junija 1982

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega ljubega moža, očeta, sina, brata, zeta, nečaka in strica

MARTINA KERNA

avtoprevoznika
iz Škocjana 50

se sorodniki pokojnega iskreno zahvaljujemo za izraze sožalja in pomoč v težkih trenutkih, za podarjeno cvetje in vence ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala velja Združenju šoferjev in avtomehanikov, članom moškega pevskega zbora Dobrava KUD Škocjan, avtoprevoznikom iz Škocjana, delovni organizaciji – sindikatu IMV Novo mesto in članom tozda TOKG Šmarjeta, vaščanom iz vasi Ardro, KS Šmarjeta in KS Otočec, vsem govornikom za poslovilne besede, godbenikom iz Šentjerneja, sosedom, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, tov. Blatniku za organizacijo pogreba, tovarišema Pavletu Bobiču in Janezu Leskovarju za nesebično pomoč in župniku za opravljeni obred. Zahvala velja tudi zdravniškemu osebju kirurškega oddelka bolnišnice Novo mesto, ki so si prizadevali rešiti njegovo življenje.

Žalujoči: žena Pepca, hčerkici Marjanca in Mojca, oče, tast, tašča, bratje in sestri z družinami ter ostali sorodniki

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DITC, tozd Časopis Dolenjski list, Novo mesto

USTANOVITELJ LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Niko Rihar.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačer, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Bojan Budja, Zdenka Lindič–Dragaš, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Drago Rustja, Jože Simčič, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Železnik. Tehnični urednik Priloge: Dušan Lazar. Ekonomska propaganda: Janko Saje, Iztok Gačnik in Marko Klinc.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 12 din. Letna naročnina 480 din, plačljiva vnaprej – Za delovne in družbene organizacije 960 din – Za inozemstvo 960 din ali 23 ameriških dolarjev oz. 52 DM (oz. ustrezna druga valuta v tej vrednosti) – Devizni račun 52100–620–170–32000–009–8–9 (Ljubljanska banka, Temeljna dolenjska banka Novo mesto).

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu za komercialne oglase 220 din, za razpise, licitacije ipd. 300 din, 1 cm na določeni, srednji ali zadnji strani 330 din, 1 cm na prvi strani 440 din. Vsak mali oglas do 10 besed 100 din, vsaka nadaljnja beseda 10 din. Za vse druge oglase velja do preklica cenik št. 13 od 1. 11. 1981 dalje. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421–1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100–603–30624 – Naslov uredništva 68001 Novo mesto, Glavni trg 7, p. p. 33 (telefon (068) 23–606 – Naslov uprave Jenkova 1, p. p. 33 tel. (068) 22–365 – Naslov ekonomske propagande in malih oglasov: Glavni trg 3, p. p. 33, telefon (068) 23–611 – Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo – Časopisni stavek, filmi in prelom DITC tozd Časopis Dolenjski list, oddelek grafične priprave Novo mesto – Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

Ne jokajte na mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
ter zaželite mi moj večni mir.

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je v 47. letu starosti zapustila naša draga in skrbna žena, mama in stara mama

MALČI HRIBAR

iz Družinske vasi 45

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč, izrekli sožalje, pokojnici darovali številne vence in cvetje, ter jo pospremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo kolektivom SGP Pionir, Zdravilišču Šmarješke Toplice in Mladinski knjigi Novo mesto ter sestri Anici Gomizelj za lajšanje bolečin in župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči:
mož Lojze, hčerki Polonca in Irena z družino, sin Slavko ter ostalo sorodstvo

---

ZAHVALA

Ob boleči in nenadni izgubi našega dobrega moža, skrbnega očeta, dragega brata, deda, tasta, svaka in strica

MARTINA ŠTRUMBLJA

iz Straže pri Novem mestu

se zahvaljujemo za številno spremstvo ob pogrebu, vsem bližnjim in dalnjim sorodnikom, vsem krajanom, ki ste ga spremili v njegov zadnji dom. Hvala za darovane vence in cvetje, ki je krasilo zadnje dni bivanja v domači hiši in njegov grob, od sorodnikov in prijateljev, podjetja Jugoinšpekt iz Ljubljane. Posebno zahvalo izrekamo pevcem in godbenikom za pretresljive žalostinke, govornikom tov. Virantu, ki se je poslovil v imenu ZB in društva upokojencev, tov. Lavriču za slovo od ustanovitelja in častnega člana gasilskega društva, tov. Jakliču kot članu pevskega društva in tov. Sajetu, ki ga je počastil z zadnjim pozdravom kot častnega člana lovske družine in mu zadnjikrat zatrobil v lovski rog. Naj bo še topla zahvala duhovniku za cerkveni pokop in tolažilne besede. Iskrena hvala vsem, ki ste se spomnili nas s sožalnimi pismi in brzojavkami, kar nas je bodrilo ob nepričakovanem udarcu. Globoka zahvala tudi zdravnikoma dr. Živkoviču in dr. Balohu ter med. sestrama tov. Zalki in Erni za veliko pozornost, ki smo je bili deležni ob telesni obnemoglosti in žalosti.
Ponovno vsem iskrena hvala!

Vsi njegovi

Straža, dne 9. julija 1982

ZAHVALA

V 66. letu življenja nas je nenadoma in prezgodaj zapustila naša draga in skrbna žena, mama in stara mama

MARIJA COLARIČ

iz Cegelnice 34

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in vaščanom za izrečeno sožalje, podarjene vence in cvetje. Posebno zahvalo smo dolžni sosedom Novakovim, Galičevim in Volkovim, delovnim organizacijam KOVINARJU, KRKI – tozdu TSV, PETROLU, pevcem, godbi, govorniku in ZZB Bršljin za organizacijo pogreba. Hvala vsem, ki ste drago pokojnico spremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: mož Stane, sin Dušan z družino, sin Stane z družino in ostali sorodniki

Cegelnica, dne 22. junija 1982

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega ata, deda in pradeda

ANTONA PLANTANA

z Drganjih sel 45, Straža

se prisrčno zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti iz hiše žalosti na Drganjih selih 45. Zahvaljujemo se za poslovilne besede društvu upokojencev, ZZB NOV, tov. Ivanu Virantu, župniku za opravljeni obred, pevskemu zboru iz Straže kakor tudi vsem sorodnikom in ostalim, ki ste darovali vence in cvetje, ter zdravstvenemu osebju, ki je pokojniku na najbolj human način lajšalo bolečine zadnjih dni. Zahvaljujemo se družini Pureber in ostalim sosedom, ki so nam v teh težkih trenutkih vsestransko pomagali.

Žalujoči: sinova Tone in Ivan ter hčerke Štefka, Malka, Slavica in Minka z družinami

---

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je za vedno zapustil ljubi mož, dragi brat in dobri stric

ANTON ZEVNIK

iz Metlike

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, dobrim sosedom, ki so nam karkoli pomagali v težkih trenutkih, izrazili sožalje, pokojnemu podarili vence in cvetje ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo PTT podjetju Novo mesto, ZB Metlika in Žitu, podjetju Gradac, za podarjene vence. Zahvala velja tudi duhovniku za opravljeni obred in pevkam za zapete žalostinke. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Žalujoči: žena Anica, sestra Mimica, nečakinji Marija z družino in Martina, družine Valenčič, Simonič, Petrič, Pavliha in Meštrovič

ZAHVALA

V 85. letu nas je za vedno zapustila nepozabna mama, babica, prababica in teta

MARIJA MIHELČIČ

Brezova reber 4 pri Semiču

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, sočustvovali z nami, kakorkoli izrazili sožalje, pokojnici podarili vence in cvetje in jo spremili na njeni zadnji poti. Hvala kolektivu Iskra Semič za podarjene vence. Zahvala velja tudi kaplanu za opravljeni obred. Še enkrat hvala vsem za vse, kar ste nam nudili v času naše žalosti.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubljenega moža in brata

ALOJZA ŠOBARJA

iz Dol. Ponikev 5/a, Trebnje

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so pokojnemu darovali cvetje in ga spremili na zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo OO ZZB NOV Trebnje, gasilskemu društvu Dol. Ponikve in vsem govornikom za poslovilne besede.

Žalujoči: žena Rezka, sestri Tončka in Anica ter ostalo sorodstvo

---

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi naše skromne in skrbne mame

FRANČIŠKE GAŠPERIČ

z Gor. Podboršta pri Mirni peči

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter delavcem OŠ Milka Šobar–Nataša Novo mesto, ki ste se poklonili njenemu spominu, ji podarili vence in cvetje ter jo spremili na njeni zadnji poti po rodni dolini. Še posebna hvala sosedom za njihovo nesebično pomoč.

Žalujoči: otroci in vnuki

V SPOMIN

Danes, 15. julija, mineva žalostno leto dni, odkar nas je nepričakovano zapustil naš ljubi mož, oče, dedek, brat, stric in svak

LOJZE UDOVČ

iz Malkovca 10

Hudo je spoznanje, da se ne boš nikoli več vrnil. Težko je življenje brez tebe in praznina je v domu, kjer smo bili srečni. Vsem, ki postojite ob grobu in mu prižigate sveče, iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta in starega očeta

MIHAELA PANJANA

iz Brdarcev 10

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom za požrtvovalno pomoč v najtežjih trenutkih. Hvala vsem, ki ste pokojnemu darovali vence in cvetje, ga spremili na zadnji poti, nam pa izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo BELTU iz Črnomlja, sodelavcem Transporta in IMV, tozd Črnomelj. Zahvaljujemo se organizaciji ZZB Dragatuš. Posebej hvala tov. Bečaju za poslovilne besede in župniku za lepo opravljeni obred. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: sin Jože, hčerke Tinca, Iusta in Slavica z družinami ter ostalo sorodstvo

---

ZAHVALA

Ob tragični izgubi naših dragih mame in očeta, sina, snahe oz. brata

OLGE IN NIKOLE BRAKOČEVIĆ

Kotarjeva 7, Novo mesto

se najiskreneje zahvaljujemo delovnim kolektivom TRIMO Trebnje, LABOD Novo mesto, IMV Novo mesto, vsem sosedom in občanom Novega mesta za nudeno pomoč, za podarjene vence in cvetje ter vsem, ki ste ju spremili k večnemu počitku.

Žalujoči: sin Goran, hčerka Emanuela, mati Milana in brat Vučina z ženo

Portret tega tedna

MARIJA KLADNIK

Pred dvema desetletjema, kolikor je „stara" sevniška Jutranjka, za dekleta in žene ni bilo lahko najti zaposlitve. Šivilja Marija Kladnik iz Sevnice, ena od 23 ustanoviteljev te, danes vodilne proizvajalke otroške konfekcije v državi, je bila takrat kljub končani poklicni šoli že leto dni brez dela. „Še potem sem skoraj pol leta šivala doma na stari singerici, saj v stari sevniški ‚občini', kamor so Jutranjko za silo namestili, ni bilo prostora za še en šivalni stroj," se spominja začetkov. Takrat ni bilo tega, kar je danes ob tekočem traku, ni bilo hitrošivajočih strojev, vzdrževalcev in drugih. Marija je, podobno kot druge ženske, dobivala blago na dom. Spominja se težkih zavojev, ki jih je vozila domov kar med okvirjem kolesa. Ob tednu so iz njega nastale otroške oblekce.

Zdaj v Jutranjki še posebno ceni pripravljenost kolektiva, da pomaga pri strokovnem usposabljanju. „Pred petnajstimi leti sem odšla na stroške tovarne v mariborsko modno modelarsko šolo. To sem sprejela kot veliko moralno obveznost," skromno priznava po tolikih letih. Po končani šoli je bilo njeno mesto v konstrukcijskem oddelku. Ugaja ji, ker modelar ni mehanski prenašalec kreatorjeve skice na blago. „Seveda vsak poskus ne uspe prvič, dostikrat tudi ne drugič. Tem več je zato vredno skupinsko delo in tovariški odnosi med sodelavci. Ni razlike med nami starejšimi in mlajšimi," meni Marija. Morda je tudi v tem del skrivnosti uspeha Jutranjkinih modelov na sejmih. Ni šala vedno prihajati na dan s čim novim, saj to pri obsegu Jutranjkine proizvodnje pomeni okrog 500 novih modelov letno. Po pravkar začetih kolektivnih dopustih bodo nadaljevali z delom na kolekciji že za prihodnje poletje.

Kako sta ti dve minuli desetletji vendarle dolga doba, spoznava tudi po svojih otrokih. Hči, noben matematični problem ji ni prehud, bo jeseni nadaljevala šolanje v 1. letniku brežiške gimnazije. Pri Kladnikovih imajo razumevanje tudi za sinove konjičke. Mater veseli, da Boris koristno preživlja prosti čas pri radioamaterjih. V tem delu mesta je dostikrat prav veselo. Ob pomanjkanju družabnih prostorov za mladino namreč prav Kladnikovi nudijo streho ansamblu Lotos, v katerem sin zagnano udarja po bobnih.

Marija zna ceniti tudi tisto, kar daje zemlja. Borovnice v gozdu, njivico krompirja ali gredice zelenjave. Ob jubileju v tovarni, v začetku meseca, je prizadeto prisluhnila predsedniku brežiške občinske skupščine, ko je ta s skrušenimi besedami omenil nedavno točo v tem delu Posavja. Marija je prepričana, da se bodo tudi v Jutranjki solidarnostno vključili v pomoč prizadetim.

ALFRED ŽELEZNIK

Sodniki v nemilosti pisarja

Zaradi zakotnega pisaštva bo moral Jože Zupančič ponovno na zatožno klop – Sodnikom očita grozodejstva, teror, podkupovanje in še kaj

Črnomaljčan Jože Zupančič, star znanec dolenjskih sodnikov, bo moral že v kratkem znova na zatožno klop. Za kazniva dejanja, ki jim zakon pravi zakotno pisaštvo, je bil Zupančič nazadnje obsojen leta 1979 v Črnomlju na obravnavi, ki je v mnogočem spominjala na dobro zrežirano komedijo. Skoraj zagotovo tudi tokrat ne bo drugače, kajti Zupančič, ki velikodušno nudi „pravno" pomoč sosedom, znancem, prijateljem, v slehernem pisanju grobo žali in napada sodnike. Ima jih za izrodke družbe, plačance in teroriste.

Tokrat je zoper Zupančiča in njegove stranke vloženih kar 6 obtožnih predlogov, 2 primera pa sta še v preiskavi. V žaljivem in opravljavem tonu napada sodnike, s tem pa v kazensko odgovornost spelje tudi stranke, ki so na papirju podpisane. Nekaj evetk iz osmih zajetnih spisov bo najbolje ilustriralo Zupančičevo početje.

V pritožbi, ki jo je podpisala Fani Kukman, je sodnika označil za očitno pristranskega, da je izsiljeval podpis stranke, da je podplačan in da je prezrl zakonska določila ter tako razsodil v škodo Kukmanove. Na papirju s podpisom Barbare Čemas je za sodnico zapisal, da je kršila sodniško etiko in naj se v bodoče izogne goljufijam in trikom. Seveda zahteva tudi, da te sodnike obravnavajo in jim primerno sodijo.

Nadalje je v nekem dopisu očital sodnikom, da ščitijo goljufije, spet drugje je skupaj z nekim Vergotom zapisal, da sodnica ni hotela dati na zapisnik vsega, kar je njegov „klient" povedal, da je stroške sodnega postopka naprtila njemu, zraven pa še gotovo kaj zaslužila. Skupaj s Stanetom in Justo Saje je sodniku očital, da vsiljuje trgovanje z ljudmi, da dela nečiste posle, da je naklepno izdal krivično sodbo, čeprav je bil na to opozorjen(!). Nadalje je zapisal, da je sodnik vsak svoboden vzdih njegove stranke s terorjem zatrl. V nekem pismu je zapisal, da je sodnica, ki je sodila njegovi stranki, sadistka. Nadalje, naj raje študira zakone in naj ne ribari v kalnem. Da je treba s takimi sodniki javno in odločno obračunati. Neki sodnici je očital celo grozodejstva.

Verjetno bodo na podlagi vsega tega imeli sodniki kaj očitati tudi Zupančiču in njegovim strankam. Toda zagotovo brez grozodejstev, sadizma in terorja.

B. BUDJA

V gore s srcem – in znanjem

V Vratih že deseti posavski planinski tabor

Minuli teden je pod Mangartom ugasnilo med prepadnimi skalami spet eno otroško življenje. Raziskava je ugotovila, da je bil izlet, oripravljen v župnišču v Logu pod Mangartom, slabo organiziran. Številna skupina otrok, v starosti od 10 do 15 let, je odšla na goro povsem neprimerno oblečena in opremljena.

Lepote gorskega sveta imajo kljub nevarnostim vse več pristašev. Posavski planinci slavijo letos desetletnico svojega visokogorskega planinskega tabora v Vratih pod Triglavom. V torek so začeli Krčani, za njimi pridejo Brežičani, od 3. do 13. avgusta bodo tam še Sevničani.

Vsa ta leta nobeden od mnogih mladih planincev ni dobil niti omembe vredne praske. Kot pravi vodja letošnje šole sevniških planincev Tone Šeško, strogo upoštevajo varnostne ukrepe za visokogorje. „Izprašani planinski vodnik, za seboj mora imeti izpit, ne sme voditi na pohod večje skupine kot pet do šest otrok. V taboru imamo vedno vnaprej zadolžene ljudi za posamezne naloge. Za saniteto skrbi običajno študent medicine, za izobraževanje učitelji, imamo pa tudi kulturnika," pravi Šeško. Pomembno je, da najmlajši začenjajo vzpone po težavnostih. Najprej si bodo ogledali okolico Vrat, slap Peričnik, na koncu pa imajo v načrtu osvojitev očaka Triglava. Z jeseniškim štabom za teritorialno obrambo se letos dogovarjajo za pravcati obrambni dan.

A. Ž.

Tone Šeško: „Hoja v gore terja tudi znanje, od vodnikov pa vso odgovornost. V planinskem taboru bodo udeleženci predelali najpomembnejša znanja iz planinske šole."

JURČEK V NADSTROPJU – Se jurčkov v naših gozdovih že tako tare, da ob prostorski stiski rastejo kar drug iz drugega? Vsekakor velja pregledati stare kraje ali pa se enostavno prepustiti sreči. Edi Klemenčič iz Drožanja v sevniški občini je našel ta dva posebneža. (Foto: Franc Pavkovič)

Spet tekmovanje harmonikarjev na Pokljuki

Amaterji na diatonični harmoniki bodo oživljali slovensko narodno in partizansko pesem

Tudi letos bo na Pokljuki tradicionalno tekmovanje harmonikarjev „Pozdrav s planin". Na prireditvi bodo nastopili amaterji na diatonični harmoniki z eno originalno narodno pesmijo in eno partizansko melodijo. Nastop vsakega tekmovalca bo trajal 6 do 8 minut. Točkovali bodo tudi starost narodne pesmi.

Vsak prijavljeni mora vplačati 100 din kot startnino. Prijaviti mora naslova pesmi, ki ju bo zaigral, ter svoje ime, priimek, starost, nekaj o svojem glasbenem udejstvovanju, o svojih dosedanjih nastopih, kje se je naučil igrati in koliko časa že igra. Prijave morajo tekmovalci oddati do 10. avgusta 1982 na naslov: TD Pokljuka, pošta Bled, pp 33, tovariš Golja.

Prehodni nagradi sta velika gorjuška čedra in Segulinov kip partizana harmonikarja, v trajno last pa bodo tekmovalci dobili plaketo harmonikarja in praktične nagrade.

Letos na Lisci planinski dan

Priprave na najbolj množičen shod slovenskih planincev – Troje jubilejev

Planinsko društvo Lisca bo letos septembra priredilo letošnji slovenski planinski dan. Na Lisci pričakujejo, kar je na teh shodih že navada, od 3.000 do 4.000 planincev.

V četrtek, 8. julija, so sevniški planinci na sestanku na Lisci razgrnili dosedanji potek priprav. S Planinske zveze Slovenije so se pogovora udeležili tajnik inž. Jože Dobnik, Jože Gašperič in Tone Strniša, predsednik meddruštvenega odbora zasavskih planincev in predstavniki družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine iz Sevnice.

Pri planinskem društvu Lisca že prizadevno dela 9 odborov in komisij. V desetih dneh bodo imeli pripravljeno tudi že posebno gradivo. S tem tradicionalnim srečanjem slovenskih planincev, ki je vedno drugje, bodo pri PD Lisca počastili troje pomembnih jubilejev. Mineva namreč 80 let prve koče na Lisci, 50 let druge in 30-letnica Tončkovega doma.

A. Ž.

ANDREJ GRŠIČ: „Zmaga je spodbuda za vnaprej."

Žaga kot igrača

Andrej Gršič iz Metlike – najboljši mladi mizar

18-letni Andrej Gršič iz Metlike je na nedavnem tekmovanju učencev lesarskih šol iz Maribora, Škofje Loke in Nove Gorice postal najboljši mladi mizar v Sloveniji. Izdelek, ki so ga morali izdelati tekmovalci, je naredil v času, ki je bil določen, in kar je predvsem pomembno, najbolj natančno.

Andrej je zrasel ob žagah, skobljih in drugem mizarskem orodju. Tudi njegov oče je mizar, ki pa ni nikoli imel drugih delavcev, zato so morali pomagati otroci, štirje fantje. Drugi, Andrej, se je odločil, da bo šel po očetovih stopinjah tudi poklicno. Ko je pred tremi leti prvič prestopil prag lesarske šole v Škofji Loki, je imel prav gotovo že več praktičnega znanja kot marsikateri njegov sošolec, ki je letos z njim končal šolanje.

Tekmovanje v ročnih spretnostih je bilo le del celotnega tekmovanja, ki je zajemalo tudi kviz iz samoupravljanja in zgodovine, učenci pa so se pomerili tudi v športu in streljanju. Andrej se je preizkusil v ročnih spretnostih, njegova naloga pa je bila, da v desetih minutah izdela zadolben čep. Komisija je delo točkovala, pri tem pa je bila odločilna kvaliteta, torej prilegajanje lesa. Škofjeločani, ki so bili ekipno drugi, so imeli v svoji vrstah najnatančnejšega mizarja.

Andrej pravi, da se zaradi te zmage ne počuti nič drugačnega, kot je bil doslej, je pa to zanj dovolj velika pohvala in spodbuda za nadaljnje uspešno delo v očetovi sodobno opremljeni delavnici.

M. KRUMPAČNIK

OGENJ SREDI VASI – V ponedeljek okrog 3. zjutraj so šin visoko v zrak plameni na drvarnici Koširjevih v Dolenjem Bo štanju. Prisebni domačini so rešili pred požarom nekaj ku Uspešno sta zublje premagali obe sevniški gasilski cisterni. V bl žini, domala v smeri dima, je bilo s slamo krito gospodarsko p slopje. Škode tudi ni na hiši v gradnji ob drvarnici. (Foto: A. Že leznik)

Direktor postal še kooperant

KZ Krka, tozd Hmeljnik, je 2 ha vinograda dala v najem svoji uslužbenki, katere mož je direktor Hmeljnika – Zapuščeni vinograd bo sedaj nenadoma bogato obrodil

Že pred časom je kmetijski inšpektor novomeške Uprave inšpekcijskih služb prejel iz Grčevja prijavo, da sta dva hektara vinograda, last KZ Krka, tozda Hmeljnik, neprimerno in slabo obdelana ter prepuščena propadu. Za grozdje, ki je bolj ali manj naključno obrodilo, se ni nihče zanimal, zato nič čudnega, če je inšpektor sklenil priti zadevi do dna.

Toda na njegovo veliko presenečenje je bil vinograd, ko ga je obiskal, vzorno obdelan, pravilno obrezan, pognojen, žica in stebri obnovljeni. Morda kriva prijava? Odgovor na to je bilo najti v Hmeljniku. Kmetijska zadruga Krka, tozd Hmeljnik, je namreč med tem časom dala omenjena 2 hektarja vinograda s pogodbo v najem svoji uslužbenki. Za lažjo ocenitev njenih kmetovalskih sposobnosti še podatek, da je omenjena uslužbenka zaposlena kot administratorka v pisarni. S pogodbo o skupni proizvodnji je tako vinograd za dobo 10 let spremenil koristnika. Vse to niti ne bi bilo tako čudno, če se ne bi izkazalo, da je mož uslužbenke, kateri je KZ Krka dala 2 hektara vinograda, direktor tozda Hmeljnik. Logično nadaljevanje: direktor, ki preje očitno ni zmogel organizirati obdelave in vzdrževanja spornega vinograda, je s koščkom papirja družbeni interes, za katerim bi kot direktor tozda moral sam stati, spremenil v osebni, s tem pa je tudi vinograd spremenil podobo.

Mogoče bi bilo prenaglo trditi, da je takšen postopek v nasprotju z zakonom o kmetijskih zemljiščih, vsekakor pa se zdi, da je zakonodaja na tem področju pomanjkljiva. Pravilna pot, če nekdo ne obdeluje zemljišča, je ta, da bi zadruga morala dati zemljo zemljiški skupnosti, ta pa potem v zakup. Tokrat je bila pot enostavnejša. Če je tudi povsem zakonita, bo odločil kmetijski inšpektor, vsekakor pa bi morale družbenopolitične organizacije v KZ Krka in tudi občine reči kakšno o ravnanju vodilnega delavca tozda Hmeljnik. Poročilo o vsem tem bo kmetijski inšpektor UIS Novo mesto že v kratkem poslal vsem pristojnim organom.

B. BUDJA

NAGRAJENI FANTJE Z VSEH VETROV

Novomeški ansambel Fantje z vseh vetrov se je tudi letos udeležil 12. Števerjanskega festivala, ki je bil od 10. do 11. julija v Števerjanu na Goriškem (Italija) in tudi letos je posegel po nagradah. Pripadla mu je nagrada za najboljšo melodijo, osvojil pa je tudi trofejo ansambla L. Hlede. Zmagovalno melodijo „Sosed dober dan" je skomponiral Tone Rus, besedilo pa je napisal Franc Pupis.

KAM ZDAJ Z NJIM, Z LUFTIČEM?

Takoj na začetku moram zapisati, da je bil Franc Luftič vidna in spoštovana repiška betica, brez avreole sicer, a vendar. S hlačami je obrisal prah z vseh stolov in stolčkov, ki so prinesli človeku, sedečemu na njih, ugled, odkrivanje klobukov, spoštljivo pozdravljanje, prijazno nasmihanje, a tudi zavist, sovražnost in nevoščljivost. Opravljanje funkcij, se pravi: lepe obleke, potovanja, kosila v hotelu Večna izguba, sprejemanje delegacij – domačih in tujih – govori na proslavah, odkritjih, otvoritvah, razgovori za radio in televizijo, časopisni intervjuji in drugo, to ga je povzdignilo v očeh Repičanov visoko nad vsakdanje smrtnike. Prilizovalci in koristoljubneži so pihali Francu Luftiču na dušo s pretiravanji, da bi bil že čas poimenovati kakšno repiško ulico ali vsaj cesto po njem.

Pa je prišel čas, ko na vrtiljaku ni bilo več stolčka, ki ga ne bi grel Franc Luftič vsaj eno mandatno obdobje.

„Luftičev čas se je iztekel," je bil kratek tovariš Sezedelejevič.

„Prišel je čas, ko je treba postaviti na odgovorna in težka delovna mesta mlade ljudi," je napeljeval vodo na svoj mlin tovariš Mladič.

„V skladu s sprejetimi smernicami Luftič ne sme več opravljati nikakršne družbeno pomembnejše funkcije," je bil kongresno naravnan tovariš Rdečnik.

„Najbolje bo, če se vrne v bazo, med neposrednike, od koder je pred desetletjema in več tudi prišel. K temu tudi težimo," se je približal združenemu delu tovariš Sindikalič.

V Hitrotkalu niso hoteli o tem niti slišati. „kaj naj z njim? Odvadil se je delati, lenuhov pa imamo tudi brez njega dovolj," je bil kratek, a žiletkasto oster tovariš Sekretar.

„Sklenili smo, da ne bomo povečali administracije," so na hitro opravili v Hitrošivu.

„Da bi sprejeli Luftiča? Za mašo smo dali, ko smo se ga rešili," so se režali v Hitrogradu. Nič lepše ni bilo drugod.

Franc Luftič pa ni mogel doumeti, da so se bazniki v času, ko se je on krčevito oklepal stolčkov in stolov, spametovali.

TONI GAŠPERIČ